Gemeente Heerde

cittaslow

2022 jaarstukken

www.heerde.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **4**
Voorwoord **6**
Kaders **7**
Rekening op hoofdlijnen/ analyse exploitatieresultaat **10**
Resultaatbestemming **12**
Jaarverslag **14**
1. Bestuur 15
Collegeprogramma Bestuur 15
2. Ruimte, ondernemen en wonen 21
Collegeprogramma Ruimte, ondernemen en wonen 21
3. Sociaal maatschappelijk 31
Collegeprogramma Sociaal maatschappelijk 31
4. Bedrijfsvoering 42
Collegeprogramma Bedrijfsvoering 42
Overzicht overhead 47
Algemene dekkingsmiddelen 50
Onvoorzien 52
Paragrafen **53**
Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 54
Paragraaf Grondbeleid 66
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 72
Paragraaf Verbonden partijen 74
Paragraaf Lokale heffingen 78
Paragraaf Financiering 83
Paragraaf Bedrijfsvoering 87
Jaarrekening **93**
Grondslagen voor waardering 94
Begrotingsrechtmatigheid 97
Balans 98
Toelichting op de balans 101
Niet uit de balans blijkende verplichtingen 116
Gebeurtenissen na balansdatum 117
Overzicht van baten en lasten 118
Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma 120
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen en semi publiek sector (WNT) 123
Overzicht Sisa 125

Overzicht taakvelden 142
Bijlagen 144

Voorwoord

Hierbij presenteren we de Jaarrekening 2022.

2022 is in meerdere opzichten een bijzonder jaar geworden. De bestuursperiode 2018-2022 kwam ten einde. Er werden gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Een nieuwe gemeenteraad trad aan. We namen afscheid van de coalitie van CU-SGP, CDA en PvdA. En de nieuwe coalitie van GB/BP, CDA en CU-SGP nam het stokje over. Enerzijds werd nauwgezet uitvoering gegeven aan de begroting 2022. Anderzijds zette de nieuwe coalitie middels haar Coalitieakkoord 'Samen leven, samen doen' nieuwe accenten die hun vertaling kregen in de perspectiefnota 2023 e.v.

We hebben als gemeente onze handen meer dan vol aan de opgaven die ons lokaal en regionaal bezig houden. Woningen bouwen, zorgen voor wat kwetsbaar is, bijdragen aan de energietransitie, het realiseren van de MFA-Wapenveld en een nieuw centrum in Heerde, evenals twee uitleglocaties in Heerde en Wapenveld en het bijdragen aan regionale opgaven in de Kop van de Veluwe en de Stedendriehoek. Tal van vraagstukken passeerden college- en raadstafel. Samen werken we aan de ontwikkeling van Heerde.

Ook het internationale speelveld had impact op ons werk. Langzaam maar zeker lieten we in 2022 steeds meer de Coronapandemie achter ons. Tegelijk bracht de brute aanvalsoorlog in Oekraïne ons een nieuwe opgave. Uit het niets bleken heel veel vrijwilligers, organisaties en de gemeente Heerde in staat tientallen vluchtelingen tijdelijk op te vangen. Inmiddels lijkt die opvang langer te gaan duren en vraagt dat structureel veel flexibiliteit van vrijwilligers, onderwijs, zorg en gemeente. Tot onze dankbaarheid stellen we vast dat velen van deze vluchtelingen werk gevonden hebben, vaak bij ondernemers in onze gemeente. Zoals ondertussen gebruikelijk rapporteren we in de Jaarrekening afzonderlijk over Corona en de Noodopvang vluchtelingen Oekraïne.

Als de boeken sluiten, blik je terug en maak je de balans op. Wat is er goed gegaan, wat kon beter, wat laten we achter ons. Dat hebben we als College ook gedaan. Bij de Najaarsnota 2022 werd al een overschot aangekondigd (ruim €800.000,-). En nu we kunnen terugblikken resteert een flink positief, incidenteel resultaat (ruim €5 miljoen).

Het College stelt voor een deel van het jaarrekeningoverschot mee te nemen naar 2023 en het overgrote deel toe te voegen aan onze reserve. Daarvan oormerken we een bedrag PM ten gunste van het door de raad zeer gewenste nieuwe Centrum van Heerde. Dat verbetert enerzijds onze financiële positie en biedt anderzijds ruimte voor een actueel vraagstuk.

De jaarrekening is zoals gebruikelijk opgezet volgens de bekende voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De financiële overzichten worden – zoals de raad dat graag ziet – op programma- en productniveau gepresenteerd. Bovendien presenteren we deze rekening volledig digitaal in de inmiddels vertrouwde app.

Wij zien uit naar een plezierig en constructief debat met uw raad over deze Jaarrekening 2022.

Namens het College van BenW,
Wolbert Meijer,
Wethouder Financiën.

Kaders

Financiële Kaders

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is opgenomen dat de raad de jaarstukken opstelt die bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de door de raad gedefinieerde en bij de 'leeswijzer' genoemde programma's en paragrafen.

Programma's zijn een samenhangende verzameling van producten en activiteiten, die gericht zijn op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke doelen en effecten. In het kader van de nieuwe BBV-richtlijnen zijn hieraan prestatie-indicatoren gekoppeld (bron waarstaatjegemeente.nl). Het programmaplan bevat tevens een integrale opsomming van de baten en lasten. De eisen hiervoor zijn opgenomen in artikel 8 van het Besluit Begroting en Verantwoording. Daarnaast heeft de gemeenteraad een financiële verordening vastgesteld waarin nadere kaders zijn gesteld ten aanzien van planning, budgetbewaking en rapportage. Jaarlijks wordt voorafgaand aan de begrotingsvoorbereiding een perspectiefnota vastgesteld waarin het nieuw/gewijzigd beleid en de financiële uitgangspunten zijn opgenomen.

Indeling jaarstukken

Jaarverslag

Het jaarverslag is ingedeeld in vier programma's, drie onderdelen en zeven verplichte paragrafen. Deze indeling weerspiegelt de keuzes die in het collegeprogramma zijn gemaakt. Het jaarverslag is verder onderverdeeld in producten, die als deelprogramma's gezien kunnen worden. De nadere uitwerking is aan het college opgedragen.

De programma's zijn gekoppeld aan de portefeuilles van de burgemeester en wethouders en zijn respectievelijk:

1. Bestuur;
2. Ruimte, ondernemen en wonen;
3. Sociaal Maatschappelijk;
4. Bedrijfsvoering.

Tezamen vormen deze het programmaplan, dat zowel de inhoud (doelen en middelen) van de begroting als de verdeling van baten en lasten bevat. Binnen dit plan is een totaal van enkele honderden maatregelen gedefinieerd: investeringen, lopende activiteiten, projecten en klussen die u op de beleids- en beheersagenda heeft geplaatst. Over deze maatregelen wordt met regelmaat gerapporteerd aan management, college en raad, binnen ieders respectievelijke verantwoordelijkheden en informatiebehoefte.

Toegevoegde onderdelen

De apparaats- en personeelskosten die niet direct betrekking hebben op het primaire proces worden als 'Overheadkosten' apart inzichtelijk gemaakt en maken geen onderdeel uit van het (uur)tarief van de bovengenoemde afdelingen. De inkomsten waaraan geen specifiek bestedingsdoel is gekoppeld worden opgenomen als 'Algemene dekkingsmiddelen'. De raming voor 'Onvoorzien' wordt ook afzonderlijk getoond.

Deze onderdelen zijn toegevoegd na de programma's:

- Overzicht overhead;
- Algemene dekkingsmiddelen;
- Onvoorzien.

Paragrafen

Er zijn zeven verplichte paragrafen die elk vanuit een ander perspectief een ''doorsnede" geven van de begroting. Op onderdelen zijn de paragrafen tamelijk technisch van aard. De paragrafen zijn:

- Weerstandsvermogen en Risicobeheersing;
- Grondbeleid;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Verbonden partijen;
- Lokale heffingen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering.

Jaarrekening
De jaarrekening is hoofdzakelijk financieel van aard en bestaat uit de balans van de gemeente plus een uitgebreide toelichting hierop. Verder is een overzicht van baten en lasten opgenomen en is een onderbouwing gegeven op de mutaties van de reserves en voorzieningen. Tenslotte is een aantal verplichte paragrafen toegevoegd.

Overzicht programma's en producten

Bestuur

Product	Productverantwoordelijke	Portefeuillehouder
Bestuur	L. Liefers	J. W. Wiggers
Veiligheid	M. Siliakus	J. W. Wiggers
Dienstverlening	R.v.d. Veen	J. W. Wiggers
Regionale samenwerking	L. Liefers	J. W. Wiggers

Ruimte, ondernemen en wonen

Product	Productverantwoordelijke	Portefeuillehouder
Duurzaamheid	M. Siliakus	W.I. Meijer
Economie	M. Siliakus	W.I. Meijer
Recreatie en toerisme	M. Siliakus	S.J.L. Nienhuis
Bouwen en wonen	M. Siliakus	S.J.L. Nienhuis
Ruimtelijke ontwikkeling	M. Siliakus	S.J.L. Nienhuis
Grondbeleid	F. van Weeghel	W.I. Meijer
Gemeentelijke accommodaties	F. van Weeghel	S.J.L. Nienhuis
Beheer en onderhoud	F. van Weeghel	S.J.L. Nienhuis
Verkeer en vervoer	F. van Weeghel	S.J.L. Nienhuis
Riolering	F. van Weeghel / L. Liefers	S.J.L. Nienhuis
Reiniging	F. van Weeghel / L. Liefers	S.J.L. Nienhuis
Begraven	F. van Weeghel / L. Liefers	J.W.J. v. Ommen

Sociaal Maatschappelijk

Product	Productverantwoordelijke	Portefeuillehouder
Onderwijs	H. Pander	J.W.J. v. Ommen
Kunst, Cultuur en Media	H. Pander	J.W.J. v. Ommen
Sport	H. Pander	S.J.L. Nienhuis
Informatie en toegang sociaal domein	H. Pander	S.J.L. Nienhuis
STIP	H. Pander	S.J.L. Nienhuis
Jeugd	H. Pander	J.W.J. v. Ommen
Participatie en werk	H. Pander	J.W.J. v. Ommen
Inkomen	H. Pander	J.W.J. v. Ommen
WMO	H. Pander	J.W.J. v. Ommen

Bedrijfsvoering

Product	Productverantwoordelijke	Portefeuillehouder
Financiën	L. Liefers	W.I. Meijer

Belastingen	L. Liefers	W.I. Meijer
Streekarchivariaat	I. Bron	J.W. Wiggers

Overhead

Product	Productverantwoordelijke	Portefeuillehouder
Dienstverlening ambtelijke organisatie	L. Liefers	J.W. Wiggers
Huisvesting	L. Liefers	J.W. Wiggers
Facilitair	L. Liefers	J.W. Wiggers
Personeel en organisatie	L. Liefers	J.W. Wiggers
Informatisering en automatisering	I. Bron	J.W.J. v. Ommen
Elektronische dienstverlening	I. Bron	J.W. Wiggers
Overheadtoerekening	L. Liefers	J.W. Wiggers

Algemene dekkingsmiddelen

Product	Productverantwoordelijke	Portefeuillehouder
Algemene dekkingsmiddelen	L. Liefers	W.I. Meijer

Onvoorzien

Product	Productverantwoordelijke	Portefeuillehouder
Onvoorzien	L. Liefers	W.I. Meijer

Prestatie - indicatoren

Landelijk is er een set van prestatie-indicatoren ontwikkeld die verplicht in de jaarstukken is opgenomen. Door het verplichte karakter wordt de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten verbeterd. Genoemde prestatie-indicatoren zijn hoofdzakelijk opgenomen bij de desbetreffende programma's en zijn afkomstig van de website Waarstaatjegemeente.nl. Bij de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing zijn er financiële indicatoren toegevoegd en bij de paragraaf Bedrijfsvoering zijn er indicatoren opgenomen voor de formatie en bezetting (onderdeel Personeelsbeleid) en voor het overheadpercentage (onderdeel Planning & Control).

De indicatoren zijn ontwikkeld door de commissie BBV en de commissie Depla en zijn voor iedere gemeente gelijk. Deze indicatoren worden regelmatig gecontroleerd en geactualiseerd.

Rekening op hoofdlijnen/ analyse exploitatieresultaat

Het jaar 2022 is afgesloten met een positief resultaat van **€5.150.000,-.** Dit resultaat is fors hoger dan de resultaten van 2021 (€3.346.000,-) en 2020 (€2.575.000,-). Bij de najaarsnota werd nog een positief resultaat van €808.000,- verwacht alleen is toen al aangegeven dat er nog geen duidelijkheid bestond over de Septembercirculaire 2022 en de mogelijke eindafrekening van de opvang voor Oekraïense vluchtelingen. Inmiddels is deze duidelijkheid er wel; deze 2 onzekerheden resulteren tezamen in een voordeel van €2.857.000,-. Het resterende nog te verklaren voordeel wordt hiermee teruggebracht tot €1.485.000,-. Onderstaand is op hoofdlijnen per programma een verklaring van dit verschil gegeven.

Bestuur
De pensioenvoorziening wordt jaarlijks herrekend door een externe partij. De hoogte ervan is uiteraard afhankelijk van de rechthebbenden, echter, ook de rentevoet speelt hierbij een rol. De afgelopen jaren was er sprake van een dalende rente. De pensioenvoorziening wordt dan op peil gehouden door geld aan de voorziening toe te voegen. Nu de rente het afgelopen jaar vrij fors is gestegen kan er weer geld uit de voorziening worden onttrokken. Voor dit jaar betekent dit een voordeel van €272.000,-. Voor het wachtgeld van een oud-wethouder moet echter €237.000,- aan de voorziening 'wachtgeldverplichting college' worden toegevoegd.

Ruimte, ondernemen en wonen
Van het duurzaamheidsbudget is €112.000,- niet uitgegeven. Dit komt enerzijds door capaciteitstekort en anderzijds door een nog niet voldoende uitgekristalliseerd beleid. Als gevolg van het uitstellen van de Omgevingswet is €110.000,- van dit budget niet besteed. In de openbare ruimte is €241.000,- overgehouden. De grootste besparing is ontstaan bij openbaar groen; de verwerkingskosten groen-, slib en sloot afval, maaiwerk en externe inhuur waren lager als gevolg van het droge voorjaar. Verder is de aanplant van nieuwe bomen nog niet opgestart. Door de zachte winter was er minder zout en materieel nodig om de wegen begaanbaar te houden. Het onderhoud van een aantal gemeentelijke gebouwen is 'on hold' gezet vanwege voorgenomen sloop/herontwikkeling. Bij het raadhuis is nagenoeg geen onderhoud gepleegd omdat dit pand kortgeleden is gerenoveerd. In totaliteit is hierdoor €100.000,- minder aan onderhoud besteed. Tenslotte is aan gebruikerslasten voor de exploitatie van De Heerd €109.000,- minder uitgegeven omdat de verbreding van de Beheerstichting nog niet geheel is ingeregeld.

Sociaal maatschappelijk
Bij het programma sociaal maatschappelijk is er €93.000,- minder aan uitvoeringskosten voor STIP uitgegeven. Het werkbedrijf Lucrato heeft het jaar 2022 positiever afgesloten dan vooraf geraamd. Hierdoor was het maar ten dele nodig om bij te dragen in het exploitatietekort; een voordeel van €75.000,-. Als gevolg van een nagekomen voordelige TOZO-afrekening over 2021 is er bij het onderdeel bijstandsverlening voor zelfstandigen €90.000,- bespaard. De kosten voor inburgering nieuwkomers zijn €71.000,- lager dan geraamd doordat er minder is uitgegeven aan uitvoeringskosten en maatschappelijke begeleiding. Aan woningaanpassingen is €100.000,- minder uitgegeven. Dit betreft een open eind financiering waarvan (het verloop van) de kosten lastig zijn in te schatten. Een laatste grote meevaller betreft basismobiliteit; hiervoor is in totaliteit €193.000,- minder aan uitgegeven. Dit voordeel is grotendeels nog het gevolg van de Coronapandemie. Er wordt nog steeds minder gebruik gemaakt van de regiotaxi en de dagbesteding dan voor de pandemie. Hierdoor zijn de beheer- en regiekosten ook lager.

Overhead
De totale apparaatskosten (huisvesting/facilitair/ICT/personeel) waren €21.000,- hoger dan geraamd. Aan huisvesting-, facilitair-, en overige kosten is €275.000,- minder uitgegeven door lagere onderhoudskosten aan gebouwen en besparingen op abonnementen, porto-, kopieerkosten en papier. De ICT-kosten waren €183.000,- hoger als gevolg van hogere personeelskosten (inhuur) en gestegen kosten voor softwarelicenties en kapitaallasten. Het toenemend aantal personeelsleden in combinatie met thuiswerken is hier ook debet aan. Aan salarissen en hiermee verband houdende kosten is €114.000,- extra uitgegeven. Deze meerkosten zijn het gevolg van krapte op de arbeidsmarkt; hierdoor konden vacatures moeilijker worden ingevuld en is er daarom noodzakelijkerwijs vaker gebruik gemaakt van (duurdere) externe inhuur.

Resultaatbestemming

Het jaar 2022 is afgesloten met een positief resultaat van €5.150.251,-. Dit resultaat bestaat voor €5.014.651,- uit een positief resultaat uit de reguliere exploitatie en voor €135.600,- uit een positief resultaat van de grondexploitatie.

Over te hevelen (restant)budgetten

1. Medewerker mobiliteit (€21.300,-)
Van het budget van regionale samenwerking resteert nog ruim €26.000,-. Voorgesteld wordt om hiervan €21.300,- naar 2023 over te hevelen voor de bekostiging van een medewerker mobiliteit die in 2022 is ingezet door de gezamenlijke deelnemende gemeenten waaronder Heerde.

2. Toekomstbestendige bedrijventerreinen en steunfonds ondernemers (€35.000,-)
Door de Coronacrisis heeft dit project vertraging opgelopen zowel aan gemeentelijke zijde als aan de ondernemerskant. Daarom is besloten om de projectorganisatie de tijd te geven om de draagkracht voor de uitvoering van de verschillende ambities in het project nader te onderzoeken. Naast de gemeente, zijn de ondernemers in dit project ook stakeholder en financieel verantwoordelijk. Draagkracht onder de ondernemers voor uitvoering en financiering is daarom essentieel om over te kunnen gaan tot uitvoering. Voorgesteld wordt om dit budget naar 2023 over te hevelen.

In 2021 is er door verschillende lokale belangenorganisaties/verenigingen een gezamenlijk steunfonds opgericht om ondernemers die door de ‘Coronapandemie’ in financiële moeilijkheden zijn terechtgekomen en niet en/of onvoldoende financiële steun vanuit de rijksoverheid ontvangen, een bijdrage toe te kennen. Aangezien de maatregelen vanuit de ‘Coronapandemie’ nog maar vrij recent zijn opgeheven, zal 2023 nog als uitloopjaar fungeren voor het extra steunfonds. Veel ondernemers kunnen dan pas de balans opmaken hoe ze er financieel voorstaan. Voorgesteld wordt om dit budget naar 2023 over te hevelen.

3. Fusiekosten ODNV €15.200,-)
Het Algemeen Bestuur van de ODNV heeft in 2022 besloten om de begeleidingskosten van de fusie met OVIJ uit de begroting 2022 te halen en over te hevelen naar 2023. In aansluiting hierop heeft het college op 7 november 2022 besloten om voor te stellen om dit budget bij de resultaatbestemming 2022 naar 2023 over te hevelen.

4. Omgevingswet (€110.000,-)
De startdatum van de Omgevingswet is nu definitief vastgesteld op 1 januari 2024. Het komende halfjaar moeten nu de puntjes op de i worden gezet, met de bijbehorende kosten. Door het meerdere malen uitstellen van deze wet is het budget van 2022 niet uitgeput. Voorstel is om deze over te hevelen naar 2023 zodat de komende kosten hiermee (deels) kunnen worden gedekt.

5. Herplant nieuwe bomen (€25.000,-)
Bij de Voorjaarsnota 2022 is er €25.000,- bijgeraamd voor nieuwe bomen die zijn omgewaaid tijdens de voorjaarsstorm (januari 2022). De aanplant hiervan heeft nog niet plaatsgevonden. Voorgesteld wordt om dit budget naar 2023 over te hevelen, zodat de bomen alsnog kunnen worden aangeplant.

6. Project Kansrijke Start (€9.000,-)
Bij de Decembercirculaire 2022 is er €9.000,- beschikbaar gesteld voor het project 'Kansrijke Start'. Aangezien dit geld niet meer in 2022 kon worden ingezet wordt voorgesteld om dit geld naar 2023 over te hevelen.

7. Energietoeslag (€436.000,-)
Bij de Decembercirculaire 2022 is er €316.000,- extra beschikbaar gesteld voor energietoeslag. Aangezien dit geld niet meer in 2022 kon worden ingezet wordt voorgesteld om, zoals in de ARI over de decembercirculaire al is aangegeven, dit geld naar 2023 over te hevelen. Daarnaast resteert er nog vanuit het noodfonds €120.000,- voor de inzet van personeel. Ook hiervan wordt voorgesteld om dit geld naar 2023 over te hevelen.

Wanneer bovengenoemde restantbudgetten, in totaal €651.500,-, naar 2023 worden overgeheveld, dan resteert er nog een te bestemmen resultaat van €4.498.751,-. Voorgesteld wordt om:

- Een bedrag van €2.100.000,- toe te voegen aan de investeringsreserve 'De Noordgouw';
- Een bedrag van €112.000,- toe te voegen aan de reserve 'Duurzaamheid';
- Een bedrag van €450.000,- toe te voegen aan de nieuw in te stellen reserve 'Omgevingsplan';
- Het resterende bedrag van €1.836.751,- toe te voegen aan de 'algemene reserve' en daarvan een bedrag pro memorie te reserveren voor de herontwikkeling van het Centrumplan Heerde.

Jaarverslag

1. Bestuur

Collegeprogramma Bestuur

Wat willen we bereiken?

We besturen goed: eerlijk, transparant en benaderbaar.

Wat willen we bereiken?

We werken samen met elkaar aan Heerde.

Maatregelen

Stimuleren ontwikkelaars om omgeving bij plannen te betrekken.

Wanneer zijn wij tevreden

Elk plan van een ontwikkelaar heeft een paragraaf op welke wijze inwoners betrokken zijn, met als uitgangspunt betrokkenheid in zo'n vroeg mogelijk stadium.

Stand van zaken

Elk plan van een ontwikkelaar moet een paragraaf bevatten op welke wijze inwoners en omgeving betrokken zijn, met als uitgangspunt betrokkenheid in zo'n vroeg mogelijk stadium. Dit hebben we ook actief onder de aandacht gebracht bij ontwikkelaars.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We hebben onze eigen zaken op orde.

Maatregelen

Bereikbaarheid van organisatie/medewerkers verhogen.

Wanneer zijn wij tevreden

De realisering van de servicenormen zijn kwantitatief en kwalitatief gestegen. Organisatorische ingrepen hebben ertoe geleid dat de aansluiting front-backoffice is verbeterd waardoor vooral telefonische bereikbaarheid is verbeterd.

Stand van zaken

In 2022 is gestart met het meten van het klantbeeld. De resultaten worden meegenomen voor een verbeterplan voor 2023.

Tijd (indicator)

Bespreken houding en gedrag van medewerkers.

Wanneer zijn wij tevreden

Aantal (gegronde) klachten (bejegening) van inwoners is gedaald. Het jaarlijks te monitoren klantbeeld is verbeterd. Dat medewerkers in het jaarlijkse gesprek bekend zijn met wat gevraagd wordt op houding en gedrag.

Stand van zaken

Jaarlijks is dit onderwerp van gesprek tussen manager en medewerker in het "Goede gesprek". Daarnaast is dit uiteraard onderwerp van gesprek wanneer hier aanleiding voor is. In 2022 is hier op deze manier uitvoering aan gegeven.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We werken samen met de gemeenten om ons heen.

Maatregelen

Focus aanbrengen tussen verschillende regio's.

Wanneer zijn wij tevreden

Er wordt in belang van efficiënte tijdsbesteding blijvend per inhoudelijk onderwerp/thema vooraf bepaald in welke regio onze gemeente meedoet.

Stand van zaken

In 2022 is in het belang van efficiënte tijdsbesteding per inhoudelijk onderwerp/thema vooraf bepaald in welke regio onze gemeente participeert.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We hebben een gemeenteraad in positie.

Maatregelen

Zoeken mogelijkheden om standpunten vanuit raad in te brengen in regionale besluitvorming.

Wanneer zijn wij tevreden

De raad heeft maximale gelegenheid zijn invloed (kaderstelling en controle) te geven op voorstellen.

Stand van zaken

In de commissievergaderingen in 2022 zijn de aangestelde raadsrapporteurs en collegeleden in de gelegenheid gesteld om de commissieleden te informeren over actuele ontwikkelingen bij samenwerkingsverbanden waarbij de gemeente is aangesloten.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We hebben een veilige leefomgeving.

Maatregelen

Uitbreiden handhavingscapaciteit.

Wanneer zijn wij tevreden

Er zijn extra (fte) buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) aanwezig.

Stand van zaken

In 2022 is de handhavingscapaciteit structureel uitgebreid.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We voelen ons veilig: tegengaan ondermijning.

Maatregelen

Tegengaan permanente bewoning vakantieparken.

Wanneer zijn wij tevreden

Ter uitvoering van het programma Vitale Vakantieparken zijn alle lokale vakantieparken in beeld en is zonodig opgetreden.

Stand van zaken

In 2022 heeft de gemeente deelgenomen aan het programmaplan Vitale Vakantieparken. In 2022 heeft dit in onze gemeente niet geleid tot specifieke acties.

Tijd (indicator)

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Verschil (B-W)
Lasten						
Bestuur	**2.440.328**	**1.229.792**	**2.202.137**	**3.431.929**	**3.307.206**	**124.723**
Veiligheid	**1.734.460**	**1.810.674**	**43.301**	**1.853.975**	**1.856.815**	**-2.840**
Dienstverlening	**485.333**	**488.062**	**11.000**	**499.062**	**478.267**	**20.795**

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Verschil (B-W)
Bestuurlijke samenwerking	**211.832**	**213.720**	**76.880**	**290.600**	**275.548**	**15.052**
Totaal Lasten	**4.871.954**	**3.742.248**	**2.333.318**	**6.075.566**	**5.917.836**	**157.730**
Baten						
Bestuur	**-1.303.172**	**0**	**-2.255.961**	**-2.255.961**	**-3.269.966**	**1.014.005**
Veiligheid	**-122.250**	**-22.110**	**-50.000**	**-72.110**	**-76.642**	**4.532**
Dienstverlening	**-213.232**	**-233.740**	**0**	**-233.740**	**-241.259**	**7.519**
Totaal Baten	**-1.638.654**	**-255.850**	**-2.305.961**	**-2.561.811**	**-3.587.866**	**1.026.055**
Resultaat	**3.233.300**	**3.486.398**	**27.357**	**3.513.755**	**2.329.970**	**1.183.785**

Toelichting op de lasten en baten bestuur

Lasten

De werkelijke uitgaven bij het programma **Bestuur** zijn **€158.000,-** lager dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste afwijkingen toegelicht.

Pensioenvoorziening bestuurders/wachtgeldverplichting college	-/-€147.000
Begeleiding oud bestuurders	-/-€20.000
Noodopvang Oekraïense vluchtelingen	€272.000
Rechtsbescherming	€20.000
Doorbelasting salarissen	€20.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	€13.000
Totaal	**€158.000**

Bestuur

De geraamde toevoeging aan de pensioenvoorziening bestuurders van €90.000,- bleek achteraf niet nodig. Dit komt door de vrij fors gestegen rente die daarmee de waardestijging van de pensioenen compenseert. Hierdoor kon er zelfs een aanzienlijk bedrag uit de voorziening worden onttrokken (zie baten). Daarnaast moest er wel €237.000,- worden toegevoegd aan de voorziening 'wachtgeldverplichting college' in verband met de wachtgeldrechten van een oud-wethouder.

Voor de begeleiding van oud-bestuurders is er in 2022 €20.000,- meer uitgegeven dan vooraf ingeschat.

Bij de Najaarsnota 2022 was voor de noodopvang van Oekraïense vluchtelingen een raming opgenomen. Achteraf bleek deze raming voor de uitgaven €272.000,- te hoog; ook aan inkomsten is een fors bedrag overgehouden. Er vindt geen verrekening plaats van de hiervoor ontvangen rijksbijdrage; het voordeel mag worden gehouden.

Met betrekking tot rechtsbescherming kan worden geconcludeerd dat er €20.000,-

minder is uitgegeven dan begroot. Dit is o.a. het gevolg van minder adviesaanvragen bij de gemeenteadvocaat en minder te vergoeden proceskosten. De hoogte van de lasten is grotendeels afhankelijk van externe factoren en daarmee lastig te ramen.

Dienstverlening
De werkelijke salariskosten bij de afdeling DIB zijn lager dan geraamd, hierdoor is de doorbelasting naar de producten ook lager; voor dit onderdeel €24.000,-. Bij het onderdeel Overhead is het totaalbeeld van de loonkosten van de hele organisatie opgenomen.

Baten
De werkelijke inkomsten bij het programma **Bestuur** zijn **€1.026.000,**- hoger dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste afwijkingen toegelicht.

Pensioenvoorziening bestuurders	€182.000,-
Reserve Corona	€34.000,-
Noodopvang Oekraïense vluchtelingen	€797.000,-
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	€13.000,-
Totaal	**€1.026.000,-**

Bestuur
Zoals ook al toegelicht bij de uitgaven hoeft er niet aan de pensioenvoorziening bestuurders te worden gedoteerd, maar kan er zelfs een bedrag van €182.000,- vrijvallen. De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks herrekend door een externe partij waarbij rekening wordt gehouden met niet beïnvloedbare factoren. Eén factor hiervan, de hoogte van de rente, heeft voor dit jaar een gunstige uitwerking op de toerekening aan de voorziening waardoor er een deel hiervan kan vrijvallen.

Bij de Najaarsnota 2022 was nog de verwachting dat er €15.000,- uit de reserve Corona zou worden onttrokken. In werkelijkheid is de hoogte van deze reserve met €49.000,- gedaald; een verschil van €34.000,-. Dit komt omdat niet de gehele vergoeding voor het toezicht op de naleving van Corona toegangsbewijzen is besteed; de teveel ontvangen bijdrage moet worden teruggestort. De hoogte van de reserve is hiermee gedaald naar €473.000,-. Voor een specificatie van alle uitgaven en inkomsten die betrekking hebben op Corona wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage.

De verwachte inkomsten voor de noodopvang van Oekraïense vluchtelingen was bij de Najaarsnota 2022 gelijkgesteld aan de verwachte kosten (budget neutraal). Het rijk vergoedt echter een vast bedrag per opvangplek per dag (oorspronkelijk €100,- later bijgesteld naar €83,-). Deze vergoeding resulteert in een fors hogere bijdrage dan waarvan was uitgegaan; een voordeel van €743.000,-. Tezamen met de lagere kosten van €272.000,- is dit een voordeel van €1.015.000,-.

Wettelijke voorgeschreven indicatoren

Programma	Indicator	eenheid	periode	Heerde	Nederland

1	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2021	8	8
1	Misdrijven - Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2022	2,1	4,6
1	Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2022	3,7	6
1	Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2022	0,5	1,4
1	Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2022	0,8	2,3

2. Ruimte, ondernemen en wonen

Toelichting op programma (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Dit programma gaat over duurzaamheid, het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en het bos, ruimtelijke ontwikkelingen, economie, recreatie en toerisme en bouwen en wonen. Onder dit programma valt ook het opstellen van de omgevingsvisie, een instrument in het kader van de nog vast te stellen Omgevingswet. Met het toepassing van uitnodigingsplanologie hebben we ons al voorbereid op deze wet. Onze rol bij ruimtelijke vraagstukken is daarmee veranderd. De omgevingsvisie maken we samen.

Collegeprogramma Ruimte, ondernemen en wonen

Wat willen we bereiken?

We hebben doorstroming in onze woningbouw.

Wat willen we bereiken?

We hebben een visie op wonen en zorg.

Wat willen we bereiken?

We hebben meer woningen.

Wat willen we bereiken?

We bouwen samen.

Wat willen we bereiken?

We bewegen mee met ontwikkelingen in de huizenmarkt.

Wat willen we bereiken?

We werken vanuit veranderde rol van de Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Heerde is goed bereikbaar.

Maatregelen

Investeren in breed en goed onderhoud netwerk van fietspaden.

Wanneer zijn wij tevreden

Het fietspad tussen het Heerderstrand en de kiosk is gerealiseerd.

Stand van zaken

Een comfortabel en duurzaam fietspad realiseren

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We hebben de verkeersveiligheid vergroot.

Maatregelen

Maatregelen treffen ter verkleining aanrijding groot wild.

Wanneer zijn wij tevreden

Er is sprake van actief wildbeheer en er zijn hekken respectievelijk roosters aangebracht op plekken met structureel overlast.

Stand van zaken

Er is een afrasteringen geplaatst op plekken met structurele overlast in Wapenveld.

Tijd (indicator)

Instellen meldpunt verkeersgevaarlijke situaties.

Wanneer zijn wij tevreden

Alle ingekomen meldingen over verkeersgevaarlijke situaties zijn afgewerkt.

Stand van zaken

In geval van gevaar, kans op schade en letsel komen wij direct in actie. Bij andere gevallen worden zaken op straat, die technische niet in orde zijn, binnen 3 werkdagen opgelost.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We zijn een gastvrije gemeente.

Wat willen we bereiken?

We respecteren onze natuur.

Wat willen we bereiken?

Onze ondernemers staan niet alleen.

Maatregelen

We stimuleren de samenwerking tussen overheid, ondernemers, onderwijs en organisaties.

Wanneer zijn wij tevreden

Er heeft elk jaar een ondernemersevent plaatsgehad. Het uitvoeringsprogramma economie is conform planning gerealiseerd.

Stand van zaken

We werken conform de vastgestelde Economische Agenda 2022-2025 en doormiddel van de getekende oplegger behorend bij de agenda. In de agenda is het thema samenwerking opgenomen en staat aangegeven wat we hiervoor kunnen doen in samenwerking met de lokale ondernemersverenigingen. De vertaling hiervan wordt opgenomen in het jaarlijkse uitvoeringsprogramma voor Economie.

Sinds 2017 wordt er een jaarlijks (met uitsluiting van coronajaar 2020) ondernemersevent georganiseerd samen met de lokale ondernemersverenigingen. Met dit event stimuleren we de samenwerking tussen overheid, ondernemers, onderwijs en organisaties. Daarnaast wisselen we kennis uit over grote actuele thema's of transitieopgaven waar we samen voor staan.

Het uitvoeringsprogramma Economie (op basis van de vastgestelde Economische Agenda) is nog niet vastgesteld. Wel wordt gewerkt conform het concept wat al is opgesteld. Streven is om het uitvoeringsprogramma voor 2023-2025 uiterlijk in Q2 te laten vaststellen door het college.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We zijn Cittaslow en Fairtrade.

Wat willen we bereiken?

We produceren andere energie.

Maatregelen

We ondersteunen met bijvoorbeeld duurzaamheidsleningen.

Wanneer zijn wij tevreden

De beschikbare middelen in het fonds worden jaarlijks volledig besteed.

Stand van zaken

Op 12 december 2022 heeft de raad een bedrag van 1 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het verstrekken van leningen in het kader van de Toekomstbestendig Wonen Lening. Hieraan is uitvoering gegeven.

Er wordt ingezet op volledige besteding van de beschikbaar gestelde middelen.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We hebben ons aangepast aan klimaatverandering: klimaatadaptie.

Wat willen we bereiken?

We gaan voor schone lucht.

Maatregelen

We strijden tegen de opening van het vliegveld Lelystad.

Wanneer zijn wij tevreden

Tenminste zijn de laagvliegroutes boven de Veluwe van tafel.

Stand van zaken

Sinds 2014 heeft de gemeente Heerde het standpunt ingenomen dat er geen sprake mag zijn van overlast als gevolg van de (laag)vliegroutes van Lelystad Airport. Dit is vele malen en in verschillende procedures en acties tot uiting gebracht. Sinds enkele jaren doen we dat samen met een coalitie van andere gemeenten op de Noord-Veluwe. Inmiddels zijn dat de gemeenten Elburg, Oldebroek, Hattem, Epe en Voorst. Ook is er regelmatig contact met SATL.
Het standpunt is in het laatste coalitieakkoord aangescherpt. Over vliegveld Lelystad kunnen we kort zijn: de plannen daarvoor zijn niet goed voor de leefkwaliteit, de natuur en het woongenot in onze gemeente. Een laagvliegroute vinden we geen optie en het liefst zien we dat vliegveld Lelystad niet opent. Net zoals de afgelopen jaren zullen we hier voor blijven strijden.
In december 2022 hebben wij de ministers van IenW en LNV nog ons standpunt bekend gemaakt over de aankoop van stikstofrechten door de Schiphol Group. In de komende tijd staan de regionale processen voor de luchtruimherziening op het programma. Daarin zullen wij ons als coalitie van gemeenten actief opstellen. Ook in andere processen als de natuurvergunning voor Lelystad Airport blijven wij actief. Tevens blijven wij meedoen in het bestuurlijk en ambtelijk provinciaal overleg.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We gebruiken materialen vaker en opnieuw: circulaire economie.

Wat willen we bereiken?

We geven het goede voorbeeld.

Maatregelen

De gemeente koopt zoveel mogelijk lokaal en duurzaam in.

Wanneer zijn wij tevreden

Binnen grenzen aanbestedingskader is er lokaal en duurzaam ingekocht. De vaste huisleveranciers zijn opnieuw aanbesteed.

Stand van zaken

Binnen de grenzen van het aanbestedingskader is er in 2022 lokaal en duurzaam ingekocht. Onder lokaal verstaan wij inkopen binnen de H20-gemeenten.

Tijd (indicator)

We vervangen afgeschreven auto's door electrische auto's.

Wanneer zijn wij tevreden

Onze auto's zijn conform afschrijvingsplanning waar mogelijk vervangen door elektrische auto's.

Stand van zaken

Er is in 2022 een auto vervangen door elektrisch voertuig

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We verwerken meer plastic afval

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Verschil (B-W)
Lasten						
Duurzaamheid	**311.926**	**180.255**	**202.022**	**382.277**	**331.684**	**50.593**
Riolering	**1.270.858**	**1.158.865**	**30.660**	**1.189.525**	**1.275.096**	**-85.571**
Reiniging afval	**1.639.286**	**1.624.254**	**0**	**1.624.254**	**1.606.934**	**17.320**
Begraven	**488.996**	**444.445**	**0**	**444.445**	**458.311**	**-13.866**
Economie	**299.948**	**377.757**	**-31.880**	**345.877**	**358.567**	**-12.690**
Toerisme en recreatie	**440.794**	**451.365**	**-10.000**	**441.365**	**473.080**	**-31.715**
Bouwen en Wonen	**1.320.494**	**1.047.356**	**118.821**	**1.166.177**	**1.316.840**	**-150.663**
Ruimtelijke ontwikkeling	**411.980**	**552.036**	**181.000**	**733.036**	**687.296**	**45.740**
Grondbedrijf	**573.168**	**65.266**	**0**	**65.266**	**685.088**	**-619.822**
Gemeentelijke accommodaties	**1.679.707**	**1.903.453**	**60.000**	**1.963.453**	**1.433.546**	**529.907**
Beheer en onderhoud	**4.129.900**	**4.750.465**	**62.940**	**4.813.405**	**4.565.030**	**248.375**
Verkeer en vervoer	**131.778**	**174.403**	**3.000**	**177.403**	**169.826**	**7.577**
Totaal Lasten	**12.698.835**	**12.729.920**	**616.563**	**13.346.483**	**13.361.298**	**-14.815**
Baten						
Duurzaamheid	**-65.663**	**0**	**0**	**0**	**-61.657**	**61.657**
Riolering	**-1.544.057**	**-1.408.435**	**0**	**-1.408.435**	**-1.516.269**	**107.834**
Reiniging afval	**-2.095.898**	**-1.972.505**	**0**	**-1.972.505**	**-1.985.890**	**13.385**
Begraven	**-619.646**	**-604.011**	**0**	**-604.011**	**-619.088**	**15.077**
Economie	**-11.066**	**-23.870**	**0**	**-23.870**	**-19.907**	**-3.963**

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Verschil (B-W)
Toerisme en recreatie	**-96.979**	**-21.587**	**0**	**-21.587**	**-70.161**	**48.574**
Bouwen en Wonen	**-810.177**	**-610.822**	**42.500**	**-568.322**	**-639.705**	**71.383**
Ruimtelijke ontwikkeling	**-86.067**	**-111.550**	**0**	**-111.550**	**-74.217**	**-37.333**
Grondbedrijf	**-630.370**	**-303.247**	**0**	**-303.247**	**-802.396**	**499.149**
Gemeentelijke accommodaties	**-1.341.255**	**-790.213**	**-45.000**	**-835.213**	**-662.381**	**-172.832**
Beheer en onderhoud	**-798.158**	**-574.677**	**-20.000**	**-594.677**	**-656.348**	**61.671**
Verkeer en vervoer	**-180**	**0**	**0**	**0**	**-316**	**316**
Totaal Baten	**-8.099.515**	**-6.420.917**	**-22.500**	**-6.443.417**	**-7.108.334**	**664.917**
Resultaat	**4.599.319**	**6.309.003**	**594.063**	**6.903.066**	**6.252.964**	**650.102**

Toelichting op de lasten en baten ruimte, ondernemen en wonen

Lasten

De werkelijke uitgaven bij het programma **Ruimte, ondernemen en wonen** zijn in totaliteit **€15.000,-** hoger dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste verschillen toegelicht.

Duurzaamheid (overheveling naar 2023)	€51.000
Toekomstbestendige Bedrijventerreinen (overheveling naar 2023)	€35.000
Masterplan IJsselvallei	-/- €49.000
Externe inhuur Vergunning & Toezicht bouwen	-/- €212.000
Taken Milieubeheer/ODNV/Omgevingswet (overheveling naar 2023)	€127.000
Externe inhuur RO	-/- €19.000
Grondbedrijf	-/- €620.000
Gemeentelijke accommodaties (lagere kapitaallasten/gebruikerslasten)	€524.000
Diversen onderbestedingen Beheer & Onderhoud	€241.000

Kostendekkende exploitaties (Riolering/Reiniging/Begraven)	-/- €82.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	-/- €11.000
Totaal	**-/-€15.000**

Duurzaamheid
Het overschot van €51.000,- is verklaarbaar door enerzijds capaciteitstekort en anderzijds een nog niet volledig uitgekristalliseerd operationeel duurzaamheidsbeleid. Voorgesteld wordt om dit restantbudget naar 2023 over te hevelen.

Economie
Voor Economie is een extra bedrag begroot van €35.000,- voor het project 'Toekomstbestendige Bedrijventerreinen'. Dit bedrag is in 2022 niet uitgegeven omdat het project toen nog niet gereed was voor uitvoering. Voorgesteld wordt om dit bedrag naar 2023 over te hevelen; dit project heeft een doorlooptijd tot 2025.

Toerisme & Recreatie
In 2022 is er bijna €49.000,- besteed aan het 'Masterplan IJsselvallei'. Dit bedrag is eveneens aan subsidie ontvangen (budget neutraal) alleen heeft er geen verwerking in de begroting plaatsgevonden.

Bouwen en wonen
Bij het product Vergunning & toezicht Bouwen is een tekort van €212.000,-. Dit wordt verklaard door externe inhuur vanwege krapte op arbeidsmarkt. Hierdoor is er sprake van fors hogere loonkosten. De verklaring van de totale afwijking van de loonkosten is opgenomen bij het onderdeel Overhead.

Milieubeheer
Voor Milieubeheer resteert €15.000,- voor uitvoeringskosten van de ODNV die in 2023 gaan plaatsvinden. In de collegevergadering van 8 november 2022 is besloten om de raad voor te stellen dit bedrag naar 2023 over te hevelen. Daarnaast zijn er in 2022 een tweetal subsidies ontvangen van de provincie voor de onderwerpen ‘bodemdata op orde’ en ‘overdracht taken bodem i.v.m. de Omgevingswet’. De daadwerkelijke uitvoering van de taken waar de subsidies voor bedoeld zijn gaat grotendeels plaatsvinden in 2023. Voorgesteld wordt om ook dit resterende bedrag van €53.000,- naar 2023 over te hevelen.

Ruimtelijke Ontwikkeling
Ruimtelijke procedures zijn in toenemende mate complexer en tijdrovender door o.a. participatie. Daarnaast is er sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor is meer gebruik gemaakt van externe inhuur met hogere loonkosten. Hierdoor is €15.000,- meer uitgegeven op RO initiatieven van derden en €22.000,- meer op RO algemeen.
Er zijn in 2022 planschadeverzoeken ingekomen, maar minder dan verwacht. Bovendien zijn niet alle verzoeken afgerond en worden deze kosten gemaakt in 2023. Er is daarom €18.000,- minder uitgegeven dan begroot.
De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld. De Omgevingswet treedt nu inwerking op 1-1-2024. Dit is van invloed op de werkzaamheden en de kosten die moeten worden gemaakt om de Omgevingswet goed te implementeren in de gemeente. Het resterende budget van €59.000,- is in 2022 niet uitgegeven en moet daarom worden overgeheveld naar 2023.
Het budget van €20.000,- voor Lelystad airport is in 2022 niet uitgegeven. Voorgesteld wordt om dit budget naar 2023 over te hevelen, zodat alsnog onderzoek kan worden uitgevoerd als dit noodzakelijk is.

Grondbedrijf
Het jaar 2022 sluit met een positief resultaat van €135.600,-. Dit is het saldo van winst en verliesnemingen van de 4 complexen. In de begroting was rekening gehouden met een positief resultaat van €200.000,-. Dat is niet gehaald maar het verschil zal de komende jaren alsnog gehaald worden vanwege een verbeterd resultaat. Vanwege de ingewikkelde regels is het moeilijk om het precieze resultaat in te schatten. Omdat het bij de grondexploitatie om balansmutaties gaat, de kredieten bij het openen van een complex op balansniveau beschikbaar zijn gesteld, is het niet goed mogelijk een toelichting te geven op de verschillen tussen raming en werkelijkheid. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het niet openbare MPG.

Gemeentelijke accommodaties
De kapitaallasten worden bij de begroting bepaald met vaste rentepercentages voor langere perioden. In werkelijkheid waren de rentelasten aanzienlijk lager dan deze raming; dit verschil komt vooral tot uiting bij accommodaties met hoge boekwaarden zoals De Heerd en De Rhijnsberg. In totaliteit is dit een voordeel van €245.000,- bij dit onderdeel. Daarnaast zijn, doordat investeringen nog niet zijn aangewend, de afschrijvingskosten €70.000,- lager. Bij de begroting 2021 is er budget opgenomen voor de beheerskosten die de beheerstichting in rekening brengt voor de geleverde diensten. Aangezien de beheerstichting nog niet (volledig) de taken uitoefent is hiervan €109.000,- niet uitgegeven Dit voordeel wordt grotendeels tenietgedaan doordat de huurafdrachten hierdoor ook lager zijn. Op het algemeen onderhoud is in totaliteit €100.000,- bespaard omdat op een aantal gebouwen die op de nominatie staan om gesloopt/herontwikkeld te worden nagenoeg geen onderhoud is gepleegd. Ook is er bespaard op het onderhoud bij het raadhuis omdat dit pand kortgeleden is gerenoveerd.

Beheer & onderhoud
Bij het product Beheer en Onderhoud is €241.000,- minder uitgegeven. Dit is ongeveer 5% van het totale beschikbare budget. Bij de verschillende onderdelen binnen dit product is sprake van een klein tot een wat groter positief resultaat.

De grootste besparing komt van het product Openbaar Groen. Dit heeft te maken met lagere verwerkingskosten in verban met het opstarten van de pilot Bokashi (€15.000,-) en lagere kosten externe inhuur (Lucrato) €17.000,-. Ook is er geen nader of aanvullend onderzoek geweest voor de boomcontroles. De aanvullende controles zijn veelal meegenomen in de diverse projecten. Hierdoor is een bedrag van €11.000,- overgebleven. Hetzelfde geldt voor de aanschaf van beplantingsmateriaal. Hier is ook een bedrag van €10.000,- over. Door het droge voorjaar is er minder vaak gemaaid waardoor er €10.000,- is uitgespaard. Daarnaast is er €25.000,- in de Voorjaarsnota 2022 bijgeraamd voor nieuwe bomen die zijn omgewaaid tijdens de voorjaarsstorm (januari 2022). Deze aanplant is nog niet uitgevoerd. Voorgesteld wordt om dit budget naar 2023 over te hevelen, zodat de bomen alsnog kunnen worden aangeplant.

De verwerkingskosten van slib- en slootafval was €30.000,-lager doordat de aangeleverde hoeveelheid lager was dan normaal; eveneens een gevolg van een droog voorjaar/zomer.
Bij de jaarlijkse verplichte inspecties van de speeltuinen bleek dat er minder onderhoud nodig was dan geraamd; van dit budget is €15.000,- overgehouden.
De kosten en opbrengsten van het gronddepot verlopen budget neutraal. Het bij de uitgaven ontstane voordeel van €26.000,- wordt opgeheven door het nadeel van hetzelfde bedrag bij de inkomsten.
Het product Kunstwerken is het positieve saldo van €20.000,- te verklaren door een lager rente en afschrijvingen investeringen.
Het product Wegen zijn de rentelasten €20.000,- lager en zijn de kosten voor het straatvegen en verwerkingskosten €20.000,- lager uitgevallen door problemen/discussie met aannemer. Er is minder geveegd.

Baten
De inkomsten bij het programma **Ruimte, ondernemen en wonen** zijn **€665.000,-** hoger dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste verschillen toegelicht.

Duurzaamheid (overheveling naar 2023)	€62.000
Masterplan IJsselvallei	€49.000
Legesopbrengsten WABO	€47.000
Grondbedrijf	€499.000
Gemeentelijke accommodaties (lagere huurinkomsten)	-/- €131.000
Kostendekkende exploitaties (Riolering/Reiniging/Begraven)	€136.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	€3.000
Totaal	**€665.000**

Duurzaamheid
Het overschot van €62.000,- is verklaarbaar door enerzijds capaciteitstekort en anderzijds een nog niet volledig uitgekristalliseerd operationeel duurzaamheidsbeleid. Voorgesteld wordt om het totale overschot van €112.000,- naar 2023 over te hevelen zodat dit kan worden aangewend voor het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid.

Toerisme & Recreatie
In 2022 is er bijna €49.000,- aan subsidie ontvangen voor het project 'Masterplan IJsselvallei'. Dit bedrag is ook aan dit project uitgegeven (budget neutraal) alleen heeft er geen verwerking in de begroting plaatsgevonden.

Legesopbrengsten WABO
De werkelijke legesopbrengsten waren €47.000,- hoger dan de raming; in totaliteit is er €555.000,- hiervoor ontvangen.

Grondbedrijf
Zie toelichting onder de lasten.

Gemeentelijke accommodaties
De huurinkomsten bij de gemeentelijke accommodaties zijn lager doordat de huurafdracht vanuit de beheerstichting niet heeft plaatsgevonden. Dit nadeel wordt door de geringere gebruikerslasten gecompenseerd (zie toelichting bij de lasten). Daarnaast was er in de begroting €22.000,- opgenomen voor huurinkomsten van de Nachtegaalsweg. Hiervoor zijn geen huurinkomsten meer ontvangen omdat dit pand is afgebroken.

Kostendekkende exploitaties

Riolering (lasten -/-€86.000,- en baten €108.000,-)
Alle verschillen tussen raming en werkelijkheid van riolering worden gemuteerd op de voorziening riolering. Daarmee blijven de middelen beschikbaar voor het onderhoud van riolering. In 2022 hebben we op de lasten en baten €319.000,- over gehouden en dat is

toegevoegd aan de voorziening. De bovengenoemde cijfers lasten en baten sluiten niet aan met dit bedrag. Dat komt omdat BTW ook onderdeel uitmaakt van de lasten maar vanwege compensatie niet begroot wordt. Ook toegerekende overhead wordt op een andere plek in de begroting verantwoord. De raming gaf aan dat we €79.000,- zouden overhouden op de exploitatie van rioleringen. De voordelen zijn nog groter geweest want in afwijking daarvan is ongeveer €200.000,- minder uitgegeven aan derden (oorzaak te weinig beschikbare uren), €43.000,- minder aan kapitaallasten (oorzaak te weinig beschikbare uren), en €31.000,- meer uitgegeven aan interne kosten. Daarnaast zijn er €29.000,- hogere opbrengsten aan rioolheffingen geweest.

Reiniging afval (afval lasten €17.000,-en baten €13.000,-)
Alle verschillen tussen raming en werkelijkheid worden gemuteerd op de reserve afvalstoffenheffing. Daarmee blijven de overschotten beschikbaar voor deze exploitatie. De exploitatie van 2022 gaf een positief saldo van €70.000,-. Dat komt grotendeels voor rekening van de voordelige voorlopige afrekening van de ROVA en BTW. De cijfers sluiten niet aan met de hier genoemde baten en lasten omdat overhead en kwijtscheldingen op andere plekken in de begroting geraamd worden. Ook de BTW wordt niet geraamd, maar maakt wel onderdeel uit van de exploitatie.

Begraven (lasten -/-€14.000,- en baten €15.000,-)
Alle verschillen tussen raming en werkelijkheid van begraven worden gemuteerd op de reserve afkoopsommen onderhoud graven. Daarmee blijven de mutaties en overschotten beschikbaar voor deze exploitatie. Voor het jaar 2022 was geraamd dat we €93.000,- tekort zouden komen, maar in werkelijkheid is de exploitatie €40.000,- voordeliger geweest. Dit voordeel van €40.000,- wordt toegeschreven naar de reserve. De verklaring van het voordeel van €134.000,- ten opzichte van de raming komt grotendeels voor rekening van een meeropbrengst van €97.000,- voor de afkoopsommen onderhoud graven. Daarnaast is €26.500,- minder uitgegeven voor het onderhoud van de begraafplaatsen en is de grafdelfmachine verkocht voor €7.500,-. Genoemde cijfers sluiten niet aan met de baten en lasten omdat ook het overhead wordt toegerekend, maar vanwege BBV-regels op een andere plek begroot worden.

Wettelijke voorgeschreven indicatoren

Programma	Indicator	eenheid	periode	Heerde	Nederland
2	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2021	85	169
2	Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2020	8,7	26,8
2	Functiemenging	%	2021	46,2	53,3
2	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2021	139,6	165,1
2	Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2022	340	317
2	Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2022	3,5	9,3
2	Demografische druk	%	2022	85,3	70,3
2	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2022	937	823
2	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2022	973	905
2	Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2021	607,8	805,5

3. Sociaal maatschappelijk

Toelichting op programma Sociaal Maatschappelijk

Het programma Sociaal Maatschappelijk gaat over alles wat mensen in hun directe bestaan raakt en heeft primair betrekking op zorg, welzijn, arbeid, onderwijs, volksgezondheid en vrijetijdsbesteding zoals sport en kunst en cultuur. Het gaat om mensen en de wijze waarop zij in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving en invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.

Collegeprogramma Sociaal maatschappelijk

Wat willen we bereiken?

We wonen waar anderen op vakantie gaan.

Wat willen we bereiken?

Wij horen bij elkaar!

Maatregelen

Ondersteunen culturele instellingen en musea.

Wanneer zijn wij tevreden

De huidige financiële middelen zijn tenminste beschikbaar gebleven. Er is een besluit genomen over eventuele herschikking van subsidie middelen naar cultuur en musea. De subsidie voor de bibliotheek wordt jaarlijks geïndexeerd.

Stand van zaken

De financiële middelen zijn beschikbaar gebleven. De subsidie aan de bibliotheek is structureel verhoogd en wordt vanaf 2023 jaarlijks geïndexeerd.

Tijd (indicator)

Stimuleren samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen in Heerde.

Wanneer zijn wij tevreden

De tijdelijke ophoging van de cultuurcoach is structureel gemaakt. De beschikbare uren zijn inhoudelijk ingezet.

Stand van zaken

Tijdelijke ophoging van de uren van de cultuurcoach is structureel gemaakt. De beschikbare uren zijn inhoudelijk ingezet.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

Iedereen kan mee doen.

Wat willen we bereiken?

We staan voor jeugdzorg.

Wat willen we bereiken?

Jongeren kunnen elkaar ontmoeten.

Wat willen we bereiken?

We hebben zicht op isolement onder ouderen.

Wat willen we bereiken?

We benutten de kracht van de samenleving.

Wat willen we bereiken?

We koesteren onze mantelzorgers.

Maatregelen

We bieden specifieke ondersteuning voor jonge mantelzorgers.

Wanneer zijn wij tevreden

Het maatwerkaanbod van STIP is gecontinueerd.

Stand van zaken

Het maatwerkaanbod van STIP voor jonge mantelzorgers is gecontinueerd.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We steken een helpende hand uit.

Maatregelen

Geven van voorlichting op scholen.

Wanneer zijn wij tevreden

Meer scholen zetten jaarlijks in op het voorkomen van verslaving.

Stand van zaken

De gemeente heeft een menukaart met aanbod voor gastlessen, van onder andere Halt en Tactus, waar scholen uit kunnen kiezen. Scholen worden actief geïnformeerd over dit aanbod.

Tijd (indicator)

Ondersteunen zelfhulpgroepen zoals de AA en stimuleren inwoners hier gebruik van te maken.

Wanneer zijn wij tevreden

We hebben de organisatie Anonieme Alcoholisten (AA) blijvend gefaciliteerd, zodat zij hun werk kunnen doen (huisvesting, folders printen, actieve verwijzing etc.).

Stand van zaken

We hebben de organisatie AA doorgaand gefaciliteerd, zodat zij hun werkzaamheden naar behoren kunnen uitvoeren. Bij klantgesprekken worden inwoners met passende problematiek doorverwezen.

Tijd (indicator)

STIP biedt een laagdrempelig plek waar je om hulp kunt vragen.

Wanneer zijn wij tevreden

De huidige laagdrempelige (ontmoetings)plek bij STIP is gecontinueerd.

Stand van zaken

STIP is en blijft een laagdrempelige plek waar alle inwoners van Heerde om hulp kunnen vragen.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We houden huishoudelijke hulp betaalbaar.

Maatregelen

Aanbieden in eerste instantie ondersteuning met een huishoudcoach.

Wanneer zijn wij tevreden

De huidige aanpak en ondersteuning met een huishoudcoach gericht op (alternatieve) maatwerkaanpak per individu is gecontinueerd.

Stand van zaken

Alle inwoners die zich hebben gemeld voor huishoudelijke ondersteuning konden gebruik maken van de huishoudcoach. In de praktijk blijkt dat veel inwoners hiervan gebruik hebben gemaakt, mede vanwege de twaalf weken bezinningsperiode.

Tijd (indicator)

Ontwikkelen alternatieven om inwoners te helpen zelf hun hh-werk te doen.

Wanneer zijn wij tevreden

De huidige aanpak en ondersteuning met een huishoudcoach gericht op (alternatieve) maatwerkaanpak per individu is gecontinueerd.

Stand van zaken

zie aanbieden huishoudcoach.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We zien mensen in de armoede niet als nummer of als kostenpost.

Maatregelen

Maatwerk leveren bij kwijtschelding van schulden.

Wanneer zijn wij tevreden

De tijdelijke ophoging van de uren voor schulddienstverlening is structureel gemaakt.

Stand van zaken

De extra inzet voor schulddienstverlening is gerealiseerd. In onze reguliere werkwijze wordt structureel maatwerk geleverd.

Tijd (indicator)

Samen zoeken naar passend werk.

Wanneer zijn wij tevreden

Onze inzet op begeleiding van inwoners naar werk is tenminste gelijk gebleven.

Stand van zaken

Onze inzet op de begeleiding van inwoners naar participatie wordt op verschillende manieren, waarbij we de individuele situatie in acht nemen, structureel vorm gegeven. We streven naar participeren op een passende plek.

Tijd (indicator)

We kijken bij het verstrekken van bijstand naar de mens.

Wanneer zijn wij tevreden

We hebben de huidige werkwijze gecontinueerd met aandacht voor de mens. Ons beleid is heroverwogen als landelijke ontwikkelingen daar aanleiding toe geven (zoals bijv. inflatie, rente, kosten levensonderhoud). We hanteren de menselijke maat en denken daarbij, waar dat kan, altijd in het belang van de inwoner.

Stand van zaken

We hebben de bestaande werkwijze gecontinueerd. We hanteren de menselijke maat en denken daarbij zoveel mogelijk aan het individueel belang van de inwoner. Naast financiële ondersteuning wordt hulp geboden op weg naar zo veel mogelijk financiële zelfredzaamheid.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We verbeteren de huisvesting van onze scholen.

Maatregelen

Stap voor stap uitvoeren IHP

Wanneer zijn wij tevreden

Afhankelijk van financiële haalbaarheid is de in het Integraal Huisvestings Plan (IHP) opgenomen volgorde gerealiseerd of in gang gezet.

Stand van zaken

De businesscases Noordgouw en De Lichtbron zijn uitgewerkt. Voor beide businesscases is krediet beschikbaar gesteld. Voorbereiding voor de renovatie van De Noordgouw en nieuwbouw van De Lichtbron zijn gestart. Voor de Jan Ligthartschool is gestart met het opstellen van de businesscase.

Tijd (indicator)

Voortgaan met het plan voor het moderniseren van onze schoolgebouwen.

Wanneer zijn wij tevreden

Dit doen we door het stap voor stap uitvoeren van het Integraal Huisvestings Plan (IHP).

Afhankelijk van financiële haalbaarheid is de in het IHP opgenomen volgorde gerealiseerd.

Stand van zaken

zie voortgang IHP

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

Er zijn centrale ontmoetingsplekken

Wat willen we bereiken?

We hebben voldoende ruimte op begraafplaatsen.

Wat willen we bereiken?

Onze inwoners en bezoekers bewegen.

Maatregelen

Extra verbinding tussen sport, onderwijs en zorg.

Wanneer zijn wij tevreden

De extra inzet van combinatiefunctionarissen (buurtsportcoach) is structureel gerealiseerd.

Stand van zaken

Extra inzet is gerealiseerd. Hierdoor zijn nieuwe samenwerkingsverbanden ontstaan of uitgebreid met zorginstellingen en scholen.

Tijd (indicator)

In gesprek met ouders over sport en een gezonde leefstijl.

Wanneer zijn wij tevreden

De extra inzet van combinatiefunctionarissen (buurtsportcoach) is structureel gerealiseerd.

Stand van zaken

De extra inzet van combinatiefunctionaris is gerealiseerd. Er worden activiteiten georganiseerd waar ouders bij worden betrokken.

Tijd (indicator)

Wat willen we bereiken?

We hebben begrijpelijke regels voor sportaccommodaties.

Wat willen we bereiken?

Alle kinderen in de gemeente kunnen goed zwemmen.

Wat willen we bereiken?

Jeugd speelt en leert in een groene omgeving.

Wat willen we bereiken?

We hebben oog voor het verleden.

Wat gaat het kosten

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Verschil (B-W)
Lasten						
Onderwijs	**1.747.439**	**974.471**	**102.688**	**1.077.159**	**1.279.234**	**-202.075**
Kunst cultuur en media	**703.183**	**752.933**	**34.700**	**787.633**	**781.077**	**6.556**
Sport	**329.861**	**242.573**	**-10.000**	**232.573**	**260.367**	**-27.794**
STIP	**2.591.201**	**2.213.731**	**618.096**	**2.831.827**	**2.738.871**	**92.956**
Jeugd	**6.021.605**	**5.812.791**	**-691.642**	**5.121.149**	**5.040.083**	**81.066**
Participatie & werk	**2.645.163**	**2.636.928**	**228.825**	**2.865.753**	**2.664.349**	**201.404**
Inkomen	**4.405.659**	**3.625.904**	**1.064.811**	**4.690.715**	**4.693.342**	**-2.627**
WMO	**6.089.253**	**6.050.802**	**550.551**	**6.601.353**	**6.398.648**	**202.705**
Totaal Lasten	**24.533.364**	**22.310.133**	**1.898.029**	**24.208.162**	**23.855.971**	**352.191**
Baten						
Onderwijs	**-1.026.468**	**-333.604**	**-27.688**	**-361.292**	**-618.923**	**257.631**
Kunst cultuur en media	**-44.100**	**-53.200**	**-14.100**	**-67.300**	**-15.168**	**-52.132**
Sport	**-176.255**	**-95.042**	**0**	**-95.042**	**-83.402**	**-11.640**
STIP	**-79.139**	**-4.060**	**-70.000**	**-74.060**	**-75.157**	**1.097**
Jeugd	**-90.299**	**0**	**0**	**0**	**-154**	**154**
Participatie & werk	**0**	**-88.364**	**-65.329**	**-153.693**	**-117.592**	**-36.101**
Inkomen	**-3.154.803**	**-2.748.734**	**1.212**	**-2.747.522**	**-2.870.427**	**122.905**
WMO	**-1.177.974**	**-596.760**	**-293.000**	**-889.760**	**-946.409**	**56.649**
Totaal Baten	**-5.749.039**	**-3.919.764**	**-468.905**	**-4.388.669**	**-4.727.231**	**338.562**
Resultaat	**18.784.325**	**18.390.369**	**1.429.124**	**19.819.493**	**19.128.740**	**690.753**

Toelichting op lasten en baten sociaal maatschappelijk

Lasten

De werkelijke uitgaven bij het programma **Sociaal maatschappelijk** zijn **€352.000,-** lager dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste verschillen toegelicht.

Ventilatiesysteem OBS De Horsthoek	-/- €150.000

Wegwerken onderwijsachterstanden	-/- €124.000
Lagere onderhoudskosten gebouwen	€75.000
Subsidies sportverenigingen (dekking reserve Corona)	-/- €28.000
Lagere uitvoeringskosten STIP	€93.000
Lagere kosten Jeugd	€81.000
Lagere kosten Lucrato / minder inburgeringsvoorzieningen	€187.000
Lagere kosten basismobiliteit	€193.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	€25.000
Totaal	**€352.000**

Onderwijs
Een overschrijding van ruim €150.000,- wordt veroorzaakt door grote aanpassingen aan het ventilatiesysteem van OBS De Horsthoek. Hiervoor is subsidie ontvangen (zie ook de baten). Er is €75.000,- minder uitgegeven aan periodiek onderhoud van de locaties die ondergebracht gaan worden in de MFA Wapenveld. De meerkosten van €124.000,- op lokaal onderwijsbeleid voor het wegwerken van onderwijsachterstanden door Corona zijn alleen administratief en wordt aan de batenzijde aangevuld met SPUK-gelden.

Sport
De extra lasten van €28.000,- komen door subsidies aan sportverenigingen als gevolg van de Coronamaatregelen. Deze kosten zijn gedekt door een onttrekking uit de reserve Corona.

STIP
Bij dit subproduct is in totaliteit €93.000,- minder uitgegeven De loonkosten zijn ruim €100.000,- hoger uitgevallen vooral door een onvoorziene Btw-correctie met terugwerkende kracht over 2021 en 2022 over detacheringsfacturen van Verian. De €50.000,- resterende inrichtingskosten van STIP worden overgeheveld naar de reservering inrichtingskosten MFA Wapenveld. Het transformatiebudget van €70.000,- is grotendeels niet aangesproken. Er is wel aan transformatiedoelen gewerkt, maar de kosten daarvan zijn op andere kostenplaatsen betaald. Ook het innovatiebudget van €26.000,- hebben we slechts beperkt hoeven inzetten in het kader van de doorbraakmethode. De kosten voor accountmanagement, uitgevoerd door het regioteam MIJ/OV, zijn €26.000,- lager uitgevallen en de verwachte kosten voor locatie Wapenveld vielen €19.000,- lager uit,

vergelijkbaar met voorgaand jaar Het restant van €44.000,- is toe te wijzen aan het feit dat enkele vacatures later dan gepland konden worden ingevuld, door de overspannen arbeidsmarkt. Daardoor zijn er ook minder kosten voor activiteiten geweest dan de bedoeling was.

Jeugd
De lasten bij het onderdeel jeugdhulp PGB zijn €34.000,- lager uitgevallen door minder rechthebbenden. Aan kinderopvang is €25.000,- minder uitgegeven dan begroot, vergelijkbaar met 2021. Dit komt doordat inspecties niet konden worden uitgevoerd i.v.m. de Coronapandemie. Project Move-it heeft €14.000,- minder gekost. De bezochte sportverenigingen vragen nauwelijks een vergoeding, omdat zij graag een bijdrage leveren aan dit project.

Participatie & Werk
In de begroting was er rekening gehouden met een bijdrage in het exploitatietekort bij Lucrato van €78.000,-. Aangezien Lucrato een beter jaarresultaat heeft behaald dan was voorzien, is deze bijdrage maar voor een heel klein deel ingezet. Aan de inburgeringsvoorziening is €71.000,- minder uitgegeven, vanwege minder inburgeringskandidaten. De overige verschillen van €15.000,- (0,5%) zijn kleine afwijkingen in de personele lasten en worden niet toegelicht.

WMO
Wij volgen met onze begroting de begroting van Plus-OV. De bijdrage aan Plus OV is €193.000,- lager uitgevallen. Dit komt door meer efficiënte bedrijfsvoering bij Plus-OV en lagere cliëntaantallen, vooral bij vraagafhankelijk vervoer. De terugkeer van cliënten na de Coronapandemie gaat minder snel dan gedacht. Daarnaast is er €6.000,- minder uitgegeven vervoer gymnastiekonderwijs door minder ritten in verband met Corona en een gunstige aanbesteding tot juli 2023.

Er was voor twee onderzoeken GGZ begroot en er is er maar één uitgevoerd. Daardoor is er €14.000,- op de rekening blijven staan.
De kosten voor immaterieel maatwerk zijn €79.000,- hoger uitgevallen, met name door een sterke groei van het aantal cliënten met Individuele begeleiding Basis. Met de invoer van STIP zijn mensen eerst door onze eigen medewerkers geholpen, maar bij langdurige ondersteuning en door de hoge werkdruk bij STIP zijn er in de tweede helft van het jaar meer mensen doorgestroomd naar de tweede lijn. Daarnaast is het aantal Dagbesteding Complex, een duur product, toegenomen.

Door de inzet van de ergotherapeut en het invoeren van een rijvaardigheidstoets bij de aanvraag zijn er minder scootmobielen toegekend en is er een andere oplossing gevonden. Daarnaast is er een wachtlijst ontstaan en wordt een deel van de kosten doorgeschoven naar 2023. Hierdoor is in 2022 overall een besparing van €21.000,- op maatwerk Vervoer gerealiseerd. Voor maatwerk Wonen zitten er nog 3 projecten in de pijplijn ter waarde van €77.000,-. Deze zijn wel toegekend, maar nog niet betaald. Dit bedrag moet nog overgeheveld worden naar 2023. Het restant van €23.000,- is door het lage aantal aanpassingen per jaar en de hoge prijs per aanpassing statistisch niet nauwkeuriger te begroten.

Baten
De werkelijke inkomsten bij het programma **Sociaal maatschappelijk** zijn **€339.000,-** hoger dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste verschillen toegelicht.

Subsidie ventilatiesysteem OBS De Horsthoek	€150.000

Ontvangen SPUK-gelden	€124.000
Niet ontvangen inkomsten Peuterspeelzaalwerk en Kwalificatieplicht	-/- €21.000
Lagere onttrekking reserve Corona t.b.v. Kunst, cultuur en media	-/- €51.000
Lagere SPUK-bijdragen sport	-/- €10.000
Lagere inkomsten inburgeringsvoorzieningen	-/- €36.000
Hogere ontvangsten Inkomen	€123.000
Hogere ontvangst MOBW gemeente Apeldoorn	€51.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	€9.000
Totaal	**€339.000**

Onderwijs
Voor het ventilatiesysteem van OBS De Horsthoek is €150.000,- subsidie ontvangen. Tevens is er €124.000,- aan SPUK gelden ontvangen voor het wegwerken van onderwijsachterstanden (zie voor beide posten ook de toelichting bij de lasten). Daartegenover zijn de geraamde inkomsten voor peuterspeelzaalwerk en kwalificatieplicht, totaal €21.000,-, niet ontvangen.

Kunst, cultuur en media
Voor Kunst, cultuur en media is €51.000,- minder aan Coronagelden onttrokken aan de hiervoor opgebouwde reserve.

Sport
Door gewijzigde verantwoording van ontvangen SPUK-bedragen was er voor 2023 €10.000,- minder te besteden dan begroot.

Participatie & Werk
Doordat er in 2022 minder aan inburgeringsvoorzieningen is uitgegeven is hiervoor ook in totaliteit €36.000,- minder aan rijksinkomsten ontvangen.

Inkomen
Op het gebied van levensonderhoud is er €84.000,- meer ontvangen, voor Bijstandsverlening Zelfstandigen €31.000,- en voor minimabeleid €8.000,-. Een deel daarvan zijn terugbetalingen van eerder ontvangen bijstand en een deel zijn extra rijksbijdragen.

WMO
Van de gemeente Apeldoorn is opnieuw een bijdrage ontvangen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen (MOBW). Deze bijdrage was €51.000,- dan voorzien.

BBV-indicatoren programma sociaal maatschappelijk

Programma	Indicator	eenheid	periode	Heerde	Nederland
3	Niet-sporters	%	2020	51,3	49,3
3	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2021	3,9	2,7
3	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2021	12	20
3	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2021	2,1	1,9
3	Jongeren met een delict voor de rechter	%	2020	0	1
3	Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2021	4	6
3	Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2021	1	2
3	Netto arbeidsparticipatie	%	2022	73,8	72,2
3	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2021	162,4	431,2
3	Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	169,1	202
3	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	12,8	10,7
3	Jongeren met jeugdbescherming	%	2022	1,2	1,1
3	Jongeren met jeugdreclassering	%	2022	0,4	0,3
3	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2022	280	640

4. Bedrijfsvoering

Toelichting op programma Bedrijfsvoering

De gemeente is een betrouwbare rentmeester van de publieke middelen. Uitgangspunt is dat de exploitatie op orde is om jaarlijks te kunnen voldoen aan de voorwaarde van een sluitende begroting. Naast financiën is onder dit programma het streekarchivariaat, het uitvoeringsprogramma van het college en de stelposten voor de crisissen opgenomen.

Collegeprogramma Bedrijfsvoering

Doelstellingen

We hebben ons huishoudboekje op orde.

Maatregelen

Consolideren huidige financiële situatie.

Wanneer zijn wij tevreden

De uitkomst van de beoordeling door de provincie op de 'Risicobeoordeling van de financiële positie van onze gemeente' is gehandhaafd of zo mogelijk verbeterd. Jaarlijks rapporteert de provincie hierover in aansluiting op de beoordeling van de begroting en meerjarenraming.

Stand van zaken

Voor het jaar 2022 en de jaren erna (2023-2025) is de verwachting dat er met een positief jaarrekeningresultaat kan worden afgesloten. Voor 2026 en verder is hiervoor nog geen zekerheid; dit is afhankelijk hoe de (hoogte van) de algemene uitkering zich gaat ontwikkelen.

Tijd (indicator)

Verzetten tegen onmogelijke opgaven vanuit het Rijk (jeugdzorg, energietransitie, huishoudelijke hulp).

Wanneer zijn wij tevreden

Als de middelen vanuit het Rijk in overeenstemming zijn met de opgaven waar we voor staan.

Stand van zaken

Op dit moment heeft het Rijk geen onmogelijke opgaven bij de gemeenten in het algemeen en bij de gemeente Heerde in het bijzonder neergelegd. Zoals al eerder vermeld moet er nog wel overeenstemming worden bereikt over de hoogte van de algemene uitkering vanaf het jaar 2026.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We gaan verantwoordelijk om met gemeenschapsgeld.

Maatregelen

Maken van duidelijke begrotingen die goed laten zien waar we geld aan uitgeven.

Wanneer zijn wij tevreden

De P&C-producten die worden opgemaakt sluiten aan bij de sturende en controlerende rol van de raad. De omvang van de begroting hierbij is ingeperkt tot maximaal 100 pagina's.

Stand van zaken

Met de herziening van het P&C-proces is besloten om de begroting en jaarstukken te presenteren op programmaniveau in plaats van op productniveau;. Daarnaast worden alleen de doelstellingen vanuit het collegeprogramma die op het betreffende jaar betrekking hebben opgenomen. Deze aanpassingen zorgen voor compactere, beter leesbare documenten waarbij wordt gestreefd naar max. 100 pagina's per document

Tijd (indicator)

Maken van overzichtelijke jaarstukken.

Wanneer zijn wij tevreden

De P&C-producten die worden opgemaakt sluiten aan bij de sturende en controlerende rol van de raad. De omvang van de jaarstukken hierbij is ingeperkt tot maximaal 100 pagina's.

Stand van zaken

Met de herziening van het P&C-proces is besloten om de begroting en jaarstukken te presenteren op programmaniveau in plaats van op productniveau;. Daarnaast worden alleen de doelstellingen vanuit het collegeprogramma die op het betreffende jaar betrekking hebben opgenomen. Deze aanpassingen zorgen voor compactere, beter leesbare documenten waarbij wordt gestreefd naar max. 100 pagina's per document

Tijd (indicator)

We plannen uitgaven voor meerdere jaren alleen als we zeker weten dat we ook meerdere jaren lang geld krijgen.

Wanneer zijn wij tevreden

Projecten zijn alleen in uitvoering genomen als de structurele dekking geborgd is.

Stand van zaken

Het is bijzonder lastig om een inschatting te maken van het verloop van de algemene uitkering; de hoogte hiervan is erg grillig gebleken en ook voor de toekomst is het

allerminst zeker dat hierin meer stabiliteit gaat ontstaan. Hierop kan echter niet worden gewacht; scholen moeten vernieuwd of gerenoveerd en de realisatie van een MFA in de kern van Wapenveld is in volle gang. Dit zijn echter allemaal projecten die de gemeentebegroting voor vele jaren belasten terwijl er geen duidelijkheid is of hiertegenover voldoende inkomsten kunnen worden gezet. Zowel het bestuur als de ambtenaren binnen de gemeente zijn zich terdege bewust van dit dilemma. In 2021 is de lijn ingezet om positieve rekeningresultaten om te zetten in investeringsreserves van waaruit bovengenoemde investeringen kunnen worden gedekt; hierdoor wordt de exploitatie ontlast en kunnen eventuele financiële tegenvallers in de toekomst beter worden opgevangen.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

De gemeenteraad kan de wensen, noden en belangen zorgvuldig afwegen.

Maatregelen

Ingeval van kiezen hebben zorg en veiligheid prioriteit.

Wanneer zijn wij tevreden

Zodra aan de orde, is in samenspraak met raad bepaald hoe bezuinigingen worden ingevuld.

Stand van zaken

Voor de komende jaren, t/m 2025, is de verwachting dat er geen bezuinigingen hoeven te worden doorgevoerd. Vanaf 2026 is nog veel onduidelijk over de hoogte van het gemeentefonds. De ontwikkelingen hieromtrent worden nauwlettend gevolgd.

Tijd (indicator)

Niet bezuinigen op bestaande voorzieningen.

Wanneer zijn wij tevreden

Zodra aan de orde, is in samenspraak met raad bepaald hoe bezuinigingen worden ingevuld.

Stand van zaken

Vooralsnog is het niet nodig geweest om bezuinigingen op bestaande voorzieningen door te voeren. Het jaar 2022 is met een positief resultaat afgesloten en ook de komende jaren is er sprake van een sluitende begroting. Met ingang van 2026 is er nog onzekerheid over de hoogte van het gemeentefonds.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We houden de gemeentelijke belastingendruk stabiel.

Maatregelen

Toepassen jaarlijkse inflatiecorrectie.

Wanneer zijn wij tevreden

Waar mogelijk is de jaarlijkse inflatiecorrectie toegepast.
In geval van tekorten is onderzocht of de gemeentelijke belastingen verhoogd kunnen worden.

Stand van zaken

Zoals gebruikelijk worden zowel de lasten als de baten jaarlijks geïndexeerd conform de percentages die zijn opgenomen in de meicirculaire van het voorgaand jaar (t-1). Voor de salarissen wordt de indexering 'loonvoet sector overheid' aangehouden; voor de overige uitgaven / inkomsten geldt de indexeringsmaatstaf 'overheidsconsumptie / netto materiële consumptie.

Tijd (indicator)

Zorgen voor kostendekkende leges.

Wanneer zijn wij tevreden

Alle diensten zijn kostendekkend gemaakt (tenzij de raad zelf daarop uitzondering wil maken)

Stand van zaken

De diensten die genoemd zijn in de legesverordening worden verondersteld kostendekkend te zijn. Dat geldt ook voor de tarieven begraven, afvalstoffenheffing en rioolheffing (maar wel met behulp van de bijbehorende reserve en voorziening). De diensten op het gebied van sport (tarieven gymzalen en buitensport) en de diensten van de markt zijn niet kostendekkend. Maar dat zou ook ongewenste effecten geven.

Tijd (indicator)

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Verschil (B-W)
Lasten						
Financien	**3.345.528**	**348.191**	**459.844**	**808.035**	**0**	**808.035**
Streekarchivariaat	**56.295**	**89.254**	**-2.000**	**87.254**	**71.740**	**15.514**
Totaal Lasten	**3.401.823**	**437.445**	**457.844**	**895.289**	**71.740**	**823.549**
Baten						

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Verschil (B-W)
Financien	**-398.000**	**-65.948**	**-400.000**	**-465.948**	**-515.948**	**50.000**
Totaal Baten	**-398.000**	**-65.948**	**-400.000**	**-465.948**	**-515.948**	**50.000**
Resultaat	**3.003.823**	**371.497**	**57.844**	**429.341**	**-444.208**	**873.549**

Toelichting op de lasten en baten bedrijfsvoering

Lasten

De werkelijke uitgaven bij het programma **Bedrijfsvoering** zijn **€824.000,-** lager dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste afwijkingen toegelicht.

Voorlopig rekeningsaldo 2022	€808.000
Streekarchivariaat	€16.000
Totaal	**€824.000**

Financiën

Bij de Najaarsnota 2022 bedroeg het verwachte rekeningsaldo (saldo voor bestemming) €808.000,- positief. Dit bedrag is op deze post verantwoord.

Streekarchivariaat

De werkelijke uitgaven zijn €16.000,- lager dan begroot door vertraging in de besluitvorming rond de voorgenomen samenwerking van ons streekarchief met het Streekarchief Noord West Veluwe. Deze voorziene uitgaven zullen ten laste komen van boekjaar 2023.

Baten

Bij dit programma is er **€50.000,-** meer onttrokken uit de voorziening wachtgeld; verder geen bijzonderheden.

Overzicht overhead

Toelichting op product Overhead

Bij het onderdeel Overhead zijn alle kosten opgenomen van de medewerkers die het primaire proces aansturen en ondersteunen zoals management, financiën, P&O, ICT, facilitair etc. Ook de kosten van het raadhuis, gemeentekantoor en de gemeentewerf horen hierbij. Voorheen werden deze kosten toegerekend aan de bovenliggende programma's en werd de overhead niet separaat inzichtelijk gemaakt.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Verschil (B-W)
Lasten						
Huisvesting	**472.286**	**524.463**	**75.000**	**599.463**	**497.061**	**102.402**
Facilitair	**223.455**	**309.195**	**-17.500**	**291.695**	**215.650**	**76.045**
Personeel en Organisatie	**16.985.252**	**16.479.450**	**156.944**	**16.636.394**	**5.421.693**	**11.214.701**
ICT	**4.105.260**	**1.782.200**	**3.820.776**	**5.602.976**	**6.002.700**	**-399.724**
Financiën	**36.213**	**12.650**	**88.200**	**100.850**	**18.063**	**82.787**
Elektronische dienstverlening	**85.656**	**102.156**	**-5.000**	**97.156**	**83.608**	**13.548**
Overheadtoerekening	**273.167**	**337.963**	**0**	**337.963**	**337.963**	**0**
Totaal Lasten	**22.181.290**	**19.548.077**	**4.118.420**	**23.666.497**	**12.576.739**	**11.089.758**
Baten						
Huisvesting	**-31.061**	**-20.000**	**0**	**-20.000**	**-20.528**	**528**
Personeel en Organisatie	**-12.042.809**	**-11.515.588**	**0**	**-11.515.588**	**-556.341**	**-10.959.247**
ICT	**-2.457.649**	**-64.000**	**-2.720.776**	**-2.784.776**	**-3.001.949**	**217.173**
Financiën	**-214**	**0**	**0**	**0**	**-139.907**	**139.907**
Overheadtoerekening	**-311.344**	**-337.964**	**0**	**-337.964**	**-337.963**	**-1**
Totaal Baten	**-14.843.077**	**-11.937.552**	**-2.720.776**	**-14.658.328**	**-4.056.687**	**-10.601.641**
Resultaat	**7.338.213**	**7.610.525**	**1.397.644**	**9.008.169**	**8.520.052**	**488.117**

Toelichting op de lasten en baten Overhead

	Primitieve raming 2022	Raming incl. wijz. 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022
Raadhuis	125.893	160.893	115.362	45.531
Gemeentekantoor	284.540	289.540	285.267	4.273
Gemeentewerf	94.030	129.030	75.904	53.126
Facilitaire zaken	309.195	291.695	215.650	76.045
ICT	1.718.200	2.818.200	3.000.751	-182.551
Overige algemene kosten	114.806	198.006	101.671	96.335
Salariskosten overheadpersoneel	4.454.483	4.611.428	4.499.517	111.911
Overige personeelskosten	509.378	509.378	225.930	283.448
Totale overheadkosten	**7.610.525**	**9.008.169**	**8.520.052**	**488.117**
Salariskosten direct personeel	6.542.957	6.992.489	7.482.470	-489.981
Totale kosten primair proces	**6.542.957**	**6.992.489**	**7.482.470**	**-489.981**
Totale apparaatskosten	**14.153.482**	**16.000.658**	**16.002.522**	**-1.864**
Percentage overhead	**53,77%**	**56,30%**	**53,24%**	

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er **€488.000,-** minder aan overheadkosten is uitgegeven dan geraamd. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Raadhuis
Als gevolg van de kortgeleden afgeronde renovatie is er minder geld uitgegeven aan energie- en onderhoudskosten; een totale besparing van €31.000,-. Daarbij zijn de doorbelaste rentekosten €15.000,- lager.

Gemeentewerf
Bij de gemeentewerf is een vergoeding van de verzekeringsmaatschappij van €24.000,- ontvangen voor de geleden schade als gevolg van de inbraak. Daarnaast is er €29.000,- minder uitgegeven aan rentelasten, belastingen, onderhoud- en energiekosten.

Facilitaire zaken
Bij facilitaire zaken is bij de Najaarsnota 2022 al behoorlijk afgeraamd. Desondanks is er, door de steeds verdergaande digitalisering, €43.000,- overgehouden op abonnementen, porto-, kopieer-, en papierkosten. Dit geldt ook voor de telefoonkosten; op dit budget is €9.000,- bespaard doordat er vaste (overbodige) contracten zijn opgezegd. Tenslotte zijn de kosten voor verzekeringen €24.000,- lager.

ICT
De hogere uitgaven van €183.000,- voor de automatisering (BVO) en informatisering (O&I) zijn het gevolg van hogere kapitaallasten (€50.000,-), meer personeelskosten (€ 55.000,-) en hogere kosten voor softwarelicenties (€74.000,-). De kapitaallasten zijn gestegen als gevolg van het toegenomen personeelsbestand en het thuiswerken; hierdoor is er meer apparatuur aangekocht. De personeelskosten zijn hoger doordat er (duurdere) inhuur is geweest ter vervanging van ziekte en vertrek van de manager bij de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O. De gestegen licentiekosten voor software zijn eveneens het gevolg van een hoger aantal personeelsleden, gestegen prijzen en kosten voor de overgang naar Teams en Office365.

Overige algemene kosten
Dit voordeel kan voor €82.000,- worden verklaard doordat er nagenoeg nog geen kosten van de accountant zijn verantwoord. De commissie BBV heeft in 2022 bepaalt dat de kosten van de accountant moeten worden verantwoord op het moment van de prestatielevering (voornamelijk 2023). Voorheen was dit het jaar waarop de controle betrekking had (2022). Dit betekent dat de accountantskosten over het jaar 2022 nu pas tot uiting komen in 2023; een eenmalig voordeel in deze jaarrekening. Het resterende voordeel van €15.000,- is het gevolg van lagere kosten voor E-herkenning en de gemeentelijke website.

Salariskosten overheadpersoneel / overige personeelskosten / Overheadtoerekening / salariskosten direct personeel excl. bestuur
De overschrijding op de post salarissen is in totaliteit €95.000,-. In dit bedrag is de taakstelling op Bedrijfsvoering al verwerkt. De overschrijding is het gevolg van krapte op de arbeidsmarkt; hierdoor konden vacatures moeilijker worden ingevuld en is er daarom noodzakelijkerwijs vaker gebruik gemaakt van (duurdere) externe inhuur.

Vast personeel	kostenplaats	kostensoort	Raming 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022
Management	500010	4110010	827.208	869.613	-42.405
Bedrijfs- en bestuursondersteuning en -advisering	500035	4110010	1.717.602	1.775.981	-58.379
Dienstverlening en informatiebeheer	500040	4110010	1.857.333	1.719.219	138.114
Realisatie, onderhoud en beheer	500050	4110010	1.784.782	1.756.902	27.880
Ruimte, ondernemen en wonen	500060	4110010	2.273.023	2.125.878	147.145
Sociaal maatschappelijke verbinding	500070	4110010	2.579.699	2.426.752	152.947
Taakstelling Bedrijfsvoering			-263.000		-263.000
Ambteljke inzet Oekraïne			300.000		300.000
			11.076.647	**10.674.346**	**402.301**
Ingehuurd personeel	**kostenplaats**	**kostensoort**			
Management	500010	4300999	-		
Bedrijfs- en bestuursondersteuning en -advisering	500035	4300999	50.000	369.772	-319.772
Dienstverlening en informatiebeheer	500040	4300999	96.944	27.286	69.658
Realisatie, onderhoud en beheer	500050	4300999	-	-	-
Ruimte, ondernemen en wonen	500060	4300999	-	648.384	-648.384
Sociaal maatschappelijke verbinding	500070	4300999	159.533	208.263	-48.730
			306.477	**1.253.705**	**-947.228**
Vervanging ziekte	504000	4300030	**220.793**	**73.336**	**147.457**
Overige personeelskosten			**509.378**	**206.530**	**302.848**
Totaal			**12.113.295**	**12.207.917**	**-94.622**

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn vrij besteedbare inkomsten zonder vooraf bepaald bestedingsdoel. Conform de nieuwe richtlijnen worden deze budgetten nu onder een separaat hoofdstuk opgenomen (voorheen programma 2 Financiën, Economie en grote projecten). De inkomsten die tot dit onderdeel behoren zijn de Algemene Uitkering en overige uitkeringen uit het gemeentefonds, OZB, Precariobelasting, Toeristenbelasting, bespaarde rente over het Eigen Vermogen en ontvangen rentes en dividenden.

De uitgaven die bij dit onderdeel zijn opgenomen hebben betrekking op de inning en verwerking van bovengenoemde inkomsten.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Verschil (B-W)
Lasten						
Algemene dekkingsmiddelen	**863.872**	**702.496**	**-22.500**	**679.996**	**752.038**	**-72.042**
Totaal Lasten	**863.872**	**702.496**	**-22.500**	**679.996**	**752.038**	**-72.042**
Baten						
Algemene dekkingsmiddelen	**-36.735.269**	**-34.867.179**	**-5.496.641**	**-40.363.820**	**-41.739.806**	**1.375.986**
Totaal Baten	**-36.735.269**	**-34.867.179**	**-5.496.641**	**-40.363.820**	**-41.739.806**	**1.375.986**
Resultaat	**-35.871.397**	**-34.164.683**	**-5.519.141**	**-39.683.824**	**-40.987.768**	**1.303.944**

Toelichting op de lasten en baten Algemene dekkingsmiddelen

Lasten

De werkelijke uitgaven bij het onderdeel **Algemene dekkingsmiddelen** zijn **€72.000,-** hoger dan de raming. Hieronder zijn de belangrijkste afwijkingen toegelicht.

Afhandeling WOZ-bezwaren	-/- €43.000
Voorziening dubieuze debiteuren	-/- €32.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	€3.000
Totaal	**-/-€72.000**

Algemene dekkingsmiddelen

Vanwege o.a. externe inhuur voor het geven van advies voor afhandeling WOZ-bezwaren is er een overschrijding geweest van €43.000,-. Daarnaast is er €32.000,- toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren. Voor deze laatste post wordt geen raming opgenomen.

Baten
De werkelijke inkomsten bij het onderdeel **Algemene dekkingsmiddelen** zijn **€1.376.000,-** hoger dan de raming. De afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Algemene uitkering	€1.789.000
Doorbelaste rentekosten	-/- €442.000
OZB-inkomsten/toeristenbelasting	€34.000
Overige kleine afwijkingen (niet toegelicht)	-/- €5.000
Totaal	**€1.376.000**

Algemene dekkingsmiddelen
Er is bijna €1,8 miljoen meer aan algemene uitkering ontvangen dan geraamd. Voor het grootste deel wordt dit veroorzaakt door de Septembercirculaire 2022. Er zijn extra middelen binnengekomen voor energietoeslag, invoeringskosten Omgevingswet en nog diverse taakmutaties. Zoals verwoord in de Ari over de septembercirculaire zijn deze middelen te laat binnengekomen om nog te verwerken in de begroting. Daarnaast zijn er nog positieve afrekeningen geweest van voorgaande jaren.

Rentekosten
De kapitaallasten worden voor de totale afschrijvingsduur van de activa geraamd met vaste rentepercentages. Deze ramingen zijn op dit moment, door de lage rentestand, fors hoger dan de werkelijke rentekosten. Het totale verschil tussen de geraamde rente en de werkelijke rente bedraagt €442.000,- (renteresultaat), en wordt op dit programma verantwoord. Aangezien alleen de werkelijke rentekosten naar de producten mogen worden doorberekend; wordt hier ook het voordeel ingeboekt (zie ook programma Ruimte; toelichting gemeentelijke accommodaties) en valt het renteresultaat bij dit programma weg.

OZB-inkomsten/toeristenbelasting
De OZB-inkomsten waren in werkelijkheid €41.000,- hoger dan de raming; een totale afwijking van 0,8%. Aan toeristenbelasting is €7.000,- minder ontvangen.

Onvoorzien

Wat mag het kosten?

De post Onvoorzien wordt door het college ingezet voor onuitstelbare, onvermijdbare en onvoorzienbare kosten tot maximaal €10.000,- per gebeurtenis. De raad wordt bij de voorjaarsnota, najaarsnota en jaarstukken geïnformeerd over de uitputting van dit budget.

Exploitatie	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begr.wijzing	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022	Verschil (B-W)
Lasten						
Onvoorzien	**0**	**50.000**	**-40.000**	**10.000**	**0**	**10.000**
Totaal Lasten	**0**	**50.000**	**-40.000**	**10.000**	**0**	**10.000**
Resultaat	**0**	**50.000**	**-40.000**	**10.000**	**0**	**10.000**

Toelichting op de baten en lasten

Lasten

Onvoorzien

In 2022 is er één onttrekking geweest ten laste van de post Onvoorzien. Bij de Najaarsnota 2022 is besloten om €6.500,- in te zetten voor de woningaanpassing van statushouders. In ditzelfde document is eveneens besloten om €33.500,- van deze post af te ramen.

Beginstand	€50.000
Woningaanpassing statushouders (Najaarsnota 2022)	-/- €6.500
Aframing budget (Najaarsnota 2022)	-/- €33.500
Eindstand	**€10.000**

Paragrafen

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is nodig om risico's in de exploitatie op te vangen; zonder weerstandsvermogen levert iedere tegenvaller een probleem op bij een sluitende begroting. Hoe hoger de risico's, hoe hoger de weerstandscapaciteit (bijvoorbeeld reserves of ruimte in tarieven) moet zijn. Het gaat hier dus om de robuustheid van de begroting.

Deze paragraaf beschrijft de risico's waarmee de gemeente geconfronteerd kan worden, welke financiële buffers daar tegenover staan en hoe de risico's beheerst kunnen worden.

De paragraaf bestaat uit de volgende delen:

1. Beleidskader;
2. Structurele weerstandscapaciteit;
3. Incidentele weerstandscapaciteit;
4. Conclusie weerstandscapaciteit;
5. Risicobeheersing;
6. Relatie tussen risico's en weerstandscapaciteit;
7. Weerstandsratio en kengetallen.

Artikel 11 van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) beschrijft het volgende over het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat tenminste:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de risico's;
- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- Een kengetal voor de netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit;
- Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De weerstandscapaciteit van een gemeente is de buffer die aanwezig moet zijn om mogelijke risico's af te kunnen dekken. Het gaat hierbij om het vermogen dat aanwezig is om risico's financieel af te kunnen dekken, zonder dat de bedrijfsvoering in gevaar komt.
Dit in de wetenschap dat de risico's zich nooit allemaal tegelijk zullen voordoen.
De vragen die we ons stellen zijn:

- Heeft de gemeente de mogelijkheid om bij een sterke daling van het eigen vermogen de tarieven te verhogen?
- Zijn er mogelijkheden om de kosten die nu binnen de bestemmingsreserves worden afgedekt binnen de reguliere begroting te dekken?

De beleidsuitgangspunten met betrekking tot het weerstandsvermogen worden hieronder opgesomd:
- structurele risico's worden afgedekt met structurele weerstandscapaciteit en incidentele risico's worden afgedekt met incidentele weerstandscapaciteit;
- de basis van de grootte van ons structureel weerstandsvermogen is de ruimte die er nog is in de OZB-tarieven tot aan de artikel 12 norm. Hierbij baseren wij ons op provinciale gegevens;
- de Algemene Reserve ingezet als weerstandscapaciteit;
- de post Onvoorzien in de exploitatie wordt niet meegenomen als weerstandscapaciteit omdat deze post bedoeld is om de begroting op een soepele manier uit te voeren en in eerste instantie niet om risico's op te vangen;
- stille reserves worden alleen meegenomen als weerstandsvermogen als deze binnen 2 jaar liquide (dus in geld zijn om te zetten) zijn te maken;
- de risico top 8 in deze paragraaf zullen worden toegelicht met:

- Een omschrijving van het risico;
- De hoogte van het risicobedrag (alleen boven de €50.000,-);
- Wijze van berekening van het risicobedrag;
- De maatregelen ter beheersing van het risico.

- de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's wordt zichtbaar gemaakt in een tabel en tevens uitgedrukt in een weerstandsratio.

Weerstandscapaciteit

Structurele weerstandscapaciteit
Structurele weerstandscapaciteit is het vermogen om onverwachte structurele tegenvallers in de begroting (bijvoorbeeld een hogere uitgave voor de WWB of een lagere Algemene Uitkering) op te vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de voortzetting van de taken.
De gemeente Heerde heeft op de OZB-heffing na, nagenoeg geen resterende structurele belastingcapaciteit meer. De afvalstoffenheffing, rioolheffing en begrafenisrechten zijn maximaal kostendekkend en kunnen niet meer worden verhoogd. Om de weerstandscapaciteit te beïnvloeden kan overwogen worden om de kosten te verlagen.

Ruimte in OZB-tarieven volgens artikel 12 norm
De structurele ruimte in de OZB-tarieven die er volgens de artikel 12 norm nog aanwezig is, is €1.083.000,-. Deze gegevens zijn verstrekt door de provincie Gelderland en zijn gebaseerd op de Begroting 2023.
De structurele risico's in deze paragraaf (zonder de grondexploitatie) zijn €1.660.000,-. Afgezet tegen de €1.083.000,- ruimte die we nog hebben, kan de conclusie getrokken worden dat wij onvoldoende structurele middelen hebben om de structurele risico's te dekken.
Maar, het ramen van deze risico's moet wel in het juiste perspectief worden gezien. Het is nog geen uitgaaf en niet alle risico's zullen zich naar verwachting op hetzelfde moment voordoen.

Onvoorzien
Soms wordt ook de post onvoorzien als structurele weerstandscapaciteit gezien. In Heerde is de post onvoorzien voor het jaar 2023 geraamd op €50.000,-.
In feite is deze post bedoeld om de begroting op een soepele manier uit te voeren en in eerste instantie niet om risico's op te vangen. Voor bepaling van de weerstandscapaciteit is onvoorzien daarom niet meegenomen.

Incidentele weerstandscapaciteit
Incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om onverwachte eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken. De incidentele weerstandscapaciteit valt samen met de Algemene Reserve, reserve Grondexploitatie en egalisatiereserve Afvalstoffenheffing.

De raad heeft op 22 februari 2022 een nieuwe nota reserves en voorzieningen vastgesteld. Deze heeft de ingangsdatum van de begroting 2022. Een belangrijk punt was de afsplitsing van de reserve Grondexploitatie van de Algemene Reserve naar een bestemmingsreserve. De Algemene Reserve is bedoeld om risico's in de gewone exploitatie op te vangen en de Reserve Grondexploitatie die van de grondexploitatie.

De geraamde reservepositie ten behoeve van de risico's is €11,7 miljoen per 1 januari 2023.

Stille reserves
De stille reserves vanuit de vrijkomende locaties worden vanaf nu niet meer meegenomen. De vrijkomende locaties zijn namelijk bijna allemaal "vergeven" voor ontwikkeling.

Conclusie weerstandscapaciteit
Structureel:
De totale structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald op de ruimte die Heerde heeft in zijn OZB-tarieven tot artikel 12 norm, zijnde €1.083.000,-.

Incidenteel:
De incidentele weerstandscapaciteit heeft een omvang van €11,7 miljoen en is aanwezig in de Algemene Reserve, reserve Grondexploitatie en reserve afvalstoffenheffing.

Risicobeheersing

Deze paragraaf bevat de top 8 risico's (volgorde van groot risico naar klein).

In de top 8 is aangegeven:

- Omschrijving (van het risico);
- Hoogte van het risicobedrag (alleen boven de €50.000,-);
- Wijze van berekening;
- Beheersing van het risico.

  Voor sommige risico's is het moeilijk een risicopercentage te berekenen. Dat is dan aangegeven. Toch wordt er dan een risicobedrag berekend zodat voorzichtigheidshalve in de reservepositie wel rekening wordt gehouden met tegenvallers.

1. Algemene Uitkering

<u>Omschrijving</u>
Een belangrijk risico vormt de stabiliteit van onze belangrijkste bron van inkomsten: de Algemene Uitkering. Deze Algemene Uitkering is een onderdeel van het gemeentefonds. Het gemeentefonds betreft 65% inkomsten inclusief de drie decentralisaties, ten opzichte van het totaal baten van de exploitatie. Gemeenten zijn afgelopen jaren geconfronteerd met diverse opkomende taakstellende kortingen zoals de forse korting in verband met het niet doorgaan van de afschaffing van het BTW-compensatiefonds en de korting Onderwijshuisvesting. En nog steeds zijn er diverse onzekerheden met betrekking tot het correct ramen van de algemene uitkering. We benoemen:

- Het ingebouwde plafond BTW-compensatiefonds van €3,21 miljard;
- Uitname uit het gemeentefonds oplopend tot €975 miljoen voor lagere apparaatskosten in verband met opschaling tot 100-150 gemeenten in het jaar 2025;
- Steeds wisselende uitkeringsfactoren;
- Ontwikkelingen in accressen, afhankelijk van de uitgaven van het rijk;
- Aanpassingen van maatstaven en bijbehorende tarieven; Hier vinden soms behoorlijke schommelingen plaats;

- Nieuwe definitie van het begrip woonplaatsbeginsel voor het budget Voogdij en 18+, ingaande 2022;
- Aanzuigende werking in het sociaal domein door verlaging van het abonnementstarief;
- Ravijnjaar 2026. In het jaar 2024 komt er een evaluatie van het herijkte gemeentefonds. In samenhang wordt dan ook gekeken naar een nieuw financieringsstelsel met een nieuw belastinggebied met ingang van het jaar 2026. Voor nu zijn de accressen bevroren tot 2026 en komt mogelijk de opschalingskorting grote gemeenten in volle omvang weer terug.

Realisatie van het risico 2022:
In de begroting 2022 werd dit risico ingeschat op €736.000,-. Dit risico heeft zich niet voorgedaan. Er is €1,6 miljoen meer ontvangen dan geraamd vanwege late uitbetalingen via de Septembercirculaire voor energietoeslag, invoeringskosten Omgevingswet en een aantal taakmutaties.

Hoogte van het risicobedrag
Wij berekenen het risico voor het maken van een juiste raming op €924.000,-.

Wijze van berekening
Van veel van de bovengenoemde risico's is het niet mogelijk een reële schatting te maken. Het risicobedrag is daarom berekend door het risico te schatten op 3% van de Algemene Uitkering van afgerond €30,8 miljoen.
Dit percentage is een langjarig gemiddelde van het accres. Accres is de jaarlijkse toevoeging aan het fonds dat in de pas loopt met de ontwikkelingen van de rijksbegroting.

Beheersing van het risico
Een individuele gemeente kan nauwelijks invloed uitoefenen op de hoogte van de uitkering. Vrijwel maandelijks ontvangt de gemeente specificaties waarin wijzigingen in maatstaven en tarieven staan. Deze ontwikkelingen worden goed in de gaten gehouden. Waar nodig zal een verklaring voor verschillen gezocht moeten worden en anders actie ondernomen moeten worden. Er worden jaarlijks minimaal drie circulaires uitgegeven waarin de nieuwste gegevens en ontwikkelingen staan. Op basis van deze circulaires kunnen gemeenten een nieuwe berekening maken van de Algemene Uitkering. Voor deze berekening wordt gebruik gemaakt van het programma Frontin Pauw. Via nieuwsbrieven geeft deze organisatie ook tips en belangrijke aandachtspunten mee voor de berekeningen. Naar aanleiding van deze nieuwe berekeningen wordt de begroting overeenkomstig aangepast.

2. Inkomensdeel van de Participatiewet

Omschrijving
Het inkomensdeel van de Participatiewet is een post die we moeilijk kunnen beïnvloeden. Wettelijk is bepaald dat alle rechtmatige bijstandsaanvragen moeten worden gehonoreerd. Er kan geen invloed worden uitgeoefend op de hoogte van deze kosten. Het is een openeindfinanciering.
Inwoners die een beroep doen op bijstandsverlening voor levensonderhoud worden vanaf het eerste moment gestimuleerd om actief te (blijven) zoeken naar betaald werk. De inkomsten die de gemeente ontvangt ter dekking van de uitgaven heet het BUIG-budget. Dit wordt vastgesteld op basis van een macrobudget en voor de uitkeringen voor het grootste deel gebaseerd op de werkelijke uitgaven via een T-2 systematiek en voor een klein deel ook door een objectief verdeelmodel. Op basis van objectieve factoren en een statistische analyse wordt een schatting gemaakt wat gemeenten uit gaan geven aan uitkeringen. Ook de werkelijke kosten van de loonkostensubsidie van vorig jaar (T-1) tenslotte worden toegevoegd aan het BUIG-budget.
Als een gemeente minder uitgeeft dan dit model dan mag een gemeente dit verschil houden, maar als er meer wordt uitgegeven is het tekort voor de eerste 7,5% voor eigen rekening en als blijkt dat er sprake is van een nog grotere overschrijding dan is nogmaals

2,5% van het BUIG budget voor eigen rekening. Als er sprake is van een grotere overschrijding wordt het meerdere vergoed door het rijk wanneer de gemeente haar beleid om inwoners aan werk te helpen op orde heeft en de aanvraagprocedure zorgvuldig is doorlopen. Dit is de zogenaamde Vangnetuitkering. Jaarlijks wordt, indien van toepassing, de notitie Vangnetuitkering Participatiewet waarin dit beleid is vastgelegd door de gemeenteraad vastgesteld. De bijstandsuitkering is gekoppeld aan het minimumloon dat per 1 januari 2023 met 10% is verhoogd. Dit risico valt binnen onderstaand risicobedrag.

Realisatie van het risico 2022
In de begroting 2022 werd dit risico ingeschat op €268.000,-. Zoals in de toelichting op de cijfers is aangegeven is het inkomensdeel afgesloten met een nadeel van €3.000,-, zodat het risico zich (bijna) niet heeft voorgedaan.

Hoogte van het risicobedrag
Het risicobedrag wordt vastgesteld op €282.000,-. De gevolgen van het COVID-19 virus voor het inkomensdeel zijn nu nog niet in te schatten.

Wijze van berekening
Het risico wordt gebaseerd op 10% van het voorlopig BUIG-budget van het jaar 2022 van €2.820.000,-.

Beheersing van het risico
Het beheersen van het aantal uitkeringsgerechtigden is alleen mogelijk door een intensief beleid gericht op uitstroom. Dit vindt plaats bij het onderdeel Participatiewet Werk. Dit wordt uitgevoerd door Steun- en informatiepunt Stip en valt onder het beleidsveld Participatiewet Werk.

3. Loon en prijspeil

Omschrijving
De begroting 2023 is gebaseerd op het loon- en prijspeil van het jaar 2022. De salarissen worden geraamd op basis van de nieuwe CAO. Voor prijsstijgingen wordt het indexcijfer uit de meicirculaire gehanteerd (2,4%). Daarnaast is er een stelpost in de begroting opgenomen van €240.000,-; dit bedrag komt overeen met een indexeringspercentage van 5% in plaats van 2,4%. In de Voorjaarsnota 2023 zal worden voorgesteld om de stelpost van €240.000,- vrij te laten vallen, waartegen de realistische prijzen worden meegenomen. Voor wat betreft de lonen zal in de komende najaarsnota en in de meerjarenbegroting de nieuwe CAO-gemeenten worden meegenomen.

Realisatie van het risico 2022:
In de begroting 2022 werd dit risico ingeschat op €233.000,-. Omdat de gemeentelijke uitgaven zich anders voor kunnen doen dan waar het Centraal Planbureau Index percentage rekening mee houdt, is het niet mogelijk om achteraf een zuivere berekening te maken van het daadwerkelijke gelopen risico.

Hoogte van het risicobedrag
Het risicobedrag voor de loonkosten is €120.000,- en voor prijsstijgingen is dit €140.000,-.

Wijze van berekening
De berekening van het risicobedrag voor de loonkosten is gemaakt door 1% van de loonsom van €11.983.000,- te nemen. Dit bedrag is inclusief inhuur derden en inclusief een indexeringspercentage van 5% voor de salarissen van het vaste personeel. De berekening voor de prijsstijgingen is gemaakt door 1% te nemen van de uitgaven aan derden, exclusief subsidies. Voor 2023 is dit een bedrag van €14.013.000,-.

Beheersing van het risico.
Op de hoogte van loonkosten en prijsstijgingen heeft de gemeente geen invloed. De begroting wordt gebaseerd op de indexcijfers die het rijk afgeeft in de Meicirculaire van de Algemene Uitkering. Bij het opstellen van de voorjaars- en najaarsnota wordt de

vinger aan de pols gehouden met betrekking tot deze ontwikkelingen en zo nodig de begroting aangepast

4. Bedrijvenpark Hattemerbroek BV

Omschrijving
De gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek hebben een samenwerkingsovereenkomst voor het realiseren en exploiteren van een bedrijvenpark. Het bedrijvenpark richt zich vooral op het aantrekken van bedrijven in de logistieke sector. Om dat te realiseren is het bedrijvenpark aangewezen als 'bovenregionaal' bedrijventerrein.

Grondexploitatie
Jaarlijks wordt de grondexploitatieberekening geactualiseerd. De uitkomst (contante waarde) van de in februari 2023 opgestelde berekening is positief. Deze is ook vastgesteld door de AVA in april 2023.

Bestemmingsreserve
In de overeenkomst met de Provincie Gelderland, Rijkswaterstaat en de Ontwikkelingsmaatschappij Hattemerbroek BV, die op 14 maart 2019 is ondertekend, is afgesproken dat wij bijdragen aan de financiering van het nieuwe op- en afrittenstelsel. De bijdrage is €1 miljoen. Dit bedrag hebben wij beschikbaar in de reserve.

Garantstellingen
Bedrijvenpark H2O heeft een door de aandeelhouders gegarandeerde kredietfaciliteit van 39 miljoen bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Elk van de drie gemeenten staat garant voor een derde deel van dat bedrag. De huidige grondverkopen en grex laten een dermate positief beeld zien, waarbij de looptijd is aangepast van 2032 naar eind 2024, dat de langlopende lening in oktober 2022 volledig is afgelost. In 2023 wordt gebruik gemaakt van een kortlopende kredietfaciliteit waarbij de verwachting is dat er geen aanvullend gebruik gemaakt gaat worden van de kredietfaciliteit van 39 miljoen bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Deze ontwikkelingen maken het mogelijk om het risico te verlagen van 10% van het bedrag waarvoor we garant staan naar 10% van de huidige kortlopende kredietfaciliteit ultimo 2022 (totaal €4.809.000,-). Van de huidige kredietfaciliteit staat elke gemeente voor een derde deel van dat bedrag garant (€1.603.000,-).

Realisatie van het risico 2022:
In de begroting 2022 werd dit risico ingeschat op €1.300.000,- zijnde 10% van de garantstelling. De laatste ontwikkelingen zijn positief waardoor het risicobedrag 2022 is aangepast naar 10% van het gedeelte van de huidige krediet faciliteit waarvoor wij garant staan zijnde €160.000,-.

Hoogte van het risicobedrag
Het risicobedrag is vastgesteld op €160.000,-.

Wijze van berekening
Door elk van de drie gemeenten is voor een bedrag van €13 miljoen aan garantstelling ten opzichte van de kredietfaciliteit bij financiers verleend. De langlopende lening is in 2022 volledig afgelost waarbij bedrijvenpark H2O gebruik maakt van een kortlopende kredietfaciliteit. De kortlopende kredietfaciliteit bedraagt ultimo boekjaar €4.809.000,-. Elke gemeente staat garant voor 1/3 deel van €4.809.000,- zijnde €1,6 miljoen. Het risicobedrag is 10% van deze €1,6 miljoen.

Beheersing van het risico
Om de risico's te beheersen stellen we jaarlijks een risicomanagementrapportage op voor de betrokken gemeenten. Het Bedrijvenpark maakt jaarlijks een grondexploitatieberekening en een liquiditeitsprognose.

5. Grondexploitatie

Omschrijving
De grondexploitatie is een onderdeel van de totale gemeentelijke exploitatie. Het is een

activiteit waar veel geld in omgaat en veel risico's gelopen worden. In de begroting 2023 zijn bij aanvang vier gemeentelijke complexen opgenomen die in uitvoering zijn (zie ook de paragraaf Grondbeleid).

Realisatie van het risico 2022:
In de begroting 2022 werd dit risico ingeschat op €200.000,-. Zoals in de paragraaf Grondexploitatie is opgenomen is in het jaar 2022 een positief resultaat gerealiseerd van €135.600,-, Het begrootte resultaat is niet gehaald, maar het verschil zal de komende jaren alsnog gehaald worden vanwege een verbeterd resultaat.

Hoogte van het risicobedrag
A. Risico's in complexen:
Reeds lopende complexen (vakterm is "IEGG in exploitatie genomen gronden")
Over het totaal van de zes complexen met een boekwaarde van €1.382.720,- wordt een risicobedrag berekend van gemiddeld 2%. Het risicobedrag is €27.000,-.

B. Overige risico's zoals:
Niet nakomen van verplichtingen door derden op grond van exploitatieovereenkomsten, Gewijzigde omstandigheden na vaststelling exploitatiebijdragen;

Calculatierisico's;
De overige risico's worden bepaald op €100.000,-.

Benodigd weerstandsvermogen Grondexploitatie A + B is €127.000,-.

Wijze van berekening
Bij grondexploitaties die in exploitatie zijn genomen (IEGG) wordt de geactualiseerde grondexploitatieberekening als basis genomen voor de risicoberekening. In deze exploitatieberekening wordt een reële schatting gemaakt van de kosten, verkoopprijzen en fasering van de verkoop van de gronden. Deze schatting wordt onder andere gemaakt door het uitgiftetempo van de te verkopen gronden te beoordelen, de ontwikkelingen van marktomstandigheden te bekijken zoals de doorstroming op de huizenmarkt, hoogte van hypotheekrente, en maatregelen van hypotheekverstrekkers enz.
Het risico wordt bepaald met behulp van de Monte-Carlo methode. De optelsom van alle risico's van alle complexen wordt hierboven onder "hoogte van het risicobedrag" vermeld. De berekeningen zijn om strategische redenen niet openbaar.

Beheersing van het risico
Om de risico's te beheersen is het beleid dat de grondexploitatieberekeningen minimaal eenmaal per jaar wordt herzien. De resultaten van de berekeningen worden opgenomen in het MPG.

6. Wonen in een geschikte woning (onderdeel van de WMO)

Omschrijving
Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om de zelfredzaamheid en participatie van haar inwoners te bevorderen en ondersteunen, opdat de inwoner zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven wonen. De woning waarin de inwoner woont, moet geschikt zijn om in te wonen ondanks diens beperkingen.

Realisatie van het risico 2022:
In de begroting 2022 werd dit risico ingeschat op €150.000,- In de Voorjaarsnota 2022 is €180.000,- bijgeraamd omdat men langer thuis blijft wonen en door krapte op de woningmarkt. Uiteindelijk zijn de verwachte uitgaven voor de woningaanpassingen iets lager uitgevallen met €94.000,-.

Hoogte van het risicobedrag
Het risicobedrag wordt vastgesteld op €110.000,-.

Wijze van berekening
Het risico wordt geschat op twee dure woningaanpassingen van €75.000,-. Aangezien er in de voorgaande jaren bijramingen hebben plaats gevonden is in 2023 het budget

opgehoogd met €40.000,-. Het restant van €150.000,- min €40.000,- = €110.000,- wordt meegenomen als risico.

Beheersing van het risico
Dit risico is niet te beheersen. Langer thuis is een landelijk uitvoeringsprogramma waarin inwoners gestimuleerd worden om langer thuis te wonen als dan niet met verpleegzorg in huis. De WMO 2015 verplicht gemeenten, in een situatie waarin een cliënt niet zelf zorg kan dragen voor een geschikte woning, ondersteuning te bieden bij het realiseren van een bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan een woonruimte. De ondersteuning is erop gericht een cliënt in staat te stellen de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen uit te voeren. Er wordt uitgegaan van een 'wooncarrière', waarbij de woning wordt aangepast aan de levensfase. Daarbij mag er vanuit worden gegaan dat in redelijkheid rekening wordt gehouden met bekende beperkingen, ook wat betreft de voorzienbare ontwikkeling van die beperkingen. Als uit de beoordeling van het college blijkt dat het wonen in een geschikt huis ook is te bereiken via een verhuizing, dan heeft dit de voorkeur. Dit is uiteraard alleen aan de orde als verhuizen de goedkoopst adequate oplossing is.

7. Afvalstoffenbegroting 2023

Omschrijving
ROVA werkt aan een nieuwe systematiek (actualisatie boxenmodel) om tarieven uniformer en transparanter te maken. De huidige tarieven zijn veelal nog gebaseerd op historische data. Doel is dat gemeenten op basis van de actualisatie van het boxenmodel meer zicht krijgen op wat de dienstverlening kost, wat je krijgt en wat je daarvoor betaalt. Bevoorschotting en afrekening moeten transparanter en eenvoudiger worden. De eerste inzichten in de doorwerking van dit nieuwe boxenmodel laten een aanzienlijke verhoging van de kosten van de ROVA voor onze gemeente zien. Wij zijn hierover met ROVA in gesprek.

Realisatie van het risico 2022
In de begroting 2022 werd dit risico nog niet geraamd.

Hoogte van het risicobedrag
Wij stellen het risicobedrag vast op €90.000,-.

Wijze van berekening
De eindafrekening over het jaar 2021 is opgesteld volgens de oude en de nieuwe systematiek. Hieruit kwam een negatief verschil van € 90.000,- naar voren.

Beheersing van het risico
Wij zijn in gesprek met de ROVA. Inzet is de impact van de invoering van de nieuwe systematiek voor onze gemeente zo veel mogelijk te beperken. De komende tijd zal gebruikt moeten worden om het risico te beheersen. De stand van de egalisatiereserve afvalstoffenheffing per 1-1-2023 is €179.000,-. Dat is in principe voldoende op dit risico te dekken. Het is echter op dit moment onzeker hoe een en ander, denk bijvoorbeeld aan de oorlog in Oekraïne en de huidige krapte op de grondstoffenmarkt, zich zal ontwikkelen en wat de impact daarvan zal zijn op de afvalstoffenbegroting en de egalisatiereserve. Bij de voorjaars- en najaarsnota kunnen positieve of negatieve ontwikkelingen in beeld worden gebracht.

8. Omgevingsvergunningen (onderdeel van de WABO)

Omschrijving
Het ramen van de legesinkomsten 2023 was dit keer fundamenteel lastiger dan in andere jaren dat het geval was. Op het moment van schrijven was het nog steeds niet geheel zeker of de Omgevingswet en daarbij de Wet kwaliteitsborging bouwen in werking zou treden per 1-1-2023. We zijn ervan uit gegaan dat dit wel het geval zou zijn, maar worden dan wel geconfronteerd met wet- en regelgeving die leidt tot een compleet ander inkomstenbeeld van leges waarvan we overigens sterk verwachten dat deze fors lager zal zijn. E.e.a. is behoorlijk complex.
Inmiddels is de Omgevingswet wederom uitgesteld, in ieder geval tot 1-1-2024.

Realisatie van het risico 2022:
Bij de begroting 2022 werd dit risico ingeschat op €150.000,-. In werkelijkheid heeft zich het risico niet voorgedaan. De afwijking tussen begroting en rekening is minimaal.

Hoogte van het risicobedrag
Wij stellen het risicobedrag vast op €84.000,-.

Wijze van berekening
Voor het jaar 2023 is dit bedrag naar beneden bijgesteld naar €335.000,-. Het risicobedrag is berekend door 25% van deze €335.000,- als risico te zien. Dit percentage is moeilijk te onderbouwen, maar op deze manier wordt er in de reservepositie van de gemeente wel rekening gehouden met tegenvallers voor deze post.

Beheersing van het risico
Bij de voorjaars- en najaarsnota worden de resultaten en de ontwikkelingen in beeld gebracht en wordt er op basis van de beschikbare informatie een extrapolatie gemaakt van de verwachte inkomsten, waarop het budget wordt aangepast.

Voor een overzicht wordt hier een tabel met alle risico’s gepresenteerd:

	Resumé risico's				% van totaal baten
1	algemene uitkering	€	924.000	S	1,5%
2	inkomensdeel Participatiewet	€	282.000	S	0,5%
3	loon en prijspeil	€	260.000	S	0,4%
4	bedrijvenpark Hattemerbroek	€	160.000	I	0,3%
5	grondexploitatie	€	127.000	I	0,2%
6	wonen in een geschikte woning	€	110.000	S	0,2%
7	afvalstoffenbegroting 2023	€	90.000	I	0,1%
8	omgevingsvergunningen	€	84.000	S	0,1%
		€	2.037.000		3,4%

I = incidenteel risico
S = structureel risico

totaal structureel	€	1.660.000
totaal incidenteel	€	377.000
	€	2.037.000
totaal baten	€	60.378.028

Resumé risico's
In totaal becijferen we het structurele risico op €1.660.000,- en het incidentele risico op €377.000,-.

Relatie tussen risico's en weerstandscapaciteit
Hieronder wordt in een tabel aangegeven hoe de risico's zijn in verhouding tot de weerstandscapaciteit. De conclusie is dat de weerstandscapaciteit structureel niet en incidenteel wel afdoende is.

Risico's		Weerstandscapaciteit	
	Structureel		
Structureel normale exploitatie	1.660.000	1.083.000	ruimte OZB tot art. 12 norm
	Incidenteel		
grondexploitatie, bedrijventerrein			
bedrijvenpark Hattemerbroek	160.000	10.447.682	algemene reserve
grondexploitatie	127.000	1.120.000	reserve grondexploitatie
afvalstoffenbegroting	90.000	179.000	egalisatiereserve afvalstoffenheffing
totaal incidenteel	377.000	11.746.682	

Structurele weerstandscapaciteit
De in deze paragraaf berekende structurele risico's zijn €1.660.000,-. Afgezet tegen de €1.083.000,- ruimte die we nog hebben in onze OZB-tarieven tegen artikel 12 norm kan de conclusie getrokken worden dat die ruimte niet aanwezig is.
Maar, het ramen van deze risico's moet wel in het juiste perspectief worden gezien. Het is nog geen uitgaaf en niet alle risico's zullen zich naar verwachting op hetzelfde moment voordoen.

Incidentele weerstandscapaciteit
De in deze paragraaf berekende incidentele risico's zijn €377.000,-. Deze risico's worden afgedekt door de reserves van tezamen €11,7 miljoen. Zoals het overzicht laat zien is dit ruim voldoende.

Kengetallen en weerstandsratio

Kengetallen
Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeente (BBV), geeft aan dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen opgenomen worden. De op te nemen kengetallen zijn: netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. Doel is om het voor raadsleden eenvoudiger te maken om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente Heerde.

De kengetallen laten een verbetering zien waarbij vooral opvalt dat de schuldquote afneemt en de solvabiliteitsratio toeneemt. Er past wel een kanttekening op zijn plaats voor de vergelijking van kengetallen tussen de begroting en de jaarrekening. Het kengetal van de jaarrekening kan positief gekleurd zijn omdat kengetallen worden uitgedrukt in een cijfer van totaal baten. Deze kan bij de jaarrekening fors hoger zijn vanwege grondverkopen uit grondexploitaties en andere incidentele opbrengsten.

Kengetallen jaarrekening	Gelders gemiddelde begr. 2023	Jaarr. 2021	Begr. 2022	Jaarr. 2022
netto schuldquote	64%	58%	71%	43%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	57%	56%	68%	41%
solvabiliteitsratio	31%	29%	26%	35%
structurele exploitatieruimte	1,45%	1%	0,89%	9%
grondexploitatie	7%	2%	1%	2%
belastingcapaciteit	100%	116%	116%	116%

Referentie kengetallentabel van de provincie GLD	Gelders gemiddelde begr. 2023	Categorie A	Categorie B	Categorie C
netto schuldquote	64%	<90%	90-130%	>130%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	57%	<90%	90-130%	>130%
solvabiliteitsratio	31%	>50%	20-50%	<20%
structurele exploitatieruimte	1,45%	>0%	=0%	<0%
grondexploitatie	7%	<20%	20-35%	>35%
belastingcapaciteit	100%	<95%	95-105%	>105%

Categorie A gemeenten worden als minst risicovol gezien.
Categorie B gemeenten scoren gemiddeld.
Categorie C gemeenten worden gezien als meest risicovol.

Toelichting:

1a. Netto schuldquote

De netto schuld geeft de verhouding weer van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de zwaarte van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De schuldquote daalt en dat is gunstig. De schulden zijn met 3 miljoen afgenomen en de overlopende passiva zijn met 2 miljoen toegenomen ten opzicht van vorig jaar. Onze gemeente scoort hier in de categorie 'goed'.

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De manier waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dit verschil dat ook alle verstrekte leningen worden opgenomen. De verstrekte leningen betreffen doorgeleend geld aan Vitens en aan de ROVA. Onze gemeente scoort hier in de categorie goed. Zie ook opmerkingen hierboven bij 1a over de dalende ontwikkeling.

2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. In het algemeen wordt een getal onder de 20% als risicovol gezien en boven de 50% als veilig. Dit kengetal is behoorlijk verbeterd omdat het eigen vermogen gestegen is van 26 miljoen naar 31,5 miljoen. Onze gemeente scoort hier 'gemiddeld'.

3. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken.
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Voor deze jaarrekening

2022 is de score ruim 9%,. Dat komt vooral door het hoge jaarrekeningresultaat van meer dan €5 miljoen. Het grote aandeel hiervan uit het gemeentefonds mag niet als incidenteel gezien worden omdat in theorie deze middelen vrij besteedbaar zijn.

4. Grondexploitatie
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Voor de berekening van dit kengetal wordt de boekwaarde van de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Het risicopercentage in onze gemeente is laag. De deelname van Heerde aan het gezamenlijk bedrijventerrein is hier niet meegerekend. Dit is namelijk niet een grondexploitatie van de gemeente zelf.

5. Belastingcapaciteit
De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde, de rioolheffing en afvalstoffenheffing. Dit wordt afgezet tegen de gemiddelde woonlasten in Nederland in het voorafgaande jaar. Onze gemeente scoort een hoog kengetal voor de gemiddelde woonlasten.

Weerstandsratio
De weerstandsratio is een kengetal dat aangeeft in welke mate de gemeente in staat is om risico's op te vangen. Dit kengetal wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Eenvoudig gezegd betekent dit: welk bedrag is berekend aan risico's en welk bedrag is er om deze risico's af te dekken. Het kengetal voor 2022 is aanzienlijk verbeterd door de fors lagere risico-inschatting voor het bedrijventerrein H2O.

In dit overzicht worden conform advies rekenkamercommissie onderstaande twee kengetallen (en op advies van de audit over drie jaren) gegeven.
1. Dit weerstandsratio geeft de verhouding totale incidentele weerstandscapaciteit/het incidentele risico weer.
2. Dit weerstandsratio geeft de verhouding reserve Grondexploitatie/ risico grondexploitatie weer.

$$\text{Weerstandsratio} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

			2022	2021	2020
Weerstandsratio 1 =	$\frac{11.746.682}{377.000}$	=	31,2	14,1	7,4
Weerstandsratio 2 =	$\frac{1.120.000}{127.000}$	=	8,8	8,1	4,0

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2,0	uitstekend
B	1,4-2,0	ruim voldoende
C	1,0-1,4	voldoende
D	0,8-1,0	matig
E	0,6-0,8	onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

Paragraaf Grondbeleid

Deze paragraaf gaat over de exploitatie van de (bouw)gronden die de gemeente in eigendom heeft –als ware de gemeente een bedrijf. De paragraaf hangt sterk samen met het programma Openbare Ruimte. In dat programma staan de beoogde maatschappelijke effecten en de lasten en baten. In deze paragraaf wordt het achterliggende beleid vanuit een meer financieel technisch perspectief beschreven, volgens de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Daarnaast is er een relatie met de paragraaf Weerstandsvermogen. In die paragraaf staan onder andere de risico's van bouwgrondexploitatie in relatie tot het weerstandsvermogen.
Grondexploitatie is het proces waarbij grond wordt aangekocht, het bestemmingsplan wordt gewijzigd, bouwrijp wordt gemaakt en rioleringen en wegen worden aangelegd, om vervolgens de grond te verkopen voor de bouw van woningen of bedrijven.

Het volgende is van groot belang:

- Beoordelen van financiële haalbaarheid;
- Scenarioanalyse;
- Analyseren knelpunten en
  Opmerking: groen gearceerd moet nog beoordeeld worden. risico's;
- Uitgangspunten voor beheersing en bewaking.

Omdat er grote sommen geld in grondexploitaties omgaan heeft het grondbeleid een grote financiële impact. De eventuele baten, maar vooral de bepaling van de financiële risico's, zijn erg belangrijk voor de financiële positie van de gemeente.

Beleidskader
Het gaat in het grondbeleid om de ontwikkeling van gronden die in eigendom zijn van de gemeente. De mogelijkheden voor ontwikkeling worden beperkt door het planologisch kader, waarover meer in programma 3, (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen. Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat de gemeente in de paragraaf Grondbeleid:

- De visie neerlegt voor het grondbeleid;
- Aangeeft op welke wijze de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een prognose geeft van de resultaten van de grondexploitatie;
- Een onderbouwing geeft van de geraamde winstneming;
- Beleidsuitgangspunten formuleer omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's.

Grondbeleid
Wat is "grondbeleid"?
Onder grondbeleid wordt verstaan: "het op een zodanige wijze handhaven van het bestaand grondgebruik, dan wel het realiseren van gewenste veranderingen in dit grondgebruik, dat dit past in de door de gemeente geformuleerde doelstellingen in het kader van ruimtelijke ordening".

Beleidsintenties college
In mei 2022 hebben de fractievoorzitters van de raad en de collegeleden het Coalitieakkoord 2022-2026 "samen leven samen doen" ondertekend.
In dit akkoord is in het onderdeel "2. Ruimte, ondernemen en wonen maximaal en sociaal" de beleidsintenties opgenomen met betrekking tot de uitvoering de paragraaf Grondbeleid. De volgende intenties zijn uitgesproken:

- We bouwen voor onze inwoners.
Woningen voor jonge gezinnen en om doorstroom te bevorderen. We hebben behoefte aan meer woningen: zowel koopwoningen als huurwoningen. Veel verschillende doelgroepen zoeken passende woonruimte. In Heerde proberen we de komende jaren zoveel mogelijk te laten bouwen. Daarbij geven we prioriteit aan woningen voor starters, jonge gezinnen en doorstromers. Dat doen we zowel bij het bouwen van koopwoningen, als bij het bouwen van huurwoningen. Om dit mogelijk te maken, passen we ons woonbeleid eerder aan dan we eigenlijk van plan waren.
Visie op wonen en zorg. Het liefst geven we mensen de mogelijkheid zo lang mogelijk thuis te wonen. Sommige inwoners kunnen alleen thuis blijven wonen als ze zorg krijgen. Aan welk soort woningen is in de gemeente Heerde dan behoefte? En hoe moet die zorg eruit zien? Met de uitkomsten van een onderzoek dat uitgevoerd wordt, ontwikkelen we daar ideeën over.
Extra woningen op nieuwe en bestaande plekken. Als je in je gemeente woningen laat bouwen, kan dat op twee manieren. 1. Door inbreiding: bouwen op plekken binnen de bebouwde kom. 2. Door uitbreiding: bouwen op plekken buiten de bebouwde kom. In de gemeente Heerde
willen we deze collegeperiode op een aantal plekken woningen laten bouwen. Inbreiding o.a. naast de MFA (multifunctionele accommodatie) in Wapenveld, in Veessen en in het centrum van Heerde. En uitbreiding aan de oostkant van Wapenveld en aan de zuidkant van Heerde. Bij alle bouwprojecten vinden we het belangrijk om goed aan te sluiten bij de plek waar gebouwd gaat worden. Bijvoorbeeld met aandacht voor groen, privacy en parkeren. We betrekken de omwonenden altijd zo goed mogelijk bij dit soort bouwprojecten.
Bouwen doen we samen. Als gemeente bouwen we meestal niet zelf. Wel maken we het anderen mogelijk om te bouwen. Die ander kan een projectontwikkelaar zijn, een corporatie of een particulier. In alle bouwprojecten willen we als gemeente graag partner zijn. En ondersteunen we grote en kleine ontwikkelaars als zij de omgeving willen betrekken bij hun projecten.

- We zorgen dat we meebewegen met de ontwikkelingen in de huizenmarkt.
Betaalbare woningen. De prijzen van woningen zijn hoog. Dat maakt dat mensen die eigenlijk graag in de gemeente Heerde zouden willen blijven wonen, soms noodgedwongen naar een andere gemeente verhuizen. Om als gemeente toch te zorgen dat woningen ook voor mensen met een lager inkomen betaalbaar blijven, gaan we nieuwe instrumenten ontwikkelen. Daarmee kunnen we beter sturen bij aanvragen van projectontwikkelaars.
Verhuur van particuliere woningen door woningcorporaties. Woningbouwcorporaties verhuren sociale huurwoningen. En soms bouwt een particuliere projectontwikkelaar woningen waarvan hij er een aantal als sociale verhuur aanbiedt. We zoeken uit of we de verhuur van die woningen via de woningcorporatie kunnen laten lopen. Dat doen we om meer zekerheid te krijgen dat sociale verhuur ook sociale verhuur blijft.
Wonen op vrijkomende boerenerven. Schuren slopen en er een huis terugzetten. Dat kan met de Rood voor Rood-regeling. We gaan deze regeling aanpassen. Dat doen we om het aantrekkelijker te maken om op een boerenerf woonruimte te maken. En zo krijgen we meer woningen op erven dan tot nu toe. De aanpassing van deze regeling mag geen gevolgen hebben voor werkende agrarische bedrijven.
Nieuwe wijze van vergunningverlening en bouwcontrole. Met de komst van de Omgevingswet en de wet. Kwaliteitsborging verandert de rol van de gemeente bij vergunningverlening. De eigen verantwoordelijkheid van de bouwer om goed te bouwen, is onder deze wetgeving groter. En de gemeente kijkt vooral achteraf of alles goed gegaan is. We bereiden onze ambtenaren voor op deze nieuwe rol. En we ontwikkelen een andere manier om onze dienstverlening in rekening te brengen.

Kwantitatieve opgave wonen
In september 2018 is de gemeente Heerde toegetreden tot de Cleantech Regio. Gelijk na onze toetreding is de Regionale Woonagenda Cleantech Regio 2019–2023 vastgesteld,

waaraan de gemeente Heerde zich geconformeerd heeft. In deze woonagenda zijn een aantal woonthema's geformuleerd die regionaal opgepakt worden en er zijn richtinggevende principes vastgelegd voor nieuwbouwplannen. In het najaar van 2020 is een addendum op deze woonagenda vastgesteld. De woningmarkt is immers zeer dynamisch. Daarbij zijn een drietal nieuwe woonthema's vastgesteld die regionaal opgepakt worden en zijn nieuwe afspraken gemaakt over het kwantitatieve woningprogramma per gemeente. Voor de gemeente Heerde is met de regio een maatwerkafspraak gemaakt wat inhoudt dat wij in de periode 2020 – 2030 in totaal 475 nieuwe woningen mogen bouwen. Op 3 maart 2020 is onze lokale woonagenda (Woonagenda gemeente Heerde 2020 – 2023) vastgesteld door het college. Hierin staat onder andere de kwalitatieve en kwantitatieve woningbouwprogrammering voor zowel de huur- als koopsector. De grootste opgave voor de komende jaren is de bouw van sociale huurwoningen. In deze woonagenda is een volkshuisvestelijke richtlijn voor woningbouw opgenomen, als aanvulling op de Structuurvisie Heerde 2025 en toe te passen bij de leidraad voor nieuwe woningbouwinitiatieven. Hieruit blijkt dat er gestreefd moet worden naar 40% sociale huur in woningbouwplannen. Dit is een forse opgave, maar nodig gezien de grote achterstand die onze gemeente heeft opgebouwd. Daarnaast zijn er een aantal concrete acties in de woonagenda geformuleerd om hieraan uitvoering te geven. Inmiddels zijn er in regionaal verband overleggen gestart om te komen tot een nieuw regionaal woningbouwprogramma. Dit vanwege de komst van de Nationale Woon- en Bouwagenda, waarin het Rijk voorschrijft dat er in Nederland in totaal 900.000 nieuwe woningen gerealiseerd moeten worden tot en met 2030, waarvan twee derde betaalbaar dient te zijn. Elke regio dient in een woondeal aan te geven hoeveel woningen zij van de landelijke opgave voor hun rekening kunnen nemen. In het eerste kwartaal van 2023 moeten de woondeals klaar zijn voor ondertekening. Ook worden er voorbereidingen getroffen om in 2023 de lokale woonagenda te actualiseren. Deze trajecten sluiten dan ook goed op elkaar aan.

Notitie Grondzaken
De hoofdlijnen van het gemeentelijk grondbeleid zijn beschreven in de Uitvoeringsparagraaf. De Uitvoeringsparagraaf is een document, dat jaarlijks wordt vastgesteld door de gemeenteraad en de uitwerking van de Structuurvisie betreft. In de Notitie Grondzaken 2017, versie 2018 worden de hoofdlijnen uit de Uitvoeringsparagraaf praktisch vertaald. Dit document heeft als doel om bestuurders, de ambtelijke organisatie en burgers, inzicht te geven in de keuzes die de gemeente Heerde maakt ten aanzien van de grondeigendommen en het bijbehorende instrumentarium. De beleidsdocument worden jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd. In de Uitvoeringsparagraaf wordt onze visie op grondbeleid beschreven. Afgelopen jaren was deze hoofdzakelijk facilitair. De huidige uitvoeringsparagraaf zal door de komst van de omgevingswet verdwijnen. Er zal als onderdeel van de omgevingsvisie een nieuwe uitvoeringsparagraaf of -hoofdstuk worden opgesteld.

Startersleningen
In 2013 en 2015 heeft de gemeenteraad besloten om de van de provincie ontvangen subsidiegelden op grond van de Stimuleringsregeling Goedkope Woningbouw 2007 – 2010 (de SGW-gelden) volledig in te zetten voor het verstrekken van startersleningen. Bij raadsbesluit van 6 juli 2015 is de maximale hoogte van de starterslening vastgelegd op 20% van de verwervingskosten met een maximum van €20.000,-. De maximale verwervingskosten, exclusief kosten koper, zijn vastgelegd op €200.000,-. Sinds de invoering van de starterslening in 2013 zijn er 26 leningen verstrekt, waarvan inmiddels 8 leningen zijn afgelost. De laatste 3 leningen zijn verstrekt in 2020. In 2021 en 2022 zijn geen nieuwe leningen verstrekt. De afgelopen jaren is door de stijgende woningprijzen het aanbod woningen van maximaal €200.000,- sterk afgenomen. Hierdoor is weinig interesse in de starterslening. De leningen worden beheerd door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn). Per 1 januari 2023 staat er een saldo van €328.000,- op de rekening-courant bij de SVn die aan het account van de gemeente gekoppeld is. Dit is de bestedingsruimte waarbinnen startersleningen kunnen worden aangevraagd.

Fonds Sociale Woning bouw
In september 2012 heeft de gemeenteraad de Structuurvisie Heerde 2025 (hierna: Structuurvisie) vastgesteld. In de Structuurvisie is op hoofdlijnen bepaald op welke wijze het gemeentebestuur uitvoering wil geven aan het ruimtelijk beleid. Hierin is ook bepaald dat de gemeenteraad ieder jaar een separate uitwerking van de Structuurvisie vaststelt. In deze uitwerking zijn vooral onderdelen opgenomen die jaarlijks een heroverweging behoeven. De uitwerking wordt de Uitvoeringsparagraaf genoemd. Sinds de Uitvoeringsparagraaf 4.0 (2016) maakt ook het gemeentelijk grondbeleid onderdeel uit van de Uitvoeringsparagraaf, zodat ook het gemeentelijk grondbeleid jaarlijks bezien wordt of dit actualisatie of bijstelling behoeft.
In 2019 is de Uitvoeringsparagraaf 6.0 (inclusief de bijlage Bijdrage sociale woningbouw) vastgesteld. Door deze bijdrage wordt richting initiatiefnemers meer druk uitgeoefend om een bijdrage te leveren aan de gemeentelijke opgave tot realisatie van 40% sociale woningbouw. Initiatiefnemers die binnen hun initiatief meer dan 40% sociale/goedkope woningen realiseren, kunnen mogelijk een bijdrage uit het fonds ontvangen. Daarnaast is het ook mogelijk een bijdrage te verkrijgen bij ontwikkelingen die betrekking hebben op herinrichten van bestaande gebouwen met een onrendabele top. Ook bij deze ontwikkelingen geldt dat het programma dient te bestaan uit sociale en/of goedkope koop woningen. Op dit moment zit er een bedrag van €45.000,- in het fonds Bijdrage sociale woningbouw.

Toekomstbestendig wonen lening
De gemeente Heerde wil inwoners ondersteunen bij het treffen van duurzame maatregelen in en aan de woning. Daarom heeft de gemeenteraad in december 2019 de 'verordening toekomstbestendig wonen Gelderland, gemeente Heerde' vastgesteld. Deze regeling biedt ons de mogelijkheid om tegen een relatief gunstige rente leningen aan inwoners te verstrekken voor het verduurzamen en toekomstbestendig maken van de woning. Ten behoeve van de regeling heeft de gemeenteraad een bedrag van €500.000,- beschikbaar gesteld. De provincie Gelderland heeft de Toekomstbestendig wonen lening ontwikkeld en draagt voor de helft bij aan het budget. Daarmee was het totaal uit te lenen bedrag op 1 januari 2020 (toen de verordening van kracht werd) €1.000.000,-. Gedurende de afgelopen jaren is de interesse in en de bekendheid van de toekomstbestendig wonen lening stevig gegroeid. Dat heeft ertoe geleid dat het beschikbare bedrag van €1.000.000,- volledig is uitgeleend. Om de komende periode leningen te kunnen blijven verstrekken is er in de raadsvergadering van 12 december 2022 extra budget van €1.000.000 beschikbaar gesteld.

Financiële beschouwing
Eén van de financiële uitgangspunten bij grondexploitatie is naast het toerekeningsbeginsel en het realisatiebeginsel het toepassen van het voorzichtigheidsbeginsel. Ook de BBV-notitie grondexploitatie gaat ervan uit dat dit principe wordt toegepast bij het opstellen van de gemeentelijke begroting en jaarrekening. Baten en lasten moeten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Winsten worden pas verwerkt in de jaarrekening als deze met voldoende zekerheid vaststaan en dus zijn gerealiseerd. Verliezen worden direct volledig genomen als deze bekend zijn. Dit betekent dat bij de verwachting van een verlies direct een voorziening getroffen moet worden. Voor winstneming geldt de percentage of completion (Poc)-methode. Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, en uitgaven zijn gedaan ten opzichte van het totaalplan kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

In de BBV notitie Grondexploitatie worden richtlijnen gegeven en stellige uitspraken gedaan. Een paar stellige uitspraken zijn:

- Het startpunt van een nieuwe grondexploitatie gebeurt door een expliciet raadsbesluit met een grondexploitatiebegroting;
- De looptijd van een grondexploitatie is maximaal 10 jaar;

- Jaarlijkse herzieningen van grondexploitatiebegrotingen moeten door de raad worden vastgesteld;
- Er mogen alleen kosten aan de grondexploitaties worden toegerekend als die op de kostensoortenlijst staan van die van de BRO (Besluit Ruimtelijke Ordening);
- Er mag alleen werkelijke betaalde rente over het Vreemd Vermogen worden toegerekend aan de grondexploitaties. Toerekenen van rente over het Eigen Vermogen is niet meer toegestaan.

Vennootschapsbelasting (VPB)
Met ingang van 1 januari 2016 is de VPB-plicht gaan gelden voor onder andere de gemeentelijke grondexploitaties. Een belangrijke doelstelling van deze wet is een gelijk speelveld maken tussen de overheid en private ondernemingen. Wij hebben met de Belastingdienst overeenstemming bereikt over een vaststellingsovereenkomst (VSO). In de VSO zijn afspraken worden gemaakt over de te hanteren parameters, de methode van het bepalen van de openingsbalanswaarde en methode van winst berekenen. In grote lijnen werkt de Belastingdienst er naar alle gemeenten zo veel mogelijk gelijk te behandelen. De huidige stand van zaken geeft aan dat de geschatte fiscale winsten vanaf het jaar 2022 volledig gecompenseerd kunnen worden met de geleden verliezen van de jaren 2018 t/m 2021 en dat er geen VPB betaald hoeft te worden. Dit op basis van de aangifte van het jaar 2021. Dit beeld zal elk jaar getoetst gaan worden.

Reserve Grondexploitatie
Om weerstand te kunnen bieden aan risico’s en tegenvallers etc. beschikt de gemeente over een (bestemmings-)reserve Grondexploitatie. Zie hiervoor ook de paragraaf weerstandsvermogen. De reserve Grondexploitatie heeft een stand van €1.120.000,- per 1 januari 2023. Deze reserve is voldoende groot om de risico's op te vangen van de grondexploitatie. Ook is er een buffer aanwezig om risico's op te vangen voor mogelijke uitgaven voor toekomstige ontwikkelingen.

Resultaten complexen:
Het jaar 2022 sluit met een positief resultaat van €135.600,-. Dit is het saldo van winst en verliesnemingen van de 4 complexen. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het niet openbare MPG.

Boekwaarden van complexen

Uitgaven van de complexen Grondexploitatie in 2022

Overzicht 1	Verwerving	Plankosten	Bouw- en woon rijpmaken	Rentekosten	Grond-verkopen	Overig (winst/ afwaarderingen, subsidies, expl. bijdragen etc.)	Mutatie boekw. per 31-dec-22
IEGG in exploitatie genomen gronden							
Gebiedsontwikkeling Veldweg		33.635	649	1.260-	244.260-	156.726	54.510-
Bovenkamp II		23.926	7.078	135-	149.325-	834	117.621-
Industrieterr. Eeuwlandseweg Zuid		325		2.378		21.907-	19.204-
Industrieterr. Eeuwlandseweg Noord		34.671	199.108	10.052			243.830
totaal complexen in uitvoering	-	92.556	206.835	11.035	393.585-	135.653	52.495

Boekwaarden van de complexen Grondexploitatie per 31 december 2022

Overzicht 2	Verwerving	Plankosten	Bouw- en woon rijpmaken	Rentekosten	Grond-verkopen	Overig (winst/ afwaarderingen, subsidies, expl. bijdragen etc.)	Boekwaarde per 31-dec-22
IEGG in exploitatie genomen gronden							
Gebiedsontwikkeling Veldweg	21.282	213.147	216.667	73.739	1.427.152-	659.403	242.914-
Bovenkamp II	3.318.738	847.162	2.942.137	1.051.085	8.900.079-	603.173	137.783-
Industrieterr. Eeuwlandseweg Zuid	57.044	108.788	519.011	34.303	358.732-	2.072-	358.342
af voorziening voor verlies						341.885-	341.885-
	57.044	108.788	519.011	34.303	358.732-	343.957-	16.457
Industrieterr. Eeuwlandseweg Noord	787.327	287.871	218.044	453.719			1.746.960
totaal complexen in uitvoering	4.184.391	1.456.967	3.895.859	1.612.846	10.685.963-	918.619	1.382.720

Toelichting op de complexen

In exploitatie genomen gronden:
Omdat deze paragraaf openbaar is zijn de gegeven toelichtingen minder uitgebreid dan in het niet openbare MPG.

Gebiedsontwikkeling Veldweg
De bedrijfskavels gelegen aan de Veldweg zijn reeds lange tijd verkocht. De openbare ruimte is woonrijp gemaakt. Van de 4 kavels gelegen aan de Eeuwlandseweg zijn er momenteel twee geleverd en is er één in optie uitgegeven. De andere kavel staat nog te koop.

Bovenkamp II
Alle kavels in Bovenkamp II zijn verkocht, de laatste kavel is begin 2022 notarieel geleverd. Momenteel is men bezig om het laatste gedeelte van de openbare ruimte woonrijp te maken. Het complex eind 2023 kan worden afgesloten.

Eeuwlandseweg Zuid
Er is nog één kavel in optie. Aangezien er nog geen zicht is op de uiteindelijke leveringsdatum van het perceel, is de grondexploitatie met een jaar verlengd. De verwachting is dat de afspraken voor die tijd kunnen worden afgerond en dat de grondexploitatie in 2024 kan worden afgesloten.

Eeuwlandseweg Noord
In 2022 zijn de archeologische onderzoeken uitgevoerd en is het eerste gedeelte van het plan bouwrijp gemaakt. De eerste 4 woonwerkkavels aan de Zwolseweg zijn in de verkoop gezet. Hier hebben zich diverse belangstellenden voor gemeld. Er zal een loting worden verricht om de opties toe te wijzen. Na verkoop van de eerste 4 kavels zal de uitgifte van de overige 9 kavels worden voorbereidt.

MPG (Meerjaren Prognose Grondexploitatie)
In een MPG worden de uitkomsten van de geactualiseerde grondexploitaties weergegeven. Het is een overzicht van de in exploitatie genomen projecten, uitgezet naar tijd, programma en geld. Doel is inzicht te verschaffen in:

- Uitgangspunten geactualiseerde grondexploitaties;
- De actualisatie van de exploitaties en prognoses;
- Afwijkingen ten opzichte van het programma;
- Financiële afwijkingen ten opzichte van het jaar ervoor;
- Verliezen, winsten en risico’s;
- Saldo;
- Tijdsplanning.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf beschrijft in hoofdlijnen de onderhoud– en beheerplannen voor de gemeentelijke kapitaalgoederen: wegen, riolering, gebouwen groen en water. In de beheerplannen staan de meerjarige onderhoudsprogramma's met de financiële middelen die daarbij horen, evenals het gewenste kwaliteitsniveau van de voorzieningen.
De gemeente Heerde beheert een groot oppervlak aan openbare ruimte, waarin wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Hiervoor zijn wegen, riolering, bruggen, openbare verlichting, watergangen, groen, speelplekken, bos en gebouwen nodig. De kwaliteit en het onderhoud van deze kapitaalgoederen is bepalend voor het voorzieningenniveau, het 'beeld' van de gemeente en de (jaarlijkse) lasten.
Het grootste deel van de werkzaamheden aan kapitaalgoederen komt voort uit de verantwoordelijkheden van de gemeente als eigenaar en beheerder van de publieke ruimte en van een aantal eigendommen.

Beleidskader
Artikel 12 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zegt dat de paragraaf over het onderhoud kapitaalgoederen in elk geval de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen moet bevatten. Daarvan moeten het beleidskader, de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van de financiële consequenties in de begroting worden beschreven.

De beheerplannen
Riolering
In de gemeente Heerde ligt 248 kilometer hoofdriolering. Hiervan is 102 kilometer drukriolering of persleiding. De overige leidingen zijn vrij vervalleidingen, waarvan het grootste deel een gemengd rioolstelsel is. Eind 2021 is het Gemeentelijk Riolerings Plan 2021 t/m 2025 vastgesteld.

Wegen
De gemeente Heerde heeft 245 kilometer weg (exclusief onverharde weg) in beheer. De oppervlakte van deze verharding is 1.350.000 m2. Eenmaal per vijf jaar wordt het beheerplan geactualiseerd. Eind 2018 is een geactualiseerd beheerplan vastgesteld. Voor het onderhoud van wegen is er structureel een exploitatiebudget van €600.000,-, gebaseerd op het beheerplan 2018-2027 opgenomen. Hierbij is rekening gehouden met de areaaluitbreiding als gevolg van de Hoogwatergeul. Het onderhoudsbudget is gebaseerd op de kwaliteitsvisie Openbare Ruimte op onderhoudsniveau C (de ondergrens van verantwoord beheer). Daarnaast is er voor de jaren 2023-2026 een investeringsbudget beschikbaar om wegen te vernieuwen.

Kunstwerken
De gemeente Heerde heeft in totaal 245 kunstwerken in beheer met een totale kapitaalswaarde van €41,7 miljoen. De kunstwerken bestaan uit 5 houten bruggen, 47 betonnen bruggen, 3 kunststof bruggen, 4 viaducten, 144 duikers, 24 damwanden, 15 steigers, 1 tunnel, 1 trekpontje en 1 haven waar de gemeente eigenaar van is. De financiële gevolgen voor de instandhouding van deze kunstwerken zijn in beeld gebracht in het beheerplan kunstwerken 2019-2028; deze is vastgesteld in 2019. Het onderhoudsbudget is gebaseerd op niveau C (de ondergrens van verantwoord beheer) conform de door de gemeenteraad vastgestelde kwaliteitsvisie Openbare Ruimte.

Watergangen
De gemeente beheert ongeveer 105 km watergangen met toebehoren als (kleine) duikers en beschoeiingen. Het beheer hiervan wordt zo uitgevoerd, dat dit een goede waterafvoer bevordert. Voor de watergangen is geen beheerplan aanwezig. De lengte van de watergangen is bekend en voldoende om eenmaal per jaar het uitmaaien te laten

uitvoeren.

Openbare verlichting
In de gemeente Heerde staan ongeveer 3.600 lichtpunten. Het huidige beheer richt zich op tijdige vervanging van lichtmasten en armaturen, waarbij het verlichtingsniveau wordt verbeterd en zo mogelijk het energieverbruik verminderd door de plaatsing van Led-armaturen. Het beleidsplan Openbare Verlichting is in 2015 geactualiseerd en vastgesteld en geldt voor de periode 2015-2025. Een nader beheerplan is niet nodig om onderhoud en vervanging uit te voeren.

Openbaar groen
De gemeente Heerde onderhoudt 169.135 m2 beplanting, 3.982 meter hagen, 2.861 are intensief gazon, 925 are bermen en ongeveer 17.840 bomen (inventarisatie 2018). Voor het onderhoud van het openbare groen is in 2013 een groenbeleidsplan vastgesteld. In 2015 is de kwaliteitsvisie openbare ruimte vastgesteld. Het budget is sinds 1 januari 2019 gebaseerd op het onderhoudsniveau C. Naast de groenelementen onderhoudt de gemeente ook 35 speelplekken en 4 speeltuinen, met in totaal 294 toestellen. Voor de speeltuinen worden de verplichte controles uitgevoerd en is de gemeente eindverantwoordelijk voor de onderhoudsstaat. Het onderhoudsniveau is gebaseerd op B omdat bij niveau C minder toestellen bruikbaar zijn.

Bos
De gemeente Heerde beheert zo'n 383 hectare bos en 147,5 hectare overige natuurgebieden. De bosvisie is eind 2020 geactualiseerd. Het bos heeft zowel een functie voor de natuur, de recreatie als houtproductie. De houtoogst vindt op een duurzame manier plaats, dit houdt in dat er niet meer wordt geoogst dan dat er jaarlijks bijgroeit. Jaarlijks wordt een beheerplan gemaakt.

Gebouwen
De gemeente is eigenaar van ruim 32 gebouwen (multifunctionele gebouwen, woonhuizen, gemeentehuis, sporthal, gymzalen, sportzaal, brandweerkazerne, diverse scholen en gebouwen op diverse begraafplaatsen).
Er is een Beheerplan 2015-2024 opgesteld. In 2019 is er een geactualiseerd beheerplan vastgesteld. Op basis van het beheerplan worden de onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Dit gebeurt planmatig, doelmatig en efficiënt. Voorkomen dient te worden dat er (duur) achterstallig onderhoud moet worden uitgevoerd. Jaarlijks worden de gemeentelijke gebouwen geïnspecteerd en volgt er een onderhoudsrapportage. Waar nodig worden vanwege het wettelijk kader gebouwen aangepast aan Arbo-eisen, brandveiligheid en gebruiksvergunningen.

Paragraaf Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang betekent dat de gemeente een zetel in het bestuur heeft van een rechtspersoon of stemrecht heeft. Onder financieel belang wordt verstaan dat de gemeente de ter beschikking gestelde middelen kwijtraakt ingeval van faillissement van de verbonden partij en /of als de financiële problemen bij de verbonden partijen verhaald kunnen worden op de gemeente. In deze paragraaf treft u een overzicht aan van de verbonden partijen en de verwachte financiële en organisatorische ontwikkeling van die verbonden partijen.
Het verstrekken van subsidies aan instellingen valt niet onder het hier bedoelde begrip verbonden partijen, omdat geen sprake is van een bestuurlijke participatie en bij faillissement geen sprake is van juridische aansprakelijkheid.

Het gemeentebestuur (raad en college) van twee of meer gemeenten kunnen afzonderlijk of tezamen een samenwerkingsverband oprichten waarin bepaalde (gemeentelijke) taken en/of bevoegdheden worden ondergebracht. Dit samenwerkingsverband wordt een gemeenschappelijke regeling (GR) genoemd.

Beleidskaders
Artikel 15 van het BBV zegt dat de paragraaf betreffende de verbonden partijen tenminste bevat:

1. de visie op de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen.
2. de lijst van verbonden partijen die wordt onderverdeeld in.

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschappen en coöperaties (niet van toepassing);
- Stichtingen en verenigingen (niet van toepassing);
- Overige verbonden partijen.

3. de lijst van verbonden partijen.

In de lijst van verbonden partijen is tenminste de volgende informatie opgenomen:

- Het openbaar belang dat ermee wordt gediend;
- Het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- De eventuele risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

Gemeenschappelijke regelingen

Lucrato (vestigingsplaats Apeldoorn)

Openbaar belang

Lucrato is het werkvoorzieningsschap waarin de gemeente Heerde participeert. Deze GR geeft uitvoering aan de Participatiewet (sociale werkvoorziening plus re-integratie).

Bestuurlijk belang

In GR-verband houden de gemeenten Apeldoorn, Epe en Heerde toezicht. Vanuit elke gemeente is een collegelid afgevaardigd in het bestuur.

Financieel belang

De bijdrage die Lucrato ontvangt van de gemeente Heerde is gelijk aan de ontvangen rijksvergoeding voor het WSW-deel uit de Participatiewet. Het financieel belang, gerelateerd aan de SW-bijdrage, bedraagt 8%.

GGD Noord- en Oost Gelderland (vestigingsplaats Warnsveld)

Openbaar belang

De GGD Noord- en Oost Gelderland verzorgt de uitvoering van taken in het kader van de publieke gezondheid en hulpverlening. De gemeente Heerde neemt (wettelijk verplicht) deel aan deze gemeenschappelijke regeling tezamen met 21 andere gemeenten.

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het algemeen bestuur. De stemverhouding is 1 stem per 10.000 inwoners; Heerde heeft 2 stemmen. Het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan de GGD is gebaseerd op het aantal inwoners; voor enkele specifieke taken geldt een afwijkende verdeelsleutel. Het financieel belang voor 2022 bedraagt 2,5% (€307.000,-).

Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland; VNOG (vestigingsplaats Apeldoorn)

Openbaar belang

De Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland verzorgt de uitvoering van taken in het kader van de brandweertaken en de GHOR. De gemeente Heerde neemt (wettelijk verplicht) deel aan deze gemeenschappelijke regeling tezamen met 21 andere gemeenten.

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het algemeen bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan de VNOG is gebaseerd op het aantal inwoners; voor enkele specifieke taken geldt een afwijkende verdeelsleutel. Het financieel belang voor 2022 bedraagt 2,02% (€975.000,-).

Omgevingsdienst Noord-Veluwe; ODNV (vestigingsplaats Harderwijk)

Openbaar belang

De Omgevingsdienst Noord-Veluwe is de uitvoeringsorganisatie voor vergunningverlening, toezicht en handhaving op het terrein van milieu(veiligheid).

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het algemeen en dagelijks bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan de ODNV zijn gebaseerd op de afgenomen taken; deze zijn in verschillende pakketten ondergebracht. Het financieel belang voor de gemeente Heerde bedraagt 4,9% voor 2022 (€250.000,-).

Plus OV (vestigingsplaats Lochem)

Openbaar belang

Plus OV verzorgt het WMO-vervoer (dagbesteding/dagbehandeling), leerlingenvervoer en vervoer van mensen die geen gebruik kunnen maken van eigen vervoer of openbaar vervoer.

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het algemeen bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan Plus OV zijn gebaseerd op het aantal vervoersbewegingen. Voor de verdeling van de vaste kosten geldt een afwijkende verdeelsleutel. Het financieel belang bedraagt voor 2022 geraamd op 7,3% (€950.000,-).

Cleantech Regio (vestigingsplaats Twello)

Openbaar belang

Cleantech heeft als ambitie om in 2030 energie neutraal te zijn en werkt samen met diverse partijen, waaronder 8 deelnemende gemeenten, om dit doel te verwezenlijken.

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het algemeen en dagelijks bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan de Cleantech Regio zijn gebaseerd op het aantal inwoners. Het financieel belang voor 2022 bedraagt 4,2% (€54.000,-).

Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O (vestigingsplaats Hattem)

Openbaar belang

De Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O voert namens en voor de deelnemende gemeenten, ondersteunende processen en uitvoeringstaken uit op het terrein van bedrijfsvoering, te beginnen met diensten op het terrein van ICT en automatisering.

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan de Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O zijn gebaseerd op meerdere verdeelsleutels zoals inwoners, aantal accounts, werkplekken, etc. Het financieel belang is voor 2022 geraamd op 33,9% (€782.000,-).

Streekarchief Epe, Hattem, Heerde (vestigingsplaats Epe)

Openbaar belang

Het Streekarchief Epe, Hattem, Heerde beheert documenten over de historie van de Noordoost-Veluwe en stelt deze beschikbaar aan belangstellenden.

Bestuurlijk belang

De gemeente Heerde heeft zitting in het bestuur.

Financieel belang

De bijdragen die de gemeenten betalen aan het Streekarchief Epe, Hattem, Heerde is gebaseerd op het aantal strekkende meters archiefruimte dat in gebruik is.

Beleidsvoornemens
Voor 2023 wordt geen generieke wijziging in het beleid ten aanzien van de verbonden partijen voorzien. Inmiddels vindt de bespreking en besluitvorming van de financiële stukken van alle verbonden partijen zoveel mogelijk plaats in één raadsvergadering. Hiermee is tegemoetgekomen aan de wens om meer duidelijkheid en eensluidendheid te creëren en ontstaat er een beter zicht op eventuele risico's.

Financiële gegevens

Verbonden partijen	Resultaat 2021	Resultaat 2020	Eigen vermogen 2021	Eigen vermogen 2020	Vreemd vermogen 2021	Vreemd vermogen 2020
Gemeenschappelijke regelingen						
Lucrato		0		3.309.000		4.037.000
GGD NOG	77.000	69.000	2.876.000	2.912.000	10.262.000	7.094.000
VNOG	5.266.000	4.929.000	15.535.000	14.546.000	38.203.000	42.340.000
ODNV	575.000	462.000	785.000	487.000	879.000	824.000
PlusOV	24.000	160.000	410.000	621.000	6.879.000	7.227.000
Cleantech	153.000	173.000	153.000	173.000		2.090.000
BVO H2O	-292.000	14.000	-232.000	110.000	2.671.000	2.582.000
Overig						
BNG	236.000.000	221.000.000	5.062.000.000	5.097.000.000	143.995.000.000	155.262.000.000
Leisurelands	nog niet bekend	4.212.000	nog niet bekend	73.105.000	nog niet bekend	15.288.000
Rova N.V.	5.133.000	5.057.000	40.320.000	38.966.000	58.840.000	53.383.000
Stichting PrOo	nog niet bekend	316.000	nog niet bekend	3.169.000	nog niet bekend	3.622.000
Vitens N.V.	44.600.000	52.100.000	600.300.000	559.200.000	1.387.800.000	1.340.100.000

Paragraaf Lokale heffingen

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de heffingen die de gemeente Heerde oplegt aan burgers, bedrijven en recreatieondernemers. De ontwikkelingen op het gemeentelijk belastinggebied en de voorstellen voor aanpassing van de belastingen en rechten worden geschetst. Afzonderlijk wordt aandacht geschonken aan het kwijtscheldingsbeleid. De belastingtarieven voor 2023 worden gelijktijdig met de begroting vastgesteld.

Lokale lastendruk 2023

De gemiddelde gemeentelijke lasten voor woningen en niet-woningen laten de volgende ontwikkeling zien:

Ontwikkeling gemeentelijke lasten		2020	2021	2022	2023
Woning					
		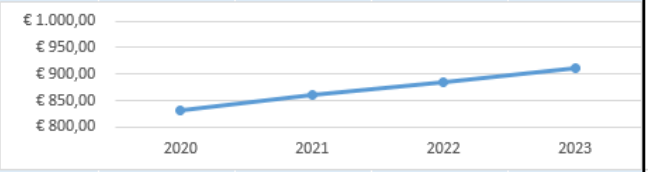			
	Gemiddelde WOZ-waarde:	€ 276.000	€ 295.000	€ 319.000	€ 388.000
	- OZB eigenaar	€ 439,67	€ 441,62	€ 451,70	€ 464,82
	- Afvalstoffenheffing plus 8 ledigingen	€ 227,36	€ 249,78	€ 260,75	€ 270,80
	- Rioolheffing, normale aansluiting	€ 163,22	€ 168,32	€ 170,84	€ 174,94
	Totaal:	**€ 830,25**	**€ 859,72**	**€ 883,29**	**€ 910,56**
Niet-woning					
		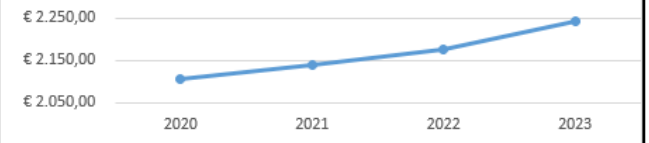			
	Gemiddelde WOZ-waarde:	€ 375.000	€ 370.000	€ 373.000	€ 383.000
	- OZB eigenaar	€ 1.117,88	€ 1.133,31	€ 1.153,69	€ 1.189,98
	- OZB gebruiker	€ 825,75	€ 836,20	€ 850,81	€ 877,45
	- Rioolheffing, normale aansluiting	€ 163,22	€ 168,32	€ 170,84	€ 174,94
	Totaal:	**€ 2.106,85**	**€ 2.137,83**	**€ 2.175,34**	**€ 2.242,37**

Per belastingsoort laat de ontwikkeling van de tarieven en de begrote opbrengst de volgende trend zien:

Alle belastingen gemeente Heerde		2020	2021	2022	2023
Onroerende zaakbelasting (OZB)					
eigenaar woning	% van de WOZ-waarde	0,1593%	0,1497%	0,1416%	0,1198%
eigenaar niet-woning	% van de WOZ-waarde	0,2981%	0,3063%	0,3093%	0,3107%
gebruiker niet-woning	% van de WOZ-waarde	0,2202%	0,2260%	0,2281%	0,2291%
	totaalopbrengst	€ 4.728.000	€ 4.868.500	€ 4.928.000	€ 5.213.000
Afvalstoffenheffing					
	vastrecht per huishouden	€ 142,56	€ 164,98	€ 175,95	€ 186,00
	totaalopbrengst	€ 1.380.000	€ 1.657.540	€ 1.754.000	€ 1.829.000
Rioolheffing					
	tarief normale aansluiting	€ 163,22	€ 168,32	€ 170,84	€ 174,94
	totaalopbrengst	€ 1.389.000	€ 1.446.800	€ 1.468.500	€ 1.517.000
Begrafenisrechten					
	totaalopbrengst	€ 234.600	€ 232.100	€ 235.600	€ 223.000

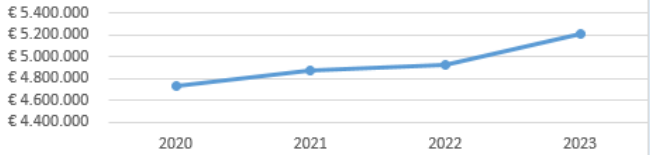

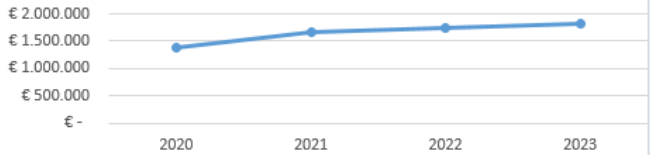

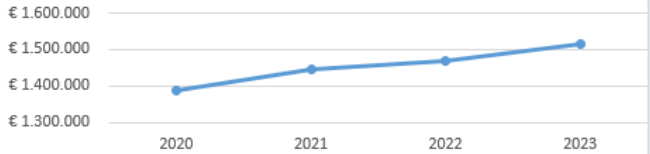

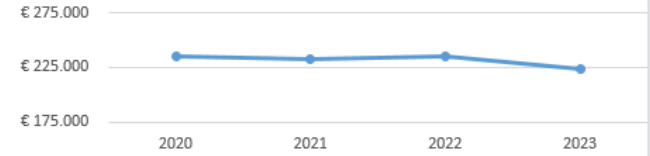

Leges

Publiekszaken

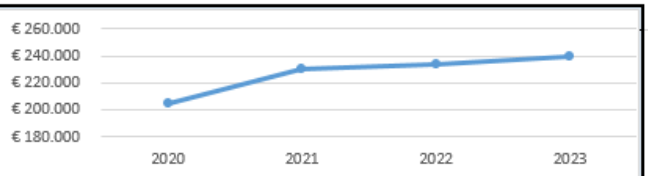

totaalopbrengst secretarie (begroot	€ 205.400	€ 230.300	€ 233.700	€ 239.000

Omgevingsvergunning

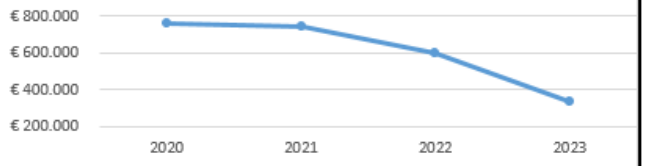

percentage van de bouwkosten	2,24%	2,24%	2,74%	2,74%
totaalopbrengst	€ 762.500	€ 748.000	€ 601.400	€ 335.000

APV

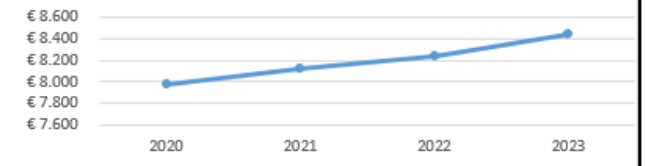

totaalopbrengst	€ 7.980	€ 8.120	€ 8.240	€ 8.440

Toeristenbelasting

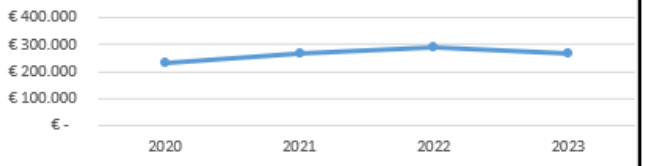

per persoon per nacht	€ 1,25	€ 1,25	€ 1,50	€ 1,50
totaalopbrengst	€ 235.000	€ 267.800	€ 290.000	€ 270.000

Marktgelden

minimumtarief standplaats	€ 8,00	€ 8,15	€ 8,25	€ 8,80
totaalopbrengst	€ 15.810	€ 16.080	€ 16.300	€ 16.710

De verhouding in opbrengst tussen de verschillende belastingen kan als volgt in beeld worden gebracht:

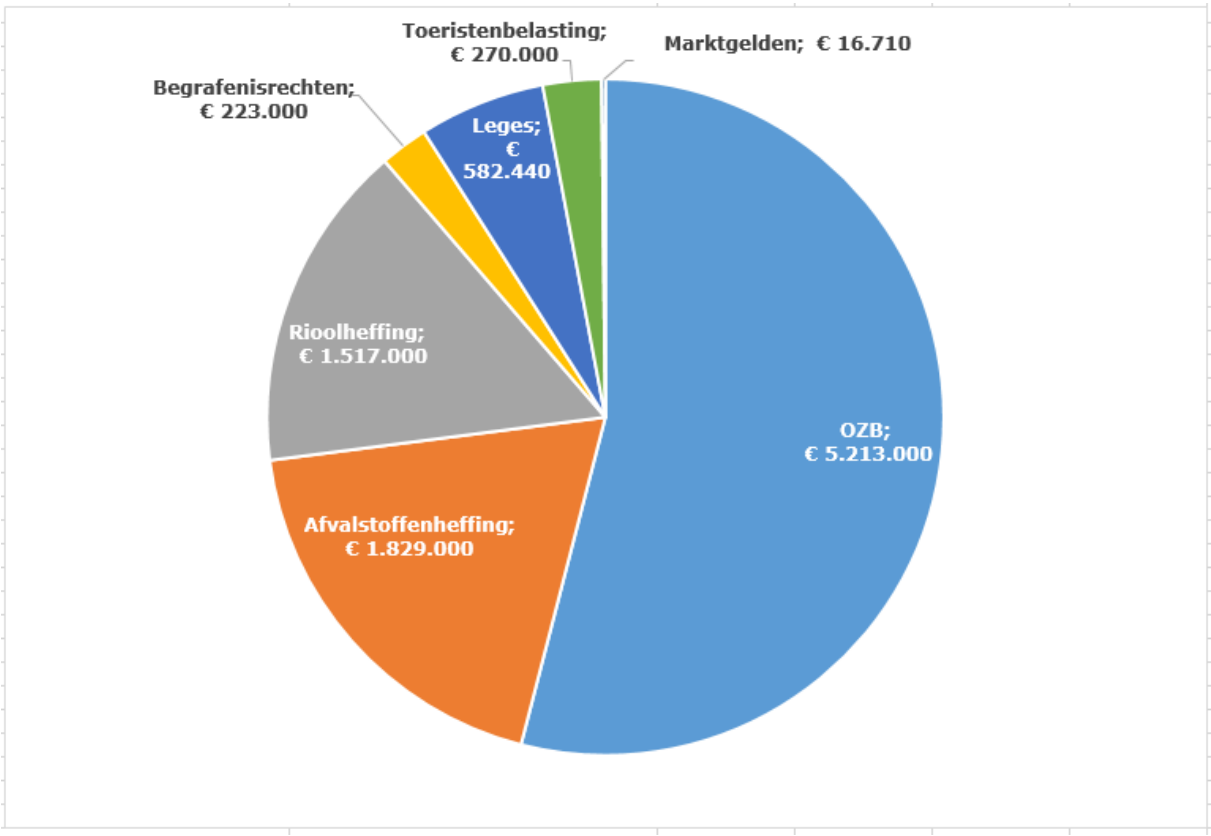

Toelichting op de belastingen en wijzigingen
Naast de inflatiecorrectie (2,4%) zijn ten opzichte van 2022 de volgende wijzigingen zichtbaar:

OZB
In 2022 stegen de WOZ-waarden van woningen met gemiddeld +21,9% en van niet-woningen met +2,75%. De waardeontwikkeling is gecorrigeerd bij vaststelling van de tarieven, waardoor de netto OZB-opbrengst enkel met de inflatiecorrectie is verhoogd.

Toeristenbelasting
Het tarief van de toeristenbelasting blijft gehandhaafd op €1,50 p.p.p.n.

Afvalstoffenheffing
De tarieven voor het vastrecht afvalstoffenheffing worden met €10,- (inclusief indexatie, afgerond op een bedrag deelbaar door 12) per huishouden per jaar verhoogd.

De oorlogssituatie in de Oekraïne en de al langer bestaande krapte op de grondstoffenmarkt zorgen voor prijsstijgingen voor onder andere energie en brandstoffen. ROVA wordt hier direct en indirect, via de toeleveranciers, geraakt. Daarnaast is er een fors CAO-effect van de personeelskosten bij de ROVA. Belangrijk is ook de verlaging van de vergoeding voor PMD afval. Deze vergoeding is gedaald van €245,- per ton naar €218,- per ton. Tevens is de landelijke vergoeding voor zwerfvuil beëindigd.
Genoemde effecten zijn meegenomen in onze begroting. Op basis van het uitgangspunt 100% kostendekkendheid én het feit dat de ondergrens van de afvalstoffenreserve bereikt is, leidt dit tot een verhoging van het vastrecht van €10,- per aansluiting. Dit is inclusief de gemeentelijke index van 2,4%.

Leges
De tariefontwikkelingen beperken zich tot de verhoging met het inflatiepercentage. Bij het in werking treden van de Omgevingswet volgt een wijziging van de begroting en de legesverordening.

Overige heffingen en retributies
De overige heffingen en retributies vormen een marginaal onderdeel van de gemeentelijke begroting. Gemeenten mogen geen winst maken op deze leges en overige rechten. De legesverordening en de overige gemeentelijke rechten voldoen aan dit vereiste. Een kostendekkingsoverzicht wordt bij de vaststelling van de verordeningen aangeboden.

Kwijtschelding
In de gemeente Heerde is het mogelijk kwijtschelding van belastingen aan te vragen voor de afvalstoffenheffing en de onroerendezaakbelastingen. Sinds 2012 kunnen ondernemers, die op bijstandsniveau leven, eveneens kwijtschelding aanvragen voor privé-belastingschulden. Bij het bepalen van het recht op kwijtschelding wordt getoetst aan wettelijke bepalingen uit de Invorderingswet 1990 en de eigen beleidsregels. Sinds 2019 toetst het GBLT de kwijtscheldingsaanvragen voor de gemeente Heerde. Burgers hoeven maar één aanvraag in te dienen, waarna zowel voor het waterschap als voor de gemeente het recht op kwijtschelding wordt getoetst. In 2023 komt de totale kwijtschelding net als in 2022 naar verwachting uit rond de €30.000,-.

Paragraaf Financiering

In deze paragraaf is de financieringsfunctie beschreven. De belangrijkste taak hiervan is om te zorgen voor voldoende liquide middelen zodat de gemeente Heerde al haar taken kan uitvoeren. Het aantrekken van gelden tegen zo gunstig mogelijke tarieven hoort ook bij deze functie. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een actuele liquiditeitsprognose. Overtollige middelen worden verplicht afgestort naar 's Rijks schatkist.
Conform artikel 14 lid 1 van de Financiële verordening gemeente Heerde 2019 (incl. 1e wijziging) houdt het college zich bij de uitvoering van deze financieringsfunctie aan de richtlijnen en kaders zoals opgenomen in de Wet fido en in het Treasurystatuut gemeente Heerde 2021. Gelet op deze kaders doet het college in deze paragraaf verslag van:

- De ontwikkelingen;
- De kasgeldlimiet;
- De renterisiconorm;
- Het drempelbedrag schatkistbankieren;
- De liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte;
- De rentevisie;
- De rentekosten en -opbrengsten;
- Het renteschema.

Beleidskader
De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) en de Gemeentewet zijn kaderstellend voor deze paragraaf. De Gemeentewet regelt de samenstelling, inrichting en bevoegdheid van het Gemeentebestuur. In de Wet fido staan de regels voor het financieringsbeleid voor gemeenten. De Wet hof moet ervoor zorgen dat het Nederlandse begrotingstekort beperkt blijft tot 3%.

Het gemeentelijk beleid is opgenomen in artikel 2 van het Treasurystatuut. Hierin staan de volgende doelstellingen beschreven:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-) resultaten tegen ongewenste financiële risico’s zoals renterisico’s, koersrisico’s, kredietrisico’s en liquiditeitsrisico’s;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

Liquiditeitsontwikkeling begrotingsjaar
Voor de komende jaren is het financieringstekort afgedekt met (toekomstige) langlopende geldleningen. Pas in 2025 hoeft er weer geld te worden aangetrokken, mits er in de tussentijd geen (investering)uitgaven worden gedaan die nu (nog) niet in de begroting zijn opgenomen.

De BBV-richtlijnen dwingen een realistische renteraming af. Wanneer de werkelijke rentelasten meer dan 25% afwijken van de geraamde rentelasten dan is het verplicht om de taakvelden hiervoor bij de rekening te corrigeren.

Kasgeldlimiet
De rente onzekerheid voor de korte termijn wordt uitgedrukt in de kasgeldlimiet. Voor 2022 bedraagt deze limiet €4.085.000,- (8,5% van het begrotingstotaal). Het is niet toegestaan om voor langere tijd (> 2 achtereenvolgende kwartalen) deze limiet te overschrijden door 'rood' te staan of dit tekort af te dekken met kort vreemd geld (< 1 jaar). De oplossing is dan om een langlopende lening (> 1 jaar) af te sluiten (consolideren). Wanneer het overschrijden van de kasgeldlimiet van tijdelijke aard is dan mag van bovenstaande regel worden afgeweken mits de toezichthouder van de provincie hiervoor goedkeuring verleend. Uit onderstaand overzicht blijkt dat de kasgeldlimiet niet is overschreden in 2022.

Periode	Kasgeldlimiet	Gemiddelde netto vlottende schuld	Overschrijding / onderschrijding
1e kwartaal 2022	4.085	-11.316	15.401
2e kwartaal 2022	4.085	-16.173	20.258
3e kwartaal 2022	4.085	-17.590	21.675
4e kwartaal 2022	4.085	-15.633	19.718

Renterisiconorm
De rente onzekerheid voor de lange termijn wordt uitgedrukt in de renterisiconorm. Het percentage voor de renterisiconorm is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Spreiding van de looptijd van de leningen en/of leningen afsluiten waarbij jaarlijks wordt afgelost verkleinen de kans op een overschrijding van de renterisiconorm.

	Renterisiconorm	2022	2023	2024	2025
1	Renteherzieningen	0	0	0	0
2	Aflossingen	6.820.000	8.420.000	7.820.000	7.445.000
3	Renterisico (1+2)	6.820.000	8.420.000	7.820.000	7.445.000
4	Renterisiconorm	9.610.830	9.717.131	9.834.203	9.995.170
5a	Ruimte onder de renterisiconorm	2.790.830	1.297.131	2.014.203	2.550.170
5b	Overschrijding van de renterisiconorm	0	0	0	0
	Berekening renterisiconorm				
4a	Begrotingstotaal	48.054.152	48.585.656	49.171.015	49.975.852
4b	Percentage regeling	20	20	20	20
4	Renterisconorm (4a*4b/100)	9.610.830	9.717.131	9.834.203	9.995.170

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de renterisiconorm niet is overschreden. De verwachting is dat dit de komende jaren ook niet gaat gebeuren.

Schatkistbankieren
Nederlandse gemeenten hebben de verplichting om overtollige middelen aan te houden in Rijks schatkist (schatkistbankieren). Wel mag er een bedrag aan liquide middelen in 'eigen beheer' worden gehouden; het zogenaamde drempelbedrag. Dit drempelbedrag is een percentage van 2% van het begrotingstotaal met een minimumbedrag van €1.000.000,-. In onderstaand overzicht is te zien dat het drempelbedrag niet is overschreden in 2022.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar 2022			
(1)	**Drempelbedrag**	**1.000.000**	**1.000.000**	**1.000.000**	**1.000.000**
		kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**251.794**	**249.991**	**297.105**	**-420.728**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	748.206	750.009	702.895	1.420.728
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar 2022			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	48.054.151			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	48.054.151			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	1.000.000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	22.661.492	22.749.167	27.333.688	-38.706.971
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	251.794	249.991	297.105	-420.728

Liquiditeitsprognose, banken en leningen
Jaarlijks worden er 2 liquiditeitsprognoses opgesteld; een prognose op hoofdlijnen en een detailprognose. Deze prognoses geven een inschatting van de in- en uitstroom van liquide middelen (cashflow). Het is een belangrijk hulpmiddel voor het eventueel aantrekken en uitzetten van gelden (financieringsbehoefte).
De gemeente Heerde heeft met drie banken een relatie. De BNG (Bank voor Nederlandse Gemeenten) is de huisbank. Daarnaast heeft de gemeente een rekening bij de Rabobank en bij de ING-bank.
Het gebruik van contante geldmiddelen is beperkt tot de legeskas bij Burgerzaken.
Het saldo van de langlopende geldleningen die de gemeente Heerde heeft afgesloten was op 1 januari 2022 €51.935.000,- (eind van het jaar €45.115.000,-). Op deze leningen wordt lineair afgelost. Het gemiddelde rentepercentage van deze leningen bedraagt 0,84%.

Rentevisie en -kosten
Rentevisie kan kortweg worden omschreven als de toekomstverwachting over de renteontwikkeling, zowel op de geldmarkt (< 1 jaar) - als op de kapitaalmarkt (> 1 jaar). Hoe verder deze periode in de toekomst ligt, hoe moeilijker het is om hierover een voorspelling te doen. De rente is de afgelopen periode flink gestegen; van een negatieve rente naar een rentepercentage van ruim 3%. Inmiddels wordt over de overtollige liquide middelen een rentevergoeding ontvangen.

Gemeenten (en dus ook de gemeente Heerde), hebben regelmatig behoefte aan geld. Dit houdt verband met de voor de gemeenten geldende financiële richtlijnen waarbij de lasten van de investeringsuitgaven worden gespreid over de jaren waarin de investering wordt afgeschreven. De geldstroom heeft hierdoor pieken en dalen terwijl de exploitatie veel gelijkmatiger verloopt. Hierdoor is het noodzakelijk om investeringen te financieren (=er geldmiddelen voor ter beschikking te krijgen). Daarnaast is er soms een financieringsbehoefte omdat er een tekort ontstaat in de rekening van baten en lasten;

bijvoorbeeld doordat de lopende inkomsten achterblijven bij de uitgaven. Om in de financieringsbehoefte te voorzien kunnen er interne financieringsmiddelen (reserves) en externe financieringsmiddelen (leningen/rekening-courant krediet) worden ingezet. Door het inzetten van externe financieringsmiddelen (vreemd vermogen) ontstaan er rentekosten.

De rentekosten over het lang vreemd vermogen waren voor 2022 €436.300,-. Als gevolg van de aangetrokken langlopende leningen wordt er t/m 2024 geen financieringstekort voorzien; dit tekort is met deze leningen afgedekt. Naast rentekosten ontstaan er ook rente- en dividendopbrengsten door het uitlenen of beleggen van gelden. Op 1 januari 2022 was er in totaliteit €657.000,- aan gelden uitgezet. Hiervan heeft €590.700,- betrekking op leningen (renteopbrengst €38.000,-). Het restant ad. €56.300,- zijn beleggingen. Hiervan was de dividendopbrengst €139.000,-. Tenslotte is er, door de fors gestegen rente, €79.600,- aan rentevergoeding ontvangen over het openstaande banksaldo.

Als gevolg van het schatkistbankieren, kunnen gelden alleen nog worden uitgezet bij andere gemeenten/provincies of waterschappen. Overige overtollige middelen vloeien automatisch terug in de schatkist; hierover wordt inmiddels een rentevergoeding ontvangen. Ook kunnen gelden binnen de schatkist worden omgezet in deposito's.

Renteschema
Conform de BBV-richtlijnen is onderstaand renteschema opgenomen. Dit schema geeft inzicht in de geraamde rentekosten van de gemeente Heerde en de toerekening ervan. Bij de jaarrekening 2022 worden de werkelijke rentekosten (e) en het renteresultaat (f) toegevoegd. Tevens vindt er dan een correctie/verlaging plaats van de toegerekende rente naar de producten zodat de afwijking tussen de werkelijke en doorberekende rentekosten uiteindelijk kleiner is dan 25%.

	Renteschema 2022			
a1.	Rentelasten over het lang vreemd vermogen		€ 436.333	
a2.	Rentelasten over het financieringstekort (2,00%)			
b.	Externe rentebaten		€ -117.617	
	Totaal door te rekenen externe rente		€ 318.717	
c1.	Rentelasten doorberekend aan Grondexploitatie	€ 11.035		
c2.	Rentelasten van projectfinanciering	€ -		
			€ 11.035	
	Door te rekenen externe rente aan de programma's (taakvelden)		**€ 329.752**	
d1.	Rente over eigen vermogen	€ -		
d2.	Rente over voorzieningen	€ -		
	Door te rekenen interne rente aan de programma's (taakvelden)		**€ -**	
	Totaal door te rekenen rente aan de programma's (taakvelden)			**€ 329.752**
e.	**Toegerekende rente aan de programma's (taakvelden) (renteomslag)**			**€ 381.417**
f.	**Renteresultaat op het taakveld Treasury**			**€ -51.665**

Paragraaf Bedrijfsvoering

Deze paragraaf omvat de visie op de gemeentelijke bedrijfsvoering. Omdat bedrijfsvoering tot de verantwoordelijkheid van het college behoort en veelal opgedragen is aan de ambtelijke organisatie, beperkt deze paragraaf zich tot de hoofdlijnen.

Beleidskader
De verplichte paragraaf betreffende de bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. De gemeente Heerde probeert om, binnen de mogelijkheden van een kleine gemeente, de meest recente inzichten en werkwijzen op het gebied van planning & control, personeelsbeleid en informatievoorziening te volgen.

Management en organisatie
Het werken aan een beweging richting een 'omgevingsbewuste en ondernemende organisatie' is een aanhoudend proces. Immers, de samenleving verandert continue waardoor een gemeentelijke organisatie zich daarop voortdurend dient aan te passen. Daarbij gaat het o.a. om werkmethoden, procesinrichting, houding en gedrag om onze dienstverlening optimaal te houden. Een andere belangrijke constatering is dat gemeenten in toenemende mate financieel afhankelijk zijn van rijksmiddelen en gedrag van verbonden partijen. Individuele gemeenten hebben hierop nauwelijks (rijk) dan wel beperkt (verbonden partijen) invloed. Om desondanks financiële verrassingen te voorkomen, vraagt dit van de ambtelijke organisatie om een adequate monitoring van deze gemeentelijke uitgaven en inkomsten.

Tot slot worden de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt genoemd. Door het aantrekken van de economie ontstaat meer mobiliteit op de arbeidsmarkt. Dit wordt nog eens versterkt doordat landelijk sprake is van een toenemende scheve demografische verhouding (meer uitstroom dan instroom). Dit betekent dat onze organisatie voor de uitdaging staat hoe ze als kleine organisatie voldoende aantrekkelijk en inspirerend blijft zodat ze voldoende kwalitatief kan behouden resp. weet te werven.

Deze ontwikkelingen hebben naast de genoemde punten geleid tot een tweetal onderwerpen welke voort het management speerpunten zijn voor 2023.

1. We blijven onze dienstverlening (bejegening en proces) verbeteren zodanig dat de directe dienstverlening op het gemiddeld landelijk kwaliteitsniveau gehandhaafd blijft.

2. We binden en boeien medewerkers: we houden, werven, ontwikkelen en laten medewerkers gaan zodanig dat de juiste medewerkers op de juiste plekken zitten en voldoende gefaciliteerd worden om hun werk goed te kunnen doen.

Interne beheersing

Ontwikkelingen op het gebied van 'Interne beheersing' binnen de gemeente

Rechtmatigheidsverantwoording
Met ingang van 1 januari 2023 treedt voor de gemeente de Wet versterking decentrale rekenkamers in werking. Deze wet is op 31 mei 2022 met een ruime meerderheid in de Tweede Kamer aangenomen en op 27 september 2022 door de Eerste Kamer als hamerstuk aanvaard.

Ook vindt als gevolg van de Wet versterking decentrale rekenkamers een wijziging plaats in de Gemeentewet en wel met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording die vanaf boekjaar 2023 een onderdeel zal vormen van de jaarrekening. Met deze wijziging leggen het college van burgemeester en wethouders in de jaarrekening zelf verantwoording af over de financiële rechtmatigheid.

Financiële rechtmatigheid behelst binnen de gemeente drie aspecten:

1. Het begrotingscriterium: Er is sprake van een begrotingsonrechtmatigheid als het college van B&W bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten afwijkt van de budgetten die door de raad zijn vastgesteld. Hiervan is sprake als het lasten- of investeringsbudget is overschreden(a), de baten (opbrengsten) door het doen of nalaten van een financiële beheershandeling lager zijn dan het door de raad vastgestelde budget (b) of voor het door de raad vastgestelde budget minder doelen of activiteiten zijn gerealiseerd dan begroot voor het betreffende budget (c).
2. Het voorwaardencriterium: Het voorwaardecriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De voorwaarden zijn afkomstig uit de regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. De overdrachten van onder andere subsidies en uitkeringen zijn bijvoorbeeld aan bepaalde voorwaarden verbonden. Het niet in acht nemen van deze voorwaarden kan leiden tot een onrechtmatigheid.
3. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: Onder misbruik wordt verstaan: het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen, dan met het doel om voor een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Misbruik van overheidsgelden kan gelijk worden gesteld met het plegen van fraude, om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Bij fraude passen beheersmaatregelen zoals fraudepreventie, handhaving, fraudeopsporing en sancties. Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan: het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan (de 'geest van de wet'). Daarmee zijn dergelijke handelingen niet onrechtmatig. De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassing en actualisering wet- en regelgeving.

Binnen onze gemeente hebben wij (risicogericht) de processen geïdentificeerd waarbij deze financiële wet- en regelgeving een rol van betekenis speelt. De te toetsen processen zullen worden opgenomen in het intern controleplan. Het bijbehorende normenkader ligt vast in het jaarlijks –door de raad- vast te stellen controleprotocol.

De medewerkers en leidinggevenden die deze processen uitvoeren, de zogenoemde 1e lijn, zijn primair verantwoordelijk voor de kwaliteit van de uitvoering en dus ook de naleving van de geldende financiële wet- en regelgeving. In deze 1e lijn vindt de belangrijkste vorm van risicobeheersing plaats. Immers, indien tijdens de uitvoering van de 1e lijnactiviteiten zichtbare controles plaatsvinden, is de kans aanzienlijk kleiner dat er fouten/onrechtmatigheden ontstaan. Kortom: de 1e lijncontrole is de basis voor de rechtmatigheidsverantwoording.

De interne toetsingswerkzaamheden worden uitgevoerd door interne controle functionarissen, de zogenoemde 2 lijn, die onafhankelijk oordelen over de processen die zij toetsen. Dit alles ter ondersteuning van de eerste lijn bij het bijsturen van de procesvoering. Deze combinatie van werkzaamheden vormt de kern van de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording door het college. De accountant toetst vervolgens of het proces dat leidt tot de rechtmatigheidsverantwoording getrouw tot stand is gekomen.

Fraude
Binnen de gemeente Heerde hebben wij aandacht voor risicobeheersing. De beheersing van het frauderisico maakt hier onderdeel van uit.
Op de volgende wijze geven wij invulling aan het voorkomen en beheersen van fraude:
- De aanwezigheid van een Klokkenluidersregeling. De regeling is vastgesteld door het

college;
- De beschikbaarheid van een Fraudemeldpunt (voortkomend uit de Klokkenluidersregeling);
- De actualisatie en de uitdraging van ons hernieuwde Integriteitsbeleid. Deze interne gedragscode beschrijft o.a. hoe wij met elkaar omgaan, dat we vertrouwelijk omgaan met informatie, hoe we omgaan met het gebruik van gemeentelijke voorzieningen en welke sanctiemogelijkheden er gelden. Daarbij bevat het integriteitsbeleid richtlijnen hoe om te gaan met aangeboden relatiegeschenken. Het voorbeeldgedrag/Tone at the top door het bestuur en het management is hierbij van evident belang;
- In het lokale inkoopbeleid is er aandacht voor fraude en corruptie;
- Periodieke vindt er een MTO (medewerkerstevredenheid) plaats onder de medewerkers;
- Binnen de gemeente is er een open cultuur en is er voldoende gelegenheid tot inspraak van medewerkers;
- In 2020/2021 is er een concern brede risicoanalyse uitgevoerd. Deze zal in 2023 verder worden uitgebreid, waarbij de relatie en verdieping zal worden gelegd naar de onderliggende processen, procesrisico's en beheersmaatregelen.

Daarbij toetst de accountant of er bij de gemeente Heerde sprake is van een adequate financiële administratie en levert hiermee een bijdrage aan het voorkomen en tijdig detecteren van fraude in de financiële verslaggeving.

Ontwikkeling komend jaar
Het komende jaar zet het bestuur verder in op de verdere ontwikkeling van een adequaat systeem van de inschatting van fraude- en corruptierisico's en de implementatie van bijbehorende interne beheersingsmaatregelen die deze risico's mitigeren. Periodiek wordt de effectieve werking van deze beheersingsmaatregelen vastgesteld en vindt een evaluatie van de frauderisico inschatting plaats, waarbij de fraudedriehoek als hulpmiddel kan dienen.

Planning en control

Inzicht in de overheadkosten
Kosten die niet rechtstreeks verband houden met het primaire proces worden apart in de begroting opgenomen onder de noemer 'Overhead'. Voorbeelden van deze kosten zijn: huisvestingskosten (gemeentehuis, -kantoor, -werf), facilitaire kosten, kosten van P&O, automatiseringskosten, MT en ondersteunende afdelingen. Kostendekkende exploitaties, grexen etc. worden verhoogd met een opslagpercentage voor deze overhead. Dit opslagpercentage wordt extracomptabel bepaald. De berekeningsmethodiek hiervan is vastgelegd in de financiële verordening.
Voor 2023 is het normale overheadpercentage vastgesteld op 52,26% (van het totaal van de apparaatskosten). Voor de kostendekkende exploitaties 'Riolering en Reiniging' wordt een percentage van 32,79% gehanteerd; voor de kostendekkende exploitatie 'Begraven' geldt een overheadpercentage van 24,54%.
Voor 2023 gelden de volgende uurtarieven voor de afdelingen (exclusief overhead):

	2023	**2022**
Management	€ 87,04	€ 82,56
Bestuur- en bedrijfsondersteuning en -advisering	€ 46,01	€ 41,92
Dienstverlening en informatiebeheer	€ 56,51	€ 51,77
Realisatie, onderhoud en beheer	€ 43,96	€ 40,25

Ruimte, ondernemen en wonen	€ 56,68	€ 54,78
Sociaal maatschappelijke verbinding	€ 59,18	€ 55,96

Beleidsindicatoren en kengetallen
Bij de desbetreffende programma's zijn beleidsindicatoren en kengetallen opgenomen. Deze informatie komt grotendeels van de website 'Waarstaatjegemeente.nl' en geeft tevens een vergelijk met de 'gemiddelde gemeente'. Iedere gemeente is verplicht om deze informatie in de begroting op te nemen zodat een onderling vergelijk mogelijk wordt.

Taakvelden i.p.v. functies
De budgetten zijn onderverdeeld in taakvelden en vervangen daarmee de IV-3 functies. Uitgangspunten voor deze taakvelden zijn herkenbaarheid, aansluiting op de gemeentelijke praktijk en relevantie voor beleidssturing. In deze begroting is een aparte bijlage opgenomen met alle taakvelden en de daarbij behorende budgetten.

Meerjarenbalans op begrotingsbasis
Voor het bepalen van de financiële kengetallen (schuldquote/solvabiliteitsratio) en het EMU-saldo is er een 6-jarige Meerjarenbalans in de begroting toegevoegd (t-2 t/m t+3).

Gewijzigde rentetoerekening
Tenslotte zijn de regels voor de rentetoerekening aangescherpt. Rente die verband houdt met een taakveld moet hieraan zichtbaar worden toegerekend (voorheen maakte de rentecomponent onderdeel uit van de kapitaallasten). De berekende rentevergoeding over het eigen vermogen mag niet hoger zijn dan het gewogen rentepercentage van de langlopende- en kortlopende leningen. De gemeente Heerde heeft het advies van de commissie BBV overgenomen om geen rente meer toe te voegen aan het eigen vermogen. Hiermee behoren de ‘geblokkeerde reserves’ tot het verleden.

Personeelsbeleid
De ontwikkelingen in de samenleving vragen om een andere rol van de gemeente en haar medewerkers. Er is sprake van ontgroening en vergrijzing. De ambitie van de organisatie vraagt een andere rol van medewerkers. Het goed ondersteunen en faciliteren van de veranderende rol van medewerkers is belangrijk. Daarnaast worden P&O-instrumenten hierop voortdurend geactualiseerd (o.a. HR-visie, strategische personeelsplanning, vitaliteitsbeleid en opleidingsbeleid).

Formatie 2023: 159,42 FTE, inclusief griffie). In 2022 was de formatie 159,23 FTE. In 2021 is er benchmark uitgevoerd door Berenschot. Daaruit komt naar voren dat de kosten voor de overhead afgezet tegen de werklast per FTE 3% lager is ten opzichte van vergelijkbare gemeenten.

Inkoop en aanbesteding
Onze inkooporganisatie in H2O-verband zet zich in voor het realiseren van rechtmatig, doelmatig en doeltreffende inkooptrajecten. Dit doen we aan de hand van: inkoopmanagement, toetsen van inkoopinitiatieven aan ons inkoopbeleid en onze -doelen, werken we met systemen en procedures en geven we deskundig advies en wordt er gezocht naar samenwerkingskansen.
Jaarlijks stellen we, in overleg met management en decentrale inkopers, een inkoopkalender op. Deze biedt:
- Een kader om te kijken waar inkoopsamenwerking binnen H2O/ISNV of ander samenwerkingsverband mogelijk is om zodoende kennis en kosten te delen;
- De mogelijkheid om tijdig afspraken te maken over welke vorm van inkoopbegeleiding (advies, inkoopcoördinatie of begeleiding gehele inkooptraject) geleverd kan worden vanuit Inkoop H2O;
- Tijdig inzicht in waar extra kansen liggen om beleidsdoelstellingen (social return, duurzaamheid, lokaal/MKB), naast de toepassing van de criteria zoals vastgelegd in het inkoopbeleid dat door de colleges van de H2O gemeenten is vastgesteld, in te vullen;

Een overzicht van een aantal complexe en/of Europese H2O aanbestedingen waar Inkoop H2O eind 2022 en in 2023 onder andere bij betrokken zal zijn:

- Onderhoud gebouw gebonden Installaties (Europees);
- WOZ Taxaties (Europees);
- Energie ISNV breed (Europees);

We onderzoeken op welke wijze de inkooporganisatie georganiseerd kan worden, zodat inkooptrajecten efficiënter en effectiever doorlopen kunnen worden. Dit om uiteindelijk de kwaliteit van het totale inkoopproces te verbeteren en met de uitkomsten een bijdrage te kunnen leveren aan de organisatie- en inkoopbeleidsdoelstellingen van de gemeenten binnen de wettelijke kaders. We zetten in op eenduidige inkoopprocessen die digitaal plaatsvinden.
Digitaal aanbesteden betekent een lastenverlichting voor zowel de leverancier als de aanbestedende dienst en bevordering van de transparantie van een aanbesteding. Dit sluit aan bij de doelstellingen van ons inkoopbeleid.

Informatievoorziening

Verdergaande digitalisering en de noodzaak tot het inrichten van efficiënte verwerkingsprocessen doen een groot beroep op het niveau van automatisering en informatisering. De gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek werken al een aantal jaar samen op deze gebieden. Om te kunnen blijven voldoen aan de (wettelijke) eisen voor de interne en externe informatievoorziening, is dan ook gezamenlijk de doorontwikkeling van onze informatievoorziening opgepakt. De optie om de H2O-samenwerking op het gebied van automatisering en informatisering uit te breiden met Nunspeet en Elburg wordt nog verder uitgewerkt.
Er is voortgang geboekt bij de meerjarige projecten die vernieuwing van de toepassingen die de gemeente gebruikt om haar diensten te kunnen leveren en aan haar wettelijke taken te voldoen als resultaat hebben. Dit zijn onder andere het project M2A (Modernisering Applicatie Architectuur) voor verschillende domeinen, zaakgericht werken en het digitaal stelsel omgevingswet (DSO). Vanuit M2A is het sociaal domein live gegaan met een serie nieuwe toepassingen en is op basis van de ontwikkelde visie op het domein bedrijfsvoering het eerste onderdeel (HRM) live gegaan. De voorbereiding voor de volgende domeinen loopt nog.
Een belangrijke verandering die hiermee bereikt wordt is dat de gegevens straks niet alleen binnen de muren van de gemeente beschikbaar zijn maar ook steeds meer naar buiten gepresenteerd worden. Hiermee wordt tevens voldaan aan de toenemende regelgeving op dit gebied zoals de Wet open overheid (Woo), Wet elektronische publicaties (Wep) en Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) in werking. Deze wetten hebben naast de vernieuwde Archiefwet impact op de informatiehuishouding. Het ontwikkelen van een informatievoorziening moet gestructureerd, in samenhang en planmatig plaatsvinden. Daarom is voor de komende jaren het meerjarig strategisch informatiebeleidsplan opgesteld. Gezien de omvang van deze projecten legt de uitvoering ervan een groot beslag op de verandercapaciteit van de organisatie maar is nodig om rechtmatig een toekomstbestendige digitalisering neer te zetten.
We hebben echter door onze schaalgrootte niet alles kunnen uitvoeren wat we als noodzakelijk beschouwen en zullen ook voor de toekomst duidelijke keuzes moeten maken in wat we wel, niet of later doen. Hiervoor hebben we een proces ingericht waarbij de ontwikkelagenda van de informatievoorziening volgt uit de diverse programma’s van onze organisaties. Hierbinnen moeten we prioriteren aan de hand van criteria en doelstellingen. Hierbij is de uiteindelijke planning afgestemd op de beschikbare middelen en zijn helaas niet alle bouwstenen voor een bestendige automatisering opgepakt en worden deze meegenomen in de prioritering van 2023 en verder. In de jaarrekening is conform afspraak met de Raad de inzet/kosten van extern personeel ter vervanging van intern personeel voor M2A opgenomen.

Informatiebeveiliging en privacy

Voor de drie H2O organisaties is verder gewerkt aan het verhogen van het privacy-volwassenheidsniveau en de informatiebeveiliging. Hiervoor is het informatiebeveiligingsbeleid en privacybeleid herzien en wordt er in het komende jaar verdere invulling aan dit beleid gegeven. Kern van informatieveiligheid is los van alle denkbare maatregelen vooral een zaak van bewustwording en het gedrag van alle ambtenaren, collegeleden en raadsleden die met data van de gemeente werken. We maken gebruik van de mogelijkheden van e-learning op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Dit draagt bij aan het verhogen van het bewustzijn van medewerkers. Daarnaast zijn ook een aantal technische maatregelen geïmplementeerd die de informatieveiligheid verhogen. Ook de investeringen in het vernieuwen van het applicatielandschap verhogen de informatieveiligheid.

Jaarrekening

Grondslagen voor waardering

I. Activa
Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. Indien in de vervaardigingsprijs de rente is opgenomen over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend, dient te worden toegelicht dat deze rente is geactiveerd. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen en/of eventuele beschikkingen over reserves voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft. De afschrijvingstermijn van kosten onderzoek en ontwikkeling bedraagt ten hoogste vijf jaar. De bijdrage in activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdrage, verminderd met afschrijvingen.

Materiële vaste activa
Economisch nut
De materiële vaste activa met een economisch nut zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden (voor zover er een directe relatie bestaat met het actief).

Economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
De materiële vaste activa met een economisch nut zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden (voor zover er een directe relatie bestaat met het actief).

Maatschappelijk nut
De materiële vaste activa met een maatschappelijk nut zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden (voor zover er een directe relatie bestaat met het actief). De geactiveerde investeringen in activa met een maatschappelijk nut zijn geactiveerd op basis van het gestelde in de verordening ex art. 212 dan wel op basis van afzonderlijke raadsbesluiten. De afschrijvingsmethode is vastgelegd in de door de raad vastgestelde verordening ex art. 212. Indien hierop extra wordt afgeschreven wordt dit toegelicht.

In erfpacht uitgegeven gronden
De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen uitgifteprijs van (eerste) uitgifte.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen leningen, overige langlopende leningen en overige uitzettingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van eventuele aflossingen. Deelnemingen worden in afwijking hiervan gewaardeerd tegen marktwaarde, indien deze waarde lager is dan de verkrijgingsprijs. Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar worden opgenomen onder de vlottende activa. Uitzettingen met een oorspronkelijke looptijd van langer dan één jaar worden gedurende de gehele looptijd onder de financiële vaste activa opgenomen.

Voorraden
Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien de marktwaarde lager is

dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs wordt een verliesvoorziening getroffen voor het verschil tussen de boekwaarde en de lagere marktwaarde of wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde. Voor bepaling van de winst wordt de voorgeschreven 'percentage-of-completion' methode voor het nemen van winsten gehanteerd.

De rente wordt berekend conform de BBV voorschriften. Het gehanteerde rentepercentage voor 2022 is 0,67%. Administratieve lasten en interne uren worden doorberekend op basis van de geraamde urenverdeling. Een uitgebreide toelichting over parameters is opgenomen in het niet openbare MPG.

Bij het vaststellen van de parameters kostenstijging en opbrengstenstijging wordt aansluiting gezocht bij de Outlook Grondexploitaties 2022 van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Dit adviesbureau stelt jaarlijks een advies op voor het toepassen van de parameters kosten- en opbrengstenstijging. Hierbij gebruikt Metafoor de meest recente jaarcijfers en prognoses van een aantal toonaangevende instanties, de meest recente marktinformatie en de gegevens uit de goed gevulde eigen database. De voorgestelde parameters zijn opgedeeld in verschillende categorieën: bedrijventerrein, kantoren en top-, midden- en basiswoningmarktgebied. Ook wordt er een minimaal en een maximaal percentage aangegeven.

Vorderingen
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de vorderingen in mindering gebracht.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa
De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

II. Passiva
Voor zover niet anders vermeld, zijn passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd ter afdekking van:
- Verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
De pensioenvoorziening (ex)bestuurders is gewaardeerd tegen contante waarde.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, vermindert met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van langer dan één jaar.

Vlottende schulden
De vlottende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva
De overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling
Onder 'baten' worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te

rekenen. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De afschrijvingen geschieden tijdsevenredig op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar op basis van de door de raad vastgestelde afschrijvingsmethoden/afschrijvingstermijnen.

COVID-19 (Coronavirus)
Sinds begin maart 2020 is er een uitbraak van het Coronavirus in Nederland. De financiële gevolgen hiervan zijn zo goed mogelijk in beeld gebracht en in een afzonderlijk hoofdstuk in de jaarstukken opgenomen.

Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid exploitatie				
in €				
Programma	Totaal begrote lasten	Werkelijke lasten	Afwijking	Toelichten
1. Bestuur	6.075.566	5.917.836	157.730	ja
2. Ruimte, wonen en ondernemen	13.346.483	13.361.298	-14.815	nee
3. Sociaal maatschappelijk	24.208.162	23.855.971	352.191	ja
4. Bedrijfsvoering	1.057.689	121.740	935.949	ja
5. Overhead	23.666.497	12.576.739	11.089.758	ja
6. Algemene dekkingsmiddelen	679.996	752.038	-72.042	nee
7. Onvoorzien	10.000	-	10.000	nee
Totaal	**69.044.393**	**56.585.622**	**12.458.771**	

1. Bestuur

De lagere lasten (€ 157.000) zijn met name toe te rekenen aan de lagere kosten noodopvang Oekraïense vluchtelingen, maar tevens hogere kosten als gevolg van een toevoeging aan de voorziening wachtgeld.

3. Sociaal Maatschappelijk

De lagere lasten (€ 352.000) komen onder andere voort uit een verminderde uitgave voor uitvoeringskosten STIP (€ 93.000), minder kosten voor basismobiliteit (€ 193.000) als gevolg van corona wordt nog steeds minder gebruik gemaakt van regiotaxi en dagbesteding, tevens is er minder uitgegeven aan woningaanpassingen.

4. Bedrijfsvoering

De werkelijke lasten zijn € 824.000 lager dan begroot. Dit komt met name door het voorlopig rekeningsaldo 2022 welke in de begroting is opgenomen.

5. Overhead

De overschrijding van € 212.000) wordt met name veroorzaakt door hogere uitgaven voor automatisering en informatisering.

Alle genoemde afwijkingen passen binnen het bestaande beleid en worden deels gecompenseerd door extra opbrengsten. Onrechtmatig maar telt niet mee in het rechtmatigheidsoordeel.

Balans

Balans

Balans in €		Ultimo 2022		Ultimo 2021
VASTE ACTIVA				
1.1	Immateriële vaste activa		1.318.635	1.285.741
	- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	115.721	54.791	
	- Bijdrage aan activa in eigendom van derden	1.202.914	1.230.950	
1.2	Materiële vaste activa		61.547.184	61.541.492
	- Investeringen met een economisch nut	38.306.341	38.021.957	
	- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	12.266.276	12.586.070	
	- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	10.114.567	10.073.465	
	- In erfpacht uitgegeven gronden	860.000	860.000	
1.3	Financiële vaste activa		1.664.270	1.671.603
	- Kapitaalverstrekking deelnemingen	6.000	6.000	
	- Kapitaalverstrekking overige verbonden partijen	60.013	60.013	
	- Leningen overige verbonden partijen	475.102	475.102	
	- Overige langlopende leningen	1.123.155	1.130.488	
TOTAAL VASTE ACTIVA			***64.530.089***	***64.498.836***
VLOTTENDE ACTIVA				
2	Voorraden		1.382.718	1.330.220
	- Onderhanden werken, waaronder bouwgrond in exploitatie	1.382.718	1.330.220	

Balans in €		Ultimo 2022		Ultimo 2021
VASTE PASSIVA				
	EIGEN VERMOGEN		31.394.720	25.900.897
6.1	Algemene reserve	10.447.682	11.506.798	
6.2	Bestemmingsreserves	15.796.787	11.048.571	
6.3	Resultaat	5.150.251	3.345.528	
	VREEMD VERMOGEN		53.384.958	43.971.638
7	Voorzieningen	8.269.958	8.036.638	
8	Vaste schulden			
	- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	43.615.000	33.685.000	
	- Openbare lichamen	1.500.000	2.250.000	
TOTAAL VASTE PASSIVA			***84.779.678***	***69.872.535***
VLOTTENDE PASSIVA				
9	Vlottende schulden < 1 jaar		1.809.537	11.691.360
	- Kasgeldleningen	-	10.000.000	

3	Uitzettingen < 1 jaar		18.034.444	17.246.976
	- Vorderingen openbare lichamen	4.857.569	5.667.958	
	- Kasgeldleningen openbare lichamen	2.000.000	-	
	- Rijks schatkist	10.684.305	10.942.735	
	- Overige vorderingen	492.570	636.283	
4	Liquide middelen		255.277	243.401
	- Kassaldi	4.275	3.096	
	- Banksaldi	251.002	240.305	
5	Overlopende activa		6.243.380	4.335.910
	- Vooruitbetaald aan publiekrechtelijke lichamen	534.992	31.239	
	- Nog te ontvangen bedragen	5.182.815	3.848.171	
	- Overige vooruitbetaalde bedragen	525.573	456.500	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA			***25.915.819***	***23.156.507***
	TOTAAL GENERAAL		**90.445.908**	**87.655.343**
	Verliescompensatie vennootschapsbelasting		159.497	324.332

	- Banksaldi	84	152	
	- Overige schulden	1.809.453	1.691.208	
10	Overlopende passiva		3.856.693	6.091.448
	- Nog te betalen bedragen	3.201.195	5.032.905	
	- Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	608.157	1.040.520	
	- Overige vooruitontvangen bedragen	47.341	18.023	
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA			***5.666.230***	***17.782.808***
	TOTAAL GENERAAL		**90.445.908**	**87.655.343**
	Gewaarborgde geldleningen		23.077.917	36.498.675

Toelichting op de balans

1. Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

De vaste activa bestaan uit de onderdelen immateriële vaste activa (IVA), materiële vaste activa (MVA) en financiële vaste activa (FVA).

De immateriële vaste activa zijn als volgt ingedeeld:

1.1 Immateriële vaste activa					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2022
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	54.791	60.930	-	-	115.721
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	1.230.950	91.250	-	-119.286	1.202.914
Totaal	**1.285.741**	**152.180**	**-**	**-119.286**	**1.318.635**

Voor een specificatie van de vermeerdering en de vermindering verwijzen wij u naar bijlage 4. Investeringen/kredieten. Hier wordt tevens aangegeven welke investeringen naar 2023 worden doorgeschoven en welke investeringen worden afgesloten.

1.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn als volgt ingedeeld:

1.2 Materiële vaste activa		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Investeringen met economisch nut	38.306.341	38.021.957
Investeringen met economisch nut en heffingsmogelijkheden	12.266.276	12.586.070
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	10.114.567	10.073.465
In erfpacht uitgegeven gronden	860.000	860.000
Totaal	**61.547.184**	**61.541.492**

1.2.1 Investeringen met economische nut

De materiële vaste activa met economisch nut zijn als volgt ingedeeld:

1.2.1 Investeringen met economisch nut					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	5.156.908	215.696	-3.600	-	5.369.004
Woonruimten	15.691	-	-	-1.411	14.280
Bedrijfsgebouwen	30.164.286	930.443	-420.000	-685.044	29.989.685

Grond, weg en waterbouwkundige werken	638.018	31.442	-	-68.006	601.454
Vervoermiddelen	142.049	63.600	-	-20.710	184.939
Machines, apparaten en installaties	532.034	-	-	-66.601	465.433
Overige materiële vaste activa	1.372.971	387.247	-	-78.672	1.681.546
Totaal	**38.021.957**	**1.628.428**	**-423.600**	**-920.444**	**38.306.341**

De grootste investering heeft betrekking op een investeringskrediet voor school De Noordgouw. De provinciale bijdrage ad € 420.000 is hierop in mindering gebracht.

Voor een specificatie van de vermeerdering en de vermindering verwijzen wij u naar bijlage 4. Investeringen/kredieten. Hier wordt tevens aangegeven welke investeringen naar 2023 worden doorgeschoven en welke investeringen worden afgesloten.

1.2.2 Investeringen met economisch nut en heffingsmogelijkheden

De materiële vaste activa met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven, zijn als volgt ingedeeld:

1.2.2 Investeringen met economisch nut en heffingsmogelijkheden					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2022
Bedrijfsgebouwen	22.938	-	-	-3.341	19.597
Grond, weg en waterbouwkundige werken	12.561.040	109.926	-15.697	-408.590	12.246.679
Overige materiële vaste activa	2.092	-	-	-2.092	-
Totaal	**12.586.070**	**109.926**	**-15.697**	**-414.023**	**12.266.276**

Voor een specificatie van de vermeerdering en de vermindering verwijzen wij u naar bijlage 4. Investeringen/kredieten. Hier wordt tevens aangegeven welke investeringen naar 2023 worden doorgeschoven en welke investeringen worden afgesloten.

1.2.3 Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

De materiële vaste activa met maatschappelijk nut zijn als volgt ingedeeld:

1.2.3 Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2022
Grond, weg en waterbouwkundige werken	10.073.465	491.807	-34.740	-415.965	10.114.567
Totaal	**10.073.465**	**491.807**	**-34.740**	**-415.965**	**10.114.567**

De grootste investeringen hebben betrekking op aanleg trottoir Flessenberg, reconstructie wegen en verbetering van fietsvoorzieningen.

Voor een specificatie van de vermeerdering en de vermindering verwijzen wij u naar bijlage 4. Investeringen/kredieten. Hier wordt tevens aangegeven welke investeringen naar 2023 worden doorgeschoven en welke investeringen worden afgesloten.

1.2.4 In erfpacht uitgegeven gronden

1.2.4 In erfpacht uitgegeven gronden					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2022
In erfpacht uitgegeven gronden	860.000	-	-	-	860.000
Totaal	**860.000**	**-**	**-**	**-**	**860.000**

De in erfpacht uitgegeven gronden hebben betrekking op de Koerberg en het dorpshuis Heerde.

1.3 Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn als volgt ingedeeld:

1.3 Financiële vaste activa		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Kapitaalverstrekking deelnemingen	6.000	6.000
Kapitaalverstrekking overige verbonden partijen	60.013	60.013
Leningen overige verbonden partijen	475.101	475.101
Overige langlopende leningen	1.123.155	1.130.488
Totaal	**1.664.269**	**1.671.602**

De kapitaalverstrekking deelneming heeft betrekking op het startkapitaal van de ontwikkelingsmaatschappij Hattemerbroek. De kapitaalverstrekking overige verbonden partijen heeft betrekking op de aandelen van Vitens (16.023), BNG (9.126), RGV Holding/Leisurelands (3.726) en de NV Rova (272).

1.3.1 Leningen aan overige verbonden partijen

De leningen aan de overige verbonden partijen zijn als volgt ingedeeld:

1.3.1 Leningen aan overige verbonden partijen					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2022
Achtergestelde lening ROVA	475.102				475.102
Totaal	**475.102**	**-**	**-**	**-**	**475.102**

De achtergestelde lening ROVA is in februari 2011 afgesloten met een looptijd van 10 jaar. De overeenkomst wordt

stilzwijgend verlengd met telkens 5 jaar.

1.3.2 Overige langlopende leningen

De overige langlopende leningen zijn als volgt ingedeeld:

1.3.2 Overige langlopende leningen					
in €					
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2022

Hypothecaire leningen ambtenaren	125.289	-	-	-9.645	115.644
Stimuleringsfonds toekomstbestendig wonen	499.620		-128	-	499.492
Startersleningen	495.979	4.840		-	500.819
Lening kleedaccommodatie De Gemzen	9.600	-	-	-2.400	7.200
Totaal	**1.130.488**	**4.840**	**-128**	**- 12.045**	**1.123.155**

Het aandeel schuldrest van het stimuleringsfonds toekomstbestendig wonen per 31-12-2022 bedraagt € 580.081. Op 31-12-2022 heeft de gemeente bij het SVN nog een rekening courant tegoed van -/- € 80.589. In 2022 zijn 46 nieuwe leningen verstrekt. Het aantal lopende leningen is 92.

Het aandeel schuldrest van de door de gemeente verstrekte startersleningen per 31-12-2022 bedraagt € 173.602. Op 31-12-2022 heeft de gemeente bij het SVN nog een rekening courant tegoed van € 327.216. In 2022 zijn geen nieuwe leningen verstrekt. Het aantal lopende leningen is 18.

2.0 Voorraad

De voorraden zijn als volgt ingedeeld:

2.1 Voorraden

in €

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Uitgaven	Inkomsten	Winstneming	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening	Balanswaarde 31-12 2022
Complex Eeuwlandseweg noord	1.503.125	249.952	-6.118	-	1.746.959	-	1.746.959
Complex Eeuwlandseweg zuid	35.661	2.703	-	-	38.364	-21.907	16.457
Complex Gebiedsontwikkeling Veldweg	-188.404	34.283	-245.519	156.726	-242.914	-	-242.914
Complex Bovenkamp II	-20.162	29.603	-148.059	834	-137.784	-	-137.784
Totaal	**1.330.220**	**316.541**	**-399.696**	**157.560**	**1.404.625**	**-21.907**	**1.382.718**
Mutatie voorziening 2022				-21.907			
Resultaat 2022				**135.653**			

In de onderstaande tabel is de verwachte eindwaarde (een minbedrag is een voordelige eindwaarde) opgenomen. Het betreft een extrapolatie van

de verwachte baten en lasten tot en met de verwachte einddatum van de complexen.

2.1.1 Verwachting toekomstig verloop voorraad grondexploitatie

in €

Omschrijving	Balanswaarde 31-12-2022	Toekomstige lasten	Toekomstige baten	Winstneming	Afgesloten complexen	Geraamde eindwaarde
In exploitatie genomen gronden	1.382.718	2.317.003	-4.841.562	-1.307.304	-	- 2.449.145
Totaal	**1.382.718**	**2.317.003**	**- 4.841.562**	**-1.307.304**	**-**	**- 2.449.145**

3.0 Uitzetting < 1 jaar

De vorderingen openbare lichamen zijn als volgt ingedeeld:

3.1 Vorderingen openbare lichamen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Belastingdienst	3.713.987	3.671.161
Ministerie Binnenlandse Zaken	-	16.565
Ministerie Onderwijs en Wetenschappen	-	10.619
Provincie Gelderland	162.098	201.159
Overige openbare lichamen	981.484	1.768.454
Totaal	**4.857.569**	**5.667.958**

De gemeente Heerde is in overleg met de belastingdienst inzake de afwikkeling van suppleties over oude jaren (2015-2020). De verwachting is dat er in 2023 duidelijkheid komt over de definitieve afwikkeling.

Van de vorderingen openbare lichamen staat op 03-04-2022 nog een bedrag open van € 4.841.520. Dit betreft met de afrekening m.b.t. het BTW Compensatiefonds ad € 3.157.566 en de voornoemde afwikkeling van suppleties.

De middelen die op grond van het schatkistbankieren worden aangehouden in rekening-courant bij het ministerie van Financiën bedragen:

3.2 Kasgeldleningen openbare lichamen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Kasgeldlening gemeente Boekel	2.000.000	-
Totaal	**2.000.000**	**-**

3.3 Rijks schatkist		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Rijks schatkist	10.684.305	10.942.735
Totaal	**10.684.305**	**10.942.735**

Het drempelbedrag voor het schatkistbankieren voor de gemeente Heerde bedraagt € 1.000.000 in 2022.

Voor het overzicht cf artikel 52c (drempelbedrag schatkistbankieren en het verloop van de aangehouden middelen) verwijzen wij naar de praragraaf Financiering.

De overige vorderingen zijn als volgt ingedeeld:

3.4 Overige vorderingen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Debiteuren Soza	306.805	298.760
Voorziening dubieuze debiteuren Soza	-253.519	-250.616
Debiteuren belastingen	197.786	306.148
Overige debiteuren	422.470	466.901
Voorziening dubieuze debiteuren belastingen en overige	-180.972	-186.080
Overige vorderingen		1.170
Totaal	**492.570**	**636.283**

Van de overige vorderingen staat op 03-04-2023 nog een bedrag open van € 297.145

4.0 Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit:

4.0 Liquide middelen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Legeskas	1.977	1.055
Kas STIP	2.298	2.041
Totaal kassaldi	*4.275*	*3.096*
ING	79.162	79.173
BNG	99.954	99.772
Rabo	71.886	61.360
Totaal banksaldi	*251.002*	*240.305*
Totaal	**255.277**	**243.401**

5.0 Overlopende activa

De overlopende activa zijn als volgt ingedeeld:

5.1 Vooruitbetaald aan publiekrechtelijke lichamen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Bijdrage BVO H2O	502.065	-
Contributie VNG	32.927	31.239
Totaal	**534.992**	**31.239**

5.2 Nog te ontvangen bedragen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Belastingdienst	29.084	36.011
Gemeente Hattem	113.493	836.135
Gemeente Oldebroek	187.234	1.298.330
Provincie Gelderland	111.000	111.000
Belastingaanslagen, containerledigingen	380.535	389.943
Belastingaanslagen, toeristenbelasting	1.251	45.000
Gemeente Apeldoorn, beschermd wonen	284.228	235.856
Plus OV, afrekening vervoer	141.076	-
Ministerie BZK, gemeentefonds	391.383	214.396
Ministerie Justitie en Veiligheid, opvang ontheemden Oekraïne	3.028.321	-
Overige nog te ontvangen bedragen	515.210	681.500
Totaal	**5.182.815**	**3.848.171**

5.3 Overige vooruitbetaalde bedragen
in €

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
PlusOV leerlingenvervoer, 1e kwartaal	-	155.845
ROVA inzameling januari 2022	123.524	-
PlusOV vraagafhankelijk vervoer, 1e kwartaal 2022	-	38.850
Overige vooruitbetaalde bedragen	402.049	261.805
Totaal	**525.573**	**456.500**

6.0 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit:

6.0 Eigen vermogen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene reserve	10.447.682	11.506.798
Bestemmingsreserves	15.796.787	11.048.571
Resultaat	5.150.251	3.345.528
Totaal	**31.394.720**	**25.900.897**

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

6.1 Verloop Eigen vermogen						
in €						
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Resultaat voorgaand jaar	Toevoeginge n	Onttrekkingen	Resultaat begrotingsjaar	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene reserve	11.506.798	323.666	5.775.055	-7.157.837	-	10.447.682
Bestemmingsreserves	11.048.571	3.021.861	3.600.755	-1.874.400	-	15.796.787
Resultaat	3.345.528	-3.345.527	-	-	5.150.251	5.150.251
Totaal	**25.900.897**	**-**	**9.375.810**	**-9.032.237**	**5.150.251**	**31.394.720**

Het verloop van de Algemene reserve is als volgt:

6.1.1 Verloop Algemene reserves						
in €						
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Resultaat voorgaand jaar	Toevoeginge n	Onttrekkingen	Resultaat begrotingsjaar	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene reserve grondexploitatie (niet-geblokkeerd)	6.622.837	-	-	-6.622.837	-	-
Algemene reserve geblokkeerd	4.883.961	323.666	5.775.055	-535.000	-	10.447.682
Totaal	**11.506.798**	**323.666**	**5.775.055**	**-7.157.837**		**10.447.682**

De mutaties in de Algemene reserve zijn:

6.1.2 Specificatie Algemene reserves					
in €					
Omschrijving	Resultaat voorgaand jaar	Toevoeginge n	Onttrekkingen	Resultaat begrotingsjaar	Saldo mutaties
Stand per 31-12-2021					11.506.798
Resultaatbestemming 2021	273.666				273.666
Extra middelen AVSLH			-485.000		-485.000
Overheveling saldo grondexploitatie naar algemene reserve		5.502.836	-5.502.836		-
Overheveling saldo grondexploitatie naar bestemmingsreserve			-1.120.001		-1.120.001
Toevoeging ivm nota reserves en voorzieningen		272.219			272.219
Stand per 31-12-2022	**273.666**	**5.775.055**	**-7.107.837**	**-**	**10.447.682**

Toelichting Algemene reserves

Vanuit de vastgestelde nota reserves en voorzieningen is een bedrag van € 5.077.835 overgeheveld van de algemene reserve grondexploitatie (niet geblokkeerd) naar de algemene reserve (geblokkeerd). De algemene reserve grondexploitatie (niet-geblokkeerd) dient als weerstandsvermogen voor de grondexploitatie en incidentele risico's van de normale exploitatie. Vanuit de resultaatbestemming 2021 is € 400.000 toegevoegd. Verder is er € 400.000 onttrokken voor dekking van kosten van de budgetoverheveling 2021.

De algemene reserve (geblokkeerd) dient als weerstandsvermogen voor de normale exploitatie. De toevoeging van € 272.220 betreft een mutatie vanuit de nota reserves en voorzieningen. Verder is er € 485.000 onttrokken voor Wmo huishoudelijke verzorging. Tevens is er een bedrag van de reserve grondexploitatie overgeheveld van de algemene reserve naar de bestemmingsreserve.

De bestemmingsreserves bestaan uit:

6.2 Verloop Bestemmingsreserves						
in €						
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Resultaat voorgaand jaar	Toevoeginge n	Onttrekkingen	Resultaat begrotingsjaar	Boekwaarde 31-12-2022
Reserve grondexploitatie	-	400.000	1.120.001	-400.000	-	1.120.001
Reserve Afkoop graven	1.199.747	-	40.418	-	-	1.240.165
Reserve Afvalstoffenheffing	108.828	-	70.356	-	-	179.184
Reserve Apeldoorns kanaal	56.431	-	-	-56.431	-	-
Reserve Startersleningen	475.441	-	-	-	-	475.441
Reserve Klompenpadennetwerk	20.493	-	-	-	-	20.493
Reserve Infrastructuur, kunstwerken HWG	3.716.138	-	210.378	-114.657	-	3.811.859
Reserve Afrit A28 bedrijventerrein H2O	1.000.000	-	-	-	-	1.000.000
Reserve Duurzaamheid	206.460	-	-	-	-	206.460
Reserve T.b.v. investeringen	1.647.611	-	560.003	-791.894	-	1.415.720
Reserve Sutuwall	1.995	-	-	-1.995	-	-
Reserve Verhuiskosten Eperweg 5	8.954	-	-	-8.954	-	-
Reserve Privatisering zwembad	122.504	-	-	-2.953	-	119.551
Reserve Budget re-integratie	47.850	-	-	-47.850	-	-
Reserve Co-financiering rivierfront	210.379	-	-	-210.379	-	-
Reserve Sociaal Domein	173.675	371.000	380.105	-70.000	-	854.780

Reserve Corona	371.168	150.861	-	-49.044	-	472.985
Reserve ICT	-	-	1.100.000	-		1.100.000
Reserve sociale woningbouw	-	-	9.000	-		9.000
Reserve Gebouwen	656.493	-	8.954	-100.243	-	565.204
Reserve Rhijnsberg	311.860	-	34.860	-	-	346.720
Reserve De Heerd	390.131	-	66.680	-	-	456.811
Reserve Renovatie Raadhuis	313.555	-	-	-20.000	-	293.555
Reserve Aanpak 0-100	8.858	-	-	-	-	8.858
Reserve De Noordgouw	-	2.100.000	-	-	-	2.100.000
Totaal	**11.048.571**	**3.021.861**	**3.600.755**	**-1.874.400**	**-**	**15.796.787**

Toelichting bestemmingsreserves

De reserve afkoop graven dient voor de bekostiging van het onderhoud van de afgekochte graven. Het saldo van de storting en de onttrekking ad. € 40.419 is op basis van het jaarrekeningresultaat (conform de Financiële verordening gemeente Heerde 2019).

De reserve afvalstoffenheffing dient voor het opvangen van de jaarlijkse tekorten van de exploitatie van de huishoudelijke afvalstoffen. De toevoeging van € 70.356 is het gerealiseerde resultaat 2022 (conform de Financiële verordening gemeente heerde 2019).

De reserve Apeldoorns kanaal dient voor het tijdelijk reserveren van de gemeentelijke bijdrage aan het project Apeldoorns kanaal. In 2021 heeft er geen mutatie plaatsgevonden in deze reserve. Aangezien het bestedingsdoel van de reserve niet meer van toepassing is, is op bij raadsbesluit van 22 februari 2022 besloten om deze reserve op te heffen en het saldo over te hevelen naar de Algemene reserve. Deze mutatie is verwerkt in 2022.

De reserve startersleningen dient als buffer voor de uitgezette startersleningen. In 2022 heeft er geen mutatie plaatsgevonden in deze reserve.

De reserve klompenpadennetwerk dient voor het herstellen van het klompenpadennetwerk en wordt gevoed door sponsorbijdragen. In 2022 heeft er geen mutatie plaatsgevonden in deze reserve.

De reserve infrastructuur, kunstwerken HWG dient voor het beheer en onderhoud van de infrastructuur en kunstwerken van het voormalig projectgebied Hoogwatergeul. Voor het beheer en onderhoud van dit gebied is in 2022 € 114.657 aan deze reserve onttrokken (conform primaire begroting 2021). Daarnaast is cf de nota reserves en voorzieningen een bedrag toegevoegd van € 210.379.

De reserve afrit A28 bedrijventerrein H2O is bestemd voor de gemeentelijke bijdrage aan dit op- en afrittenstelsel. In 2022 heeft er geen mutatie plaatsgevonden in deze reserve.

De reserve duurzaamheid is bij de najaarsnota 2018 gevormd. In 2022 heeft er geen mutatie plaatsgevonden in deze reserve.

De reserve t.b.v. investeringen is een totaal van reserves die hoofdzakelijk dienen ter dekking van de afschrijvingskosten van in het verleden gedane investeringen. De onttrekkingen bestaat voor € 65.948 uit afschrijvingslasten van diverse investeringsobjecten en voor een bedrag van € 725.946 uit mutatie i.v.m. nota reserves en voorzieningen.

De reserve Sutuwall is in 2021 niet gemuteerd. Aangezien het bestedingsdoel niet meer van toepassing is, is bij raadsbesluit op 22 februari 2022 besloten om deze reserve op te heffen en het saldo over te hevelen naar de Algemene reserve. Deze mutatie is verwerkt in 2022.

In de reserve verhuiskosten Eperweg 7 is in 2021 niet gemuteerd. De reserve is in het begrotingsjaar 2022 overgeheveld naar de reserve gebouwen (raadsbesluit van 22 feburari 2022).

De reserve privatisering zwembad dient ter dekking van de afschrijvingslasten. In 2022 is een bedrag van € 2.953 onttrokken.

In de reserve budget re-integratie is in 2021 niet gemuteerd. Aangezien het bestedingsdoel niet meer van

toepassing is, is bij raadsbesluit op 22 februari 2022 besloten om deze reserve op te heffen en het saldo over te hevelen naar de Algemene reserve. Deze mutatie is verwerkt in 2022.

In de reserve co-financiering rivierfront is in 2022 niet gemuteerd. Aangezien deze reserve hetzelfde bestedingsdoel heeft als de reserve beheer en onderhoud infrastructuur en kunstwerken voormalig projectgebied Hoogwatergeul is bij raadsbesluit op 22 februari 2022 besloten om beide reserves samen te voegen.

In 2021 is aan de reserve sociaal domein een bedrag van € 70.000 onttrokken. Vanuit het resultaat 2021 is een bedrag van € 371.000 toegevoegd. Tevens is er een toevoeging geweest van € 380.105

De reserve Corona dient ter dekking van de lasten van de Covid-19 pandemie. Vanuit de resultaatbestemming 2021 is € 150.862 toegevoegd aan de reserve Corona. Er is een bedrag van € 49.044 onttrokken

De reserve ICT is ter dekking van het project Zaakgericht Werken. Er is € 1.100.000 toegevoegd cf besluit in de najaarsnota.

De reserve sociale woningbouw is gemuteerd op naar aanleiding van de nota reserves en voorzieningen.

De reserve gebouwen dient als dekking van het (onvoorzien) groot onderhoud met als doel het voorkomen van achterstallig onderhoud. Vanuit de nota reserves en voorzieningen is € 8.954 toegevoegd aan de reserve gebouwen. In 2022 is € 100.242 onttrokken ten behoeve van dakbedekking De Noordgouw en diverse reparaties.

De reserve Rhijnsberg dient als dekking van het (onvoorzien) groot onderhoud met als doel het voorkomen van achterstallig onderhoud. In 2022 is, conform primaire begroting, € 34.860 toegevoegd.

De reserve De Heerd dient als dekking van het (onvoorzien) groot onderhoud met als doel het voorkomen van achterstallig onderhoud. In 2022 is, conform primaire begroting, € 66.680 toegevoegd.

De reserve renovatie raadhuis is een reserve van waaruit de toekomstige (meer)kosten van de renovatie van het raadhuis worden gedekt. Hieraan is in 2022 € 20.000 ontrokken conform primaire begroting.

De reserve aanpak 0-100 jaar is een reserve van waaruit de (toekomstige) voorbereidingskosten van het loket 0-100 jaar worden betaald. In 2022 heeft er geen mutatie plaatsgevonden in deze reserve.

Reserve De Noordgouw dient ter dekking van de onverwachte kosten voor de renovatie. Vanuit de resultaatbestemming 2022 is € 2.100.000 toegevoegd aan deze reserve.

Het totale exploitatieresultaat wordt gesplitst in het resultaat m.b.t. de complexen grondexploitatie en het reguliere resultaat.

6.3 Verloop resultaat		
in €		
Omschrijving	Resultaat 2022	Resultaat 2021
Exploitatie	5.014.598	3.267.047
Complexen grondexploitatie	135.653	78.481
Totaal	**5.150.251**	**3.345.528**

7.0 Verloop voorzieningen

De voorzieningen zijn als volgt ingedeeld:

7.1 Verloop voorzieningen

in €						
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Resultaat voorgaand jaar	Toevoeginge n	Onttrekkingen	Vrijva l	Boekwaarde 31-12-2022
Pensioenvoorziening bestuurders	2.882.921	50.000	48.523	-321.288	-	2.660.156
Voorziening wachtgeldverplichting college	253.343	-	236.989	-149.567	-	340.765
Voorziening riolering	4.855.374	-	319.163		-	5.174.537
Voorziening parkeerfonds	-	-	22.500	-	-	22.500
Voorziening bijdrage sociale woningbouw	45.000	-	36.000	-9.000	-	72.000
Totaal	**8.036.638**	**50.000**	**663.175**	**-479.855**	**-**	**8.269.958**

8.0 Vaste schulden

De vaste schulden zijn als volgt ingedeeld:

8.1 Verloop van de vaste schulden					
in €					
Omschrijving/laatste jaar/rente	Boekwaarde 31-12-2021	Opname	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2022	Rentelasten
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen					
BNG-2025-4,65%	1.841.666	-	-566.667	1.274.999	73.491
BNG-2025-3,56%	2.133.334	-	-533.333	1.600.001	60.601
BNG-2032-3,445%	4.950.000	-	-450.000	4.500.000	157.191
BNG-2023-2,07%	2.000.000	-	-1.000.000	1.000.000	35.332
BNG-2025-0,58%	4.000.000	-	-1.000.000	3.000.000	19.768
BNG-2027-0,647%	4.200.000	-	-700.000	3.500.000	24.246
BNG-2029-0,375%	5.600.000	-	-700.000	4.900.000	18.936
BNG-2032--0,072%	-	10.000.000	-	10.000.000	-7.200
BNG-2032-0,105%	-	6.000.000	-	6.000.000	6.300
NWB-2029-4,675%	960.000	-	-120.000	840.000	42.075
NWB-2029--0,239%	8.000.000	-	-1.000.000	7.000.000	-18.171
Subtotaal	*33.685.000*	*16.000.000*	*-6.070.000*	*43.615.000*	*412.569*
Openbare lichamen cf artikel 1a Wet Fido					
Provincie NB-2024-1,12%	2.250.000	-	-750.000	1.500.000	23.451
Subtotaal	*2.250.000*	*-*	*-750.000*	*1.500.000*	*23.451*
Totaal	**35.935.000**	**16.000.000**	**- 6.820.000**	**45.115.000**	**436.020**

Het gemiddeld rentepercentage in 2022 bedraagt 1,1% (in 2021 was dit 1,3%).

De met de BNG overeengekomen, nog niet opgenomen, langlopende geldleningen zijn:

8.2 Overzicht nog niet opgenomen langlopende geldleningen		
in €		
Omschrijving/laatste jaar/rente	Bedrag	Rentepercentage
BNG	10.000.000	1,115
BNG	20.000.000	1,196
Totaal	**30.000.000**	**2,311**

9.0 Vlottende schulden <1 jaar

De vlottende schulden < 1 jaar zijn als volgt ingedeeld:

9.0 Vlottende schulden < 1 jaar		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-	10.000.000
Banksaldi	84	152
Overige vlottende schulden	1.809.453	1.691.208
Totaal	**1.809.537**	**11.691.360**

Specificatie per overlopende passiva op hoofdlijnen:

9.1 Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Triodos Bank N.V.	-	10.000.000
Totaal	**-**	**10.000.000**

9.2 Banksaldi		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Diverse BNG-rekeningen (debet saldi)	84	152
Totaal	**84**	**152**

9.3 Overige schulden		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Schulden aan openbare lichamen	453.177	420.087
Schulden aan overige crediteuren	1.356.276	1.271.121
Totaal	**1.809.453**	**1.691.208**

9.3.1 Specificatie schulden aan openbare lichamen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Belastingdienst	285.235	288.151
Gemeente Hattem	13.300	74.134
Gemeente Oldebroek	-	4.345
Gemeente Noordenveld	13.547	-
Gemeente Zwolle	-	11.848
Gemeente Apeldoorn	8.661	31.056
Overig	132.434	10.553
Totaal	**453.177**	**420.087**

9.3.2 Specificatie schulden aan overige crediteuren		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Borger Aannemingsbedrijf B.V.	-	81.412

Crediteuren WIZ	109.912	141.663
Lucrato	52.437	-
Maandag Interim	49.237	-
NV ROVA Gemeenten	-	143.230
Pannekoek gww B.V.	-	83.793
Premie aanvulling WW	31.098	24.319
Verian	169.273	-
Overig	944.319	796.704
Totaal	**1.356.276**	**1.271.121**

10.0 Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn als volgt ingedeeld:

10.0 Overlopende passiva		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
10.1 Nog te betalen	3.201.195	5.032.905
10.2 Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	608.157	1.040.520
10.3 Overige vooruitontvangen bedragen	47.341	18.023
Totaal	**3.856.693**	**6.091.448**

Specificatie per overlopende passiva op hoofdlijnen:

10.1 Specificatie nog te betalen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
TOZO	-	550.525
Belastingdienst	742.453	663.267
Bedrijfsvoeringsorganisatie H2O	109.960	82.060
SPUK zwem- en ijsbanen	8.033	63.179
SPUK toezicht coronatoegangsbewijzen	46.946	-
SPUK corona toezicht en handhaving	19.453	-
SPUK Wet inburgering	66.738	-
SPUK Sport	15.517	-
Doordecentralisatie Horsthoekschool	-	600.000
Salarissen 2021/eenmalige uitkering 2021	-	128.565
ROVA	12.983	71.601
Cambium - vergoeding gebruikerslasten	-	68.827
Rente langlopende geldleningen	245.349	295.293
GGD IJsselland	55.000	-
Accountantskosten	-	77.784
Kosten uitkeringsadministratie Oldebroek	5.315	358.703
Kosten O&I Oldebroek	101.285	301.965
Gemeente Oldebroek	24.670	-
AVSLH	181.397	183.000
Zorg in Natura (Jeugd)	349.731	643.142
Begeleiding	90.584	-

PlusOV	54.955	219.763
Overig	1.070.826	725.231
Totaal	**3.201.195**	**5.032.905**

10.2 Specificatie van de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

in €

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Ministerie O&W - Covid gerelateerde onderwijsvertraging	130.115	52.075
Ministerie O&W - Bijdrage onderwijs achterstanden beleid	-	27.145
Ministerie SZW - Bijstandsbesluit zelfstandigen	4.788	4.788
Ministerie JenV - Coronatoezicht	-	34.475
Ministerie VWS - SPUK ijsbanen en zwembaden	8.033	63.179
Ministerie VWS - SPUK sportakkoorden	38.858	10.000
Ministerie VWS - Specifieke uitkering voor lokale sportakkoorden en leefstijlinterventies	-	42.571
Ministerie VWS - Specifieke uitkering voor lokale sportakkoorden en leefstijlinterventies	5.000	5.000
Provincie Gederland - Regeling reductie energiegebruik	9.273	9.273
Provincie Gederland - Regeling reductie energiegebruik	9.295	
Provincie Gelderland - Impuls biodiversiteit 2021-2024	27.536	14.369
Provincie Gelderland - Instandhouding gemeentelijke monumenten	36.148	53.074
Provincie Gelderland - Project organiserend vermogen	20.680	-
Provincie Gelderland - Masterplan Ijsselvallei	-	40.580
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland - Regeling reductie energiegebruik	10.488	72.145
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland - Energiearmoede	266.097	-
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland - Regeling reductie energiegebruik	20.660	20.660
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland - Uitkering Ventilatiescholen	21.186	591.186
Totaal	**608.157**	**1.040.520**

10.2.1 Verloopoverzicht vooruitontvangen bedragen

in €

	Beschikking	Saldo 31-12- 2021	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terugbetalingen	Saldo 31-12-2022
Provincie Gelderland						
Regeling reductie energiegebruik	9.273	9.273	-	-	-	9.273
Regeling reductie energiegebruik 2022	9.295	-	9.295	-	-	9.295
Organiserend Vermogen	-	-	20.680	-	-	20.680

Impuls biodiversiteit 2021-2024	65.839	14.369	13.167	-	-	27.536
Instandhouding gemeentelijke monumenten	60.203	53.074		-1.170	-15.756	36.148
Masterplan Ijsselvallei	129.470	40.580	13.715	-48.574	-5.721	-
Ministerie SZW						
Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004	4.788	4.788	-	-	-	4.788
Ministerie JenV						
Coronatoezicht	81.719	34.475	-	-15.022	-19.453	-
Ministerie VWS						
SPUK ijsbanen en zwembaden	63.179	63.179	-	-63.179	-	-
SPUK ijsbanen en zwembaden 2022	8.033	-	8.033	-	-	8.033
Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden en preventieaanpakken	38.858	10.000	28.858		-	38.858
Specifieke uitkering voor lokale sportakkoorden en leefstijlinterventies	25.000	5.000	-	-	-	5.000
Specifieke uitkering voor lokale sportakkoorden en leefstijlinterventies	42.571	42.571	-	-27.054	-15.517	-
Ministerie OC&W						
Covid gerelateerde onderwijsvertraging	312.742	52.075	156.371	-78.331	-	130.115
Onderwijsachterstandenbeleid	313.197	27.145	313.197	-340.342	-	-
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland						
Regeling reductie energiegebruik	137.808	72.145	-	-61.657	-	10.488
Regeling Aanpak energie armoede	-	-	266.097	-	-	266.097
Regeling reductie energiegebruik	20.660	20.660	-	-	-	20.660
Uitkering Ventilatiescholen	591.186	591.186	-	-570.000	-	21.186
Totaal	**1.913.821**	**1.040.520**	**829.413**	**- 1.205.329**	**-56.447**	**608.157**

10.3 Overige vooruitontvangen bedragen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Overig	47.341	18.023
Totaal	**47.341**	**18.023**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Jaarlijks dient de gemeente in de toelichting op haar balans haar belangrijkste financiële verplichtingen te vermelden. Dit zijn rechten en verplichtingen waaraan de gemeente voor de toekomstige jaren is verbonden (art. 53, lid a BBV). In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste opgenomen (bedragen > € 40.000 restant totale looptijd contract).

Niet uit balans blijkende rechten en verplichtingen		
in €		
Omschrijving	Rechten/Verplichtingen	Looptijd
Pink Roccade, diverse applicaties	263.000	deels wordt jaarlijks herzien (stilzwijgend), iBurgerzaken t/m 2028
ETP, gebruiksfase onderhoude Warme Koude Oplsag De Rhijnsberg	99.000	t/m 2028
Jaarrekeningcontrole externe accountant	274.000	tm 2024 (incl. optie tot verlenging 2 jaar)
Born Bos- en Faunabheer	13.000	t/m 1 april 2023
Dynniq, onderhoud openbare verlichting	8.000	t/m mei 2023
Brandverzekering	132.000	t/m 2022
Bedrijfsarts	30.000	t/m 2024
Aevitea, ziektekostenverzekering	63.000	01-01-2022 t/m 01-01-2025 (stilzw. verlenging per 2 jaar
TOG Nederland Zuid, WOZ taxaties	43.000	t/m 2019 (optie tot 2 x 2 jaar velenging)
SDV Zwolle (Stadsbank)	20.000	Stilzwijgende verlenging
Visma Reat, YouForce	1.655.449	9 jaar, t/m 2032 facturatie start in 2023,
Totaal	**2.600.449**	
Niet opgenomen geldlening BNG 40113168	10.000.000	02-01-2023 / Looptijd 25 jaar
Niet opgenomen geldleningen BNG 40113133	20.000.000	02-01-2024 / Looptijd 25 jaar

Gebeurtenissen na balansdatum

Op dit moment zijn er geen gebeurtenissen na balansdatum bekend.

Overzicht van baten en lasten

Lasten	Begroting			Realisatie		
	Primaire begroting	Begrotings wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Voor	Storting in reserve	Na
PR 1 Bestuur	€ 3.742.248	€ 2.333.318	€ 6.075.566	€ 5.917.836	€ -	€ 5.917.836
PR 2 Ruimte, ondernemen en wonen	€ 12.729.920	€ 616.563	€ 13.346.483	€ 13.241.523	€ 119.774	€ 13.361.298
PR 3 Sociaal Maatschappelijk	€ 22.310.133	€ 1.898.029	€ 24.208.162	€ 23.374.326	€ 481.645	€ 23.855.971
PR 4 Bedrijfsvoering	€ 518.645	€ 376.644	€ 895.289	€ 121.740	€ -	€ 121.740
PR 5 Overhead	€ 8.348.897	€ 4.118.420	€ 12.467.317	€ 11.476.739	€ 1.100.000	€ 12.576.739
PR 6 Algemene dekkingsmiddelen	€ 702.496	€ -22.500	€ 679.996	€ 752.038	€ -	€ 752.038
PR 7 Onvoorzien	€ 50.000	€ -40.000	€ 10.000	€ -	€ -	€ -
- Te betalen vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -		€ -	€ -
Totaal	**€ 48.402.339**	**€ 9.280.474**	**€ 57.682.813**	**€ 54.884.203**	**€ 1.701.419**	**€ 56.585.622**

Baten	Begroting			Realisatie		
	Primaire begroting	Begrotings wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Voor	Onttrekking uit reserve	Na
PR 1 Bestuur	€ -255.850	€ -2.305.961	€ -2.561.811	€ -3.538.822	€ -49.044	€ -3.587.866
PR 2 Ruimte, ondernemen en wonen	€ -6.420.917	€ -22.500	€ -6.443.417	€ -6.921.122	€ -187.212	€ -7.108.334
PR 3 Sociaal Maatschappelijk	€ -3.919.764	€ -468.905	€ -4.388.669	€ -4.141.590	€ -585.641	€ -4.727.231
PR 4 Bedrijfsvoering	€ -65.948	€ -400.000	€ -465.948	€ -	€ -515.948	€ -515.948
PR 5 Overhead	€ -738.372	€ -2.720.776	€ -3.459.148	€ -4.036.687	€ -20.000	€ -4.056.687
PR 6 Algemene dekkingsmiddelen	€ -37.001.488	€ -3.362.332	€ -40.363.820	€ -41.739.806	€ -	€ -41.739.806
PR 7 Onvoorzien	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- Te betalen vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	**€ -48.402.339**	**€ -9.280.474**	**€ -57.682.813**	**€ -60.378.028**	**€ -1.357.845**	**€ -61.735.873**

Saldo	Begroting			Realisatie		
	Primaire begroting	Begrotings wijzigingen	Begroting na wijzigingen	Voor	Mutaties met reserve	Na
PR 1 Bestuur	€ 3.486.398	€ 27.357	€ 3.513.755	€ 2.379.014	€ -49.044	€ 2.329.970
PR 2 Ruimte, ondernemen en wonen	€ 6.309.003	€ 594.063	€ 6.903.066	€ 6.320.401	€ -67.437	€ 6.252.964
PR 3 Sociaal Maatschappelijk	€ 18.390.369	€ 1.429.124	€ 19.819.493	€ 19.232.736	€ -103.996	€ 19.128.740
PR 4 Bedrijfsvoering	€ 452.697	€ -23.356	€ 429.341	€ 121.740	€ -515.948	€ -394.208
PR 5 Overhead	€ 7.610.525	€ 1.397.644	€ 9.008.169	€ 7.440.052	€ 1.080.000	€ 8.520.052

PR 6	Algemene dekkingsmiddelen	€ - 36.298.992	€ -3.384.832	€ -39.683.824	€ - 40.987.768	€ -	€ - 40.987.768
PR 7	Onvoorzien	€ 50.000	€ -40.000	€ 10.000	€ -	€ -	€ -
-	Te betalen vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	Totaal	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ - 5.493.825**	**€ 343.574**	**€ - 5.150.251**

Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma

In de jaarstukken 2022 zijn de onderstaande incidentele baten en lasten verantwoord:

Overzicht incidentele baten en lasten			
in €			
Omschrijving	Programma	Baten	Lasten
Noodopvang Oekraïne	Bestuur	-3.038.000	1.969.000
Participatieonderzoek	Bestuur		12.000
Leges Wabo	Ruimte, wonen en ondernemen	130.000	
MUP bodembeleid	Ruimte, wonen en ondernemen	-57.500	10.000
Omgevingswet	Ruimte, wonen en ondernemen		61.000
Opbrengsten grondverkopen	Ruimte, wonen en ondernemen	-245.000	
Engergietoeslag	Sociaal Maatschappelijk		725.000
Leerlingenvervoer	Sociaal Maatschappelijk		160.000
MOBW gelden	Sociaal Maatschappelijk		284.000
Renovatiekrediet Noordgouw	Sociaal Maatschappelijk		28.000
Subsidies sportverenigingen agv corona	Sociaal Maatschappelijk		50.000
Aanpassingen raadszaal	Overhead		15.000
Aanpassingen gemeentewerf	Overhead		20.000
Saldo incidentele baten en lasten		**-3.210.500**	**3.334.000**
Totaal incidentele baten en lasten			**123.500**

De structurele mutaties in de reserves worden als volgt weergegeven:

Overzicht structurele mutaties reserves		
in €		
Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking
Reserve afkoop graven	-40.418	
Reserve afvalstoffen	-70.355	
Reserve De Rhijnsberg	-34.860	
Reserve De Heerd	-66.680	
Reserve Gebouwen		100.242
Reserve privatisering zwembad		2.953
Reserve investeringen		65.948
Totaal	**-212.313**	**169.143**

Op basis van het overzicht incidentele baten en lasten alsmede de structurele mutaties in de reserves, wordt in de onderstaande tabel het structurele exploitatieresultaat berekend:

6.3.1 Structureel exploitatieresultaat 2022 **in €**	
Omschrijving	Realisatie
Saldo baten en lasten vóór bestemming	5.493.825
Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (saldo)	43.170
Saldo van baten en lasten inclusief structurele mutaties in de reserves	5.536.995
Incidentele baten en lasten (saldo)	123.500
Structureel exploitatieresultaat	**5.660.495**

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen en semi publiek sector (WNT)

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen en semi publieke sector (WNT)

WNT-verantwoording 2022 gemeente Heerde

De Wet Normering Topinkomens (WNT) is van toepassing op de gemeente Heerde. De essentie is dat de topinkomens niet hoger zijn dan het inkomen van de minister-president. Voor de gemeente Heerde is het algemeen bezoldigingsmaximum van toepassing. Deze is voor 2022 vastgesteld op €216.000,-. Er zijn binnen de gemeente Heerde geen functionarissen met een bezoldiging op of over dit bedrag.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022						
bedragen x € 1	**B. van Zuthem**				**H.C. Lankman**	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris				Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12				01/01 – 31/05	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1				1	
Dienstbetrekking?	Ja				Ja	
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 109.696				€ 35.092	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.112				€ 6.184	
Subtotaal	*€ 129.808*				*€ 41.276*	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000				€ 89.359	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.				N.v.t.	
Bezoldiging	€ 129.808				€ 41.276	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2021						
bedragen x € 1	**B. van Zuthem**				**H.C. Lankman**	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris				Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12				01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1				1	
Dienstbetrekking?	ja				ja	
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 101.989				€ 81.916	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 12.722				€ 9.762	

Subtotaal	*€ 114.711*		€ 91.678
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000		€ 209.000
Bezoldiging	€ 114.711		€ 91.678

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode maand 1 t/m 12

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode maand 1 t/m 12

bedragen x € 1	**W. Damman**	
Functiegegevens	Griffier (interim)	
Kalenderjaar	**2022**	**2021**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	30/05 - 31/12	N.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	8 maanden	N.v.t.
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	1236	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206	€ 199
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 217.633	€ 0
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	217633	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 64.428	€ 0
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	64428	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	**64428**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Overzicht Sisa

Sisa verantwoording

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A7**	**Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving** Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020) *Aard controle R* *Indicator: A7/01*	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021) *Aard controle R* *Indicator: A7/02*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/04*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/05*	
			€ 0	€ 62.266	Ja	Nee	Project afgerond / kosten 2022 € 15.022	
JenV	**A13**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A13/01*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/02*	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A13/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023 *Aard controle R* *Indicator: A13/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/05*	
			€ 24.800	Ja	€ 0	€ 24.800	Ja	
JenV	**A16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne**	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)

		Gemeenten	maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	(jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	*Aard controle R* *Indicator: A16/04*	*Aard controle R* *Indicator: A16/05*	*Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 2.121.000	€ 821.285	€ 0	€ 32.210	€ 0	€ 53.826
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
			€ 0	€ 0	€ 3.028.321	€ 3.028.321	Nee	
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			0	0	0	0	Nee	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke			

				van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*		
				Ja	€ 0,00	€ 0,00		
				Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
				Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	

			eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
							€ 0	
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-01014175	€ 420.000	€ 420.000	Ja		Ja
		2	SUVIS21-01234070	€ 150.000	€ 150.000	Ja		Ja
		3	SUVIS21-01740184	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			Kopie Beschikkingsnummer/Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: C32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/09*			
		1	SUVIS21-01014175	Ja				
		2	SUVIS21-01234070	Ja				
		3	SUVIS21-01740184	N.v.t.				
BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen**	Beschikkingsnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)

		Gemeenten	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	*Aard controle R* *Indicator: C43/02*	*Aard controle R* *Indicator: C43/03*	*Aard controle D1* *Indicator: C43/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			REW2020-00449207	€ 61.657	€ 127.320			Nee
			Totaal aantal bereikte huurwoningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/07*	Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/08*				
				Ja				
BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			

			over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	*Aard controle R* *Indicator: C55/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			0	0	0	0	0	0
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*				

			€ 0	Ja				
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 266.143	€ 72.387	€ 1.440		€ 27.145	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*	
		1						
		2						
		100						
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	

				van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle R *Indicator: D14/01*	*Aard controle R* *Indicator: D14/02*	*Aard controle R* *Indicator: D14/03*	*Aard controle R* *Indicator: D14/04*	*Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 52.691	€ 0	€ 25.641	€ 0	€ 52.076	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: D14/06*	*Aard controle R* *Indicator: D14/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	*Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
		1			060232 Gemeente Epe	€ 20.681		
		2						
		10						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)

		opgericht op grond van de Wgr	*Aard controle R* *Indicator: G2/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 2.287.491	€ 17.971	€ 143.736	€ 1.879	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
			Aard controle R *Indicator: G2/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 15.834	€ 2.225	€ 0	€ 351.198	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 *Indicator: G2/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 968	Ja				

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekking en BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslag affaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekking en BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslag affaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers**	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

		(Tozo)_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 8.240	€ 4.466	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 3.009	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.816	€ 83
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 295	€ 0	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 1.586	€ 0	€ 1.990	€ 0	€ 0
		6	Totaal	€ 1.586	€ 0	€ 13.534	€ 7.282	€ 83
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		

4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
6	Totaal	0	0		

	Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslag affaire	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m.	Kapitaalverstrekking en - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking en Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire	

					kinderopvangtoeslagaffaire		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle D2*	*Aard controle R*	
			Indicator: G4/16	*Indicator: G4/17*	*Indicator: G4/18*	*Indicator: G4/19*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		6	Totaal	0	0	0	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022**	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente		
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*		
			Indicator: G10/01	*Indicator: G10/02*	*Indicator: G10/03*		
			€ 56.562	€ 0	Ja		
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie**	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

		kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	 Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 46.648	€ 61.666				

			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: H4/03	*Indicator: H4/04*	*Indicator: H4/05*	*Indicator: H4/06*	*Indicator: H4/07*	*Indicator: H4/08*
		1	Gemeente Heerde	€ 61.666	€ 53.014	€ 3.821	€ 4.831	
		2						
		100						
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd**	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd**	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd**	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd**
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: H8/01	*Indicator: H8/02*	*Indicator: H8/03*	*Indicator: H8/04*	*Indicator: H8/05*	*Indicator: H8/06*
		1	1042935	€ 18.858	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	1037527	€ 42.571	€ 0	€ 27.054	€ 0	€ 27.054
		3						
		4						
			Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*				
			Indicator: H8/07	*Indicator: H8/08*				
		1	1042935					
		2	1037527	Ja				
		3						
		4						
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale**	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			

		preventieakkoorden of preventieaanpakken		lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)				
			Aard controle R	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*			
			Indicator: H12/01	*Indicator: H12/02*	*Indicator: H12/03*			
			€ 0	Ja	Nee			
VWS	**H25**	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)**	Beschikkingsnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T)	Totale definitieve exploitatietekort	Totale cumulatieve besteding	Eindverantwoording	
				Automatisch berekend	*Automatisch berekend*	*Automatisch berekend*		
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: H25/01	*Indicator: H25/02*	*Indicator: H25/03*	*Indicator: H25/04*	*Indicator: H25/05*	
		1	*SPUKIJZ21-22119*	-€ 8.033	€ 0	€ 0		
			Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: H25/06	*Indicator: H25/07*	*Indicator: H25/08*	*Indicator: H25/09*	*Indicator: H25/10*	*Indicator: H25/11*
		1	*Heerde, Berhuizer*	*Nov + dec 2021*	€ 8.033	€ 0	€ 0	€ 0
		2						
		50						

Overzicht taakvelden

Exploitatie	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022
1. Bestuur		
0-1 Bestuur	**1.460.149**	**1.414.772**
0-10 Mutaties reserves	**-14.961**	**-49.044**
0-2 Burgerzaken	**253.072**	**226.970**
0-4 Overhead	**21.380**	**15.623**
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	**1.145.099**	**1.073.835**
1-2 Openbare orde en veiligheid	**453.955**	**490.654**
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	**0**	**-1.068.562**
7-4 Milieubeheer	**8.217**	**9.508**
8-3 Wonen en bouwen	**186.844**	**216.214**
Totaal 1. Bestuur	**3.513.755**	**2.329.970**
2. Ruimte wonen en ondernemen		
0-10 Mutaties reserves	**-286.067**	**-76.437**
0-2 Burgerzaken	**1.880**	**912**
0-3 Beheer overige gebouwen en gronden	**63.315**	**42.722**
2-1 Verkeer en vervoer	**2.654.177**	**2.544.079**
3-1 Economische ontwikkeling	**287.989**	**309.667**
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**44.321**	**40.281**
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**0**	**0**
3-4 Economische promotie	**419.778**	**402.918**
4-2 Onderwijshuisvesting	**531.784**	**282.964**
5-2 Sportaccommodaties	**666.196**	**626.825**
5-7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**1.432.371**	**1.250.156**
7-2 Riolering	**-218.910**	**-241.173**
7-3 Afval	**-348.367**	**-449.312**
7-4 Milieubeheer	**834.473**	**631.270**
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	**-66.425**	**-201.196**
8-1 Ruimtelijke ordening	**667.161**	**650.907**
8-2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	**-158.664**	**-48.632**
8-3 Wonen en bouwen	**378.054**	**487.013**
Totaal 2. Ruimte wonen en ondernemen	**6.903.066**	**6.252.964**
3. Sociaal maatschappelijk		
0-10 Mutaties reserves	**-207.515**	**-103.996**
4-1 Openbaar basisonderwijs	**89.157**	**84.797**
4-2 Onderwijshuisvesting	**536.858**	**492.184**
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**1.203.144**	**1.002.678**
5-1 Sportbeleid en activering	**142.198**	**179.918**
5-3 Cult.presentatie -productie en -partic.	**425.445**	**456.809**
5-5 Cultureel erfgoed	**66.369**	**29.881**
5-6 Media	**279.219**	**279.219**
5-7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**5.200**	**4.300**
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	**460.641**	**331.538**
6-2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**3.298.986**	**3.208.501**
6-3 Inkomensregelingen	**2.120.940**	**1.992.383**
6-4 WSW en beschut werk	**2.255.662**	**2.173.769**
6-5 Arbeidsparticipatie	**400.237**	**388.009**
6-6 Maatwerkvoorziening (WMO)	**550.497**	**370.259**
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	**3.419.442**	**3.509.068**
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	**4.073.065**	**4.084.858**

Exploitatie	Begroting 2022 (P+W)	Realisatie 2022
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	**61.150**	**30.466**
7-1 Volksgezondheid	**638.798**	**614.100**
Totaal 3. Sociaal maatschappelijk	**19.819.493**	**19.128.740**
4. Bedrijfsvoering		
0-10 Mutaties reserves	**-465.948**	**-515.948**
0-8 Overige baten en lasten	**808.035**	**0**
5-4 Musea	**87.254**	**71.740**
Totaal 4. Bedrijfsvoering	**429.341**	**-444.208**
5. Overhead		
0-10 Mutaties reserves	**1.080.000**	**1.080.000**
0-4 Overhead	**7.928.169**	**7.440.052**
Totaal 5. Overhead	**9.008.169**	**8.520.052**
6. Algemene dekkingsmiddelen		
0-5 Treasury	**-654.693**	**-215.723**
0-61 OZB woningen	**-3.740.846**	**-3.707.494**
0-62 OZB niet-woningen	**-1.129.043**	**-1.146.290**
0-64 Belastingen overig	**11.630**	**26.603**
0-7 Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	**-33.875.872**	**-35.664.771**
3-4 Economische promotie	**-295.000**	**-280.093**
Totaal 6. Algemene dekkingsmiddelen	**-39.683.824**	**-40.987.768**
7. Onvoorzien		
0-8 Overige baten en lasten	**10.000**	**0**
Totaal 7. Onvoorzien	**10.000**	**0**
Gerealiseerd resultaat	**0**	**-5.200.251**

Bijlagen

Bijlage 1: Garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties aan natuurlijke- en rechtspersonen zijn, naar de aard van de geldlening, als volgt ingedeeld.

Overzicht gegarandeerde geldleningen		
in €		
Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
A. Gegarandeerde geldleningen als garant	616.584	7.545.363
B. Gegarandeerde geldleningen als achtervang	21.666.994	28.105.809
C. Overige verleende garanties	794.339	847.504
Totaal	**23.077.917**	**36.498.675**

A. Gegarandeerde geldleningen als garant							
Naam geldnemer	**Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening**	**Percentage van het leningbedrag waarvoor borg-stelling is verleend**	**Restant bedrag van de lening per 31-12-2021**	**Opname/ Aflossing**	**Restant bedrag van de lening per 31-12-2022**	**Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2021**	**Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2022**
Woonstichting Triada	1.686.062	100	723.644	-107.060	616.584	723.644	616.584
OM Hattemerbroek B.V.	27.000.000	33	20.671.875	-20.671.875	-	6.821.719	-
Totaal	**28.686.062**		**21.395.519**	**-20.778.935**	**616.584**	**7.545.363**	**616.584**

B. Gegarandeerde geldleningen als achtervang (indirect)							
Naam geldnemer	**Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening**	**Percentage van het leningbedrag waarvoor borg-stelling is verleend**	**Restant bedrag van de lening per 31-12-2021**	**Opname/ Aflossing**	**Restant bedrag van de lening per 31-12-2022**	**Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2021**	**Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2022**
Woonstichting Triada	6.000.000	50	6.000.000	-6.000.000	-	3.000.000	-
Woonstichting Triada	1.279.458	50	637.408	-100.314	537.094	318.704	268.547
Woonstichting Triada	5.000.000	50	5.000.000	-	5.000.000	2.500.000	2.500.000
Woonstichting Triada	3.229.334	50	1.826.983	-167.059	1.659.924	913.492	829.962
Woonstichting Triada	7.500.000	50	7.500.000	-	7.500.000	3.750.000	3.750.000
Woonstichting Triada	5.000.000	50	5.000.000	-5.000.000	-	2.500.000	-
Woonstichting Triada	1.200.000	50	1.200.000	-	1.200.000	600.000	600.000
Woonstichting Triada	2.625.959	50	1.042.859	-130.086	912.773	521.430	456.387

Woonstichting Triada		50	838.403	-838.403	0	419.202	0
Woonstichting Triada		50	29.278	-29.278	0	14.639	0
Woonstichting Triada		50	681.904	-48.103	633.801	340.952	316.900
Woonstichting Triada		50	270.628	-17.178	253.450	135.314	126.725
Woonstichting Triada		50	7.913.742	-380.618	7.533.124	3.956.871	3.766.562
Woonstichting Triada		50	7.500.000	-	7.500.000	3.750.000	3.750.000
Woonstichting Triada		50	7.500.000	-	7.500.000	3.750.000	3.750.000
Stichting Habion	1.670.412	50	1.670.412	-166.590	1.503.822	835.206	751.911
Stichting Habion	1.600.000	50	1.600.000	-	1.600.000	800.000	800.000
Totaal	**35.105.163**		**56.211.617**	**-12.877.629**	**43.333.988**	**28.105.809**	**21.666.994**

C. Overige verleende garanties							
Naam geldnemer	**Oorspronkelijk bedrag van de gewaarborgde geldlening**	**Percentage van het leningbedrag waarvoor borg-stelling is verleend**	**Restant bedrag van de lening per 31-12-2021**	**Opname/ Aflossing**	**Restant bedrag van de lening per 31-12-2022**	**Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2021**	**Restant bedrag van de waarborg per 31-12-2022**
Coöperatie Heerde Energiek	50.000	100	43.333	-3.333	40.000	43.333	40.000
Coöperatie Heerde Energiek	50.000	100	43.333	-3.333	40.000	43.333	40.000
Coöperatie Heerde Energiek	50.000	100	43.333	-3.333	40.000	43.333	40.000
Coöperatie Heerde Energiek	100.000	100	100.000	-6.667	93.333	100.000	93.333
VSO ZMOK De Sprengen	520.000	100	422.500	-32.500	390.000	422.500	390.000
Stichting Molenbezit	12.500		817		817	-	-
Schaapskooiruiters	120.000	50	88.000	-8.000	80.000	44.000	40.000
Hypotheken		100	151.005	-	151.005	151.005	151.005
Totaal	**902.500**		**892.322**	**-57.166**	**835.156**	**847.504**	**794.339**

Bijlage 2: Emu-saldo

EMU-saldo			
in € 1.000			
Omschrijving			
1.	(+)	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	5.494
2.	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	39
3.	(+)	Mutatie voorzieningen	233
4.	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	52
5.	(-)	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0
Berekend EMU-saldo			**5.636**

Het EMU-saldo van de gemeente Heerde komt uit op € 5.594.000. Het ministerie heeft in de septembercirculaire van 2022 voor 2023 een individuele referentiewaarde aangegeven van € 1.943.000. De individuele EMU-

referentiewaarde is een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Bijlage 3: investeringen / kredieten

Object-nummer	Omschrijving	Oorspronkelijk krediet	Investeringt/m 2021	(Restant) krediet 2022	Vermeerdering 2022	Vermindering 2022	Netto Investering	Restant krediet	Afgesloten	Krediet naar 2023
7830001	Voorber.krediet Gemeentewerf	155.000	54.791	100.209	60.929	-	60.929	39.280	Nee	39.280
7531533	Skeelerpiste	91.250	-	91.250	91.250	-	91.250	-	Nee	-
Totaal 1. IVA		**246.250**	**54.791**	**191.459**	**152.179**	**-**	**152.179**	**39.280**		**39.280**
7424200	MFA Wapenveld - Grond	12.046.000	676.850	11.369.150	215.696	-3.600	212.096	11.157.054	Nee	11.157.054
1.2.1 Gronden en terreinen - MVA EN		**12.046.000**	**676.850**	**11.369.150**	**215.696**	**-3.600**	**212.096**	**11.157.054**		**11.157.054**
7424300	IKC de Lichtbron	4.010.000	-	4.010.000	3.277	-	3.277	4.006.723	Nee	4.006.723
7433100	Sprengen voorbereidingskrediet	125.000	-	125.000			-	125.000	Nee	125.000
7443017	Noordgouw - Vervanging dak, 2001	733.000	696.738	36.262	36.374		36.374	-112	Ja	-
7443020	Noordgouw - Investeringskredie t	10.199.300	-	10.199.300	842.345	-420.000	422.345	9.776.955	Nee	9.776.955
7530547	Faberhal - verv. Aanppas E-installatie	17.500	-	17.500	3.386	-	3.386	14.114	Nee	14.114
7530550	Faberhal - Vervdakbedek.isolatie, 2201	360.580	-	360.580	-	-	-	360.580	Nee	360.580
7530634	Veessen - Verduurzamen dak 2101	346.060	-	346.060			-	346.060	Nee	346.060
7822900	Gemeentelijke gebouwen, B1799	248.132	214.930	33.202	33.303		33.303	-101	Ja	-
7822901	Gemeentelijke gebouwen, 2299	242.473	-	242.473			-	242.473	Nee	242.473
7960129	Raadhuis - Renovatie,B1799	1.756.508	1.123.108	633.400	11.756		11.756	621.644	Nee	621.644
1.2.1 Bedrijfsgebouwen - MVA EN		**18.038.553**	**2.034.777**	**16.003.777**	**930.441**	**-420.000**	**510.441**	**15.493.335**		**15.493.549**
7531526	Renovatie sportvelden, b1901	40.000	33.302	6.698	9.608	-	9.608	-2.910	Ja	-
7531527	Verv. Div. objecten, 2001	7.500	-	7.500	-	-	-	7.500	Ja	-
7531528	Renovatie sportvelden, B2001	40.000	27.186	12.814	-	-	-	12.814	Ja	-
7531529	Renovatie sportvelden B2101	40.000	-	40.000	-	-	-	40.000	Ja	-
7531531	Ver.sportvelden div objecten, 2101	7.500	-	7.500	-	-	-	7.500	Nee	7.500

7531532	Renovatie sportvelden, 2201	60.000	-	60.000	21.834	-	21.834	38.166	Nee	38.166
1.2.1 GWW EN - MVA EN		**195.000**	**60.488**	**134.512**	**31.442**	**-**	**31.442**	**103.070**		**45.666**
7960780	Peugeot 1	45.000	920	44.080	28.224		28.224	15.856	Ja	-
7960781	Peugeot 2	45.000	920	44.080	35.376		35.376	8.704	Ja	-
7960900	Tractie investeringen	1.186.006	-	1.186.006	-	-	-	1.186.006	Nee	1.186.006
1.2.1 Vervoermiddelen - MVA EN		**1.276.006**	**1.840**	**1.274.166**	**63.600**	**-**	**63.600**	**1.210.566**		**1.186.006**
7531520	Verv.bereg.instal, bron, ond.wpomp,1601	40.000	11.448	28.552	-	-	-	28.552	Ja	-
7960779	Platte wagen,2114	10.600	-	10.600	-	-	-	10.600	Ja	-
1.2.1 Machines, apparaten en installaties - MVA EN		**50.600**	**11.448**	**39.152**	**-**	**-**	**-**	**39.152**		**-**
7424008	Rhijnsberg - verv. Gymtoestel,1901	10.000	-	10.000			-	10.000	Nee	10.000
7530416	Wapenveld - verv. Gymtoestellen, 1901	18.000	6.756	11.244			-	11.244	Ja	-
7530541	Faberhal - Ventilatie/luchtbehandeling,	30.000	-	30.000			-	30.000	Nee	30.000
7960307	Eperweg - Verv.TL Verlichting Led, 1801	30.000	3.263	26.737	28.282		28.282	-1.545	Ja	-
7960310	Eperweg - Vervangen TL-verlichting 2101	20.000	-	20.000	11.090		11.090	8.910	Nee	8.910
7960611	ICT investeringen, 2022	-	-	-	37.090		37.090	-37.090	n.v.t.*	
7980100	Datadistributie (M2A)	-	10.624	-10.624	1.875		1.875	-12.499	n.v.t.*	
7980200	Burgerzaken (M2A)	-	16.278	-16.278	2.537		2.537	-18.815	n.v.t.*	
7980300	belastingen (M2A)	-	506	-506	168		168	-674	n.v.t.*	
7980400	Kadaster (M2A)	-	506	-506	-		-	-506	n.v.t.*	
7980500	NHR (M2A)	-	506	-506	-		-	-506	n.v.t.*	
7980600	BAG (M2A)	-	505	-505	-		-	-505	n.v.t.*	
7980700	WKPD (M2A)	-	505	-505	-		-	-505	n.v.t.*	
7980900	Sociale zaken (M2A)	-	77.330	-77.330	123.830		123.830	-201.161	n.v.t.*	
7981000	Intergrale bedrijfsvoering (M2A)	-	3.662	-3.662	66.178		66.178	-69.840	n.v.t.*	
7981100	GEO (M2A)	-	476	-476	168		168	-644	n.v.t.*	
7981200	Zaakgerichtwerken	-	114.208	-114.208	56.024		56.024	-170.232	n.v.t.*	
7981201	Zaakgerichtwerken tussenfase, 2399	-	-	-	60.004		60.004	-60.004	n.v.t.*	
7990001	M2I - algemeen	-	13.487	-13.487	-		-	-13.487	n.v.t.*	

1.2.1 Overige materiële vaste activa - MVA EN	**108.000**	**248.614**	**-140.614**	**387.246**	**-387.246**		**-527.860**		**48.910**
Totaal 1.2.1 MVA EN	**31.714.159**	**3.034.017**	**28.680.143**	**1.628.426**	**-423.600**	**1.204.826**	**27.475.317**		**27.931.185**
7722099	Verbetering vuilemmissie, 1701	36.272	21.129	15.144			-	15.144	Nee	15.144
7722097	Vervanging drukriolering, 1701	41.422	33.171	8.251	12.302		12.302	-4.051	Ja	-
7722118	Vervanging vrijval 2101	116.624	-	116.624	2.292	-	2.292	114.332	Nee	114.332
7722119	Vervanging drukriolering 2101	50.000	-	50.000	22.636	-	22.636	27.364	Nee	27.364
7722120	Gemalen bk Deelreparatie vrijverval 2101	72.360	-	72.360	-	-	-	72.360	Nee	72.360
7722121	Vervanging gemalen em 2101	40.000	-	40.000	27.098		27.098	12.902	Nee	12.902
7722122	Verbetering vuilemmissie 2101	-	-	-			-	-	Nee	-
7722123	Export DG dialog, 2201	-	-	-	2.848	-	2.848	-2.848	Nee	-2.848
7722124	Vervanging vrijval, 2201	150.000	-	150.000	11.980	-	11.980	138.020	Nee	138.020
7722125	Vervanging drukriolering, 2201	50.000	-	50.000	-	-	-	50.000	Nee	50.000
7722126	DPRA: klimaatbest. (bovengr.) inricht 22	-	-	-	-	-	-	-	Nee	-
7722127	Afkop./ meeleggen IT rioool weg rec, 2201	-	-	-	-	-	-	-	Nee	-
7722128	Maatregelen asfaltbestek, 2201	-	-	-	30.770	-	30.770	-30.770	Nee	-30.770
7722129	Gemalen: verv.mech.,elektro .en pomp, 2201	121.000	-	121.000	-	-	-	121.000	Nee	121.000
7722130	Verbeter.inprin drukriool kavelweg 2201	75.000	-	75.000	-	-	-	75.000	Nee	75.000
7724031	Aanleg nieuwe paden groenstructuur 2101	50.000	17.703	32.297	-	-	-	32.297	Nee	32.297
7724801	Nieuwe begr.Wapenveld,107	-	-10.408	10.408	-	-10.352	-10.352	20.760	n.v.t.	-
7724802	Engelmanskamp - Padenstructuur	-	-5.374	5.374	-	-5.345	-5.345	10.719	n.v.t.	-
7822755	Engelsmanskamp buitenschilderwerk etc210	27.328	33.908	-6.580	-	-	-	-6.580	Ja	-
1.2.2 GWW ENH - MVA ENH	**830.006**	**90.129**	**739.878**	**109.926**	**-15.697**	**94.229**	**645.649**		**624.801**
Totaal 1.2.2 MVA ENH	**830.006**	**90.129**	**739.878**	**109.926**	**-15.697**	**94.229**	**645.649**		**624.801**
7210236	Reconstructie wegen, 1701	35.000	26.354	8.646			-	8.646	Ja	-
7210244	Klein onvoorzien wegen, 2001	25.000	23.898	1.102			-	1.102	Ja	-

72102 46	Plaatsing VRI brinklaan, 2001	125.000	125.554	-554			-	-554	Ja	-
72102 47	Reconstructie wegen Bloemstraat,2021	212.640	27.889	184.751			-	184.751	Ja	-
72102 48	Reconstructie Veldzijderkamp/Nacht 2101	610.000	21.717	588.283	22.392		22.392	565.891	Nee	565.891
72102 50	Kleine onvoorziene investeringen B2101	25.000	8.144	16.856	12.065		12.065	4.791	Ja	-
72102 52	Wildroosters, 2112	20.000	-	20.000	16.674		16.674	3.326	Ja	-
72102 53	Wildroosters, 2114	30.000	-	30.000	-	-	-	30.000	Nee	30.000
72102 54	Reconst.aanleg trottoir Flessenberg,2201	100.000	-	100.000	100.310		100.310	-310	Ja	-
72102 55	Kleine onvoorziene investeringen,2201	25.000	-	25.000	-	-	-	25.000	Nee	25.000
72102 56	Grasbetonstenen buitenwegen.2201	40.000	-	40.000	40.124		40.124	-124	Ja	-
72102 57	Reconstr.wegen Roboerskamp/Hoge pad,2201	500.000	-	500.000	43.568		43.568	456.432	Nee	456.432
72102 58	Voorbereiding snelfietsroute F50,2201	75.000	-	75.000	-	-	-	75.000	Nee	75.000
72105 06	Bruggen Appeldoorns kanaal, 2001	600.000	646.537	-46.537	5.286	-34.740	-29.454	-17.083	Nee	-17.083
72106 18	Vern, openbare verlichting, 2001	50.000	38.817	11.183	13.290		13.290	-2.107	Ja	-
72106 19	Vernieuwing openbare verlichting 2101	50.000	-	50.000	50.155		50.155	-155	Ja	-
72106 20	Vernieuwing openbare verlichting, 2201	80.000	-	80.000	35.385	-	35.385	44.615	Nee	44.615
72110 35	Actualisatie GVVP, 1701	25.000	12.537	12.463	-	-	-	12.463	Nee	12.463
72110 40	Aanpassing conflictsituaties (GVVP),2201	25.000		25.000	25.077	-	25.077	-77	Ja	-
75600 18	Renovatie plantsoenen 2101	25.000	5.258	19.742	9.943		9.943	9.799	Nee	9.799
75600 19	Renovatie plantsoenen 2201	-	-	-			-	-	Nee	-
75601 24	Verbetering fietsvoorziening, 1901	200.000	189.894	10.106	13.264	-	13.264	-3.158	Ja	-
75601 26	Verbetering Fietsvoorziening, 2001	200.000	132.927	67.073	70.217	-	70.217	-3.144	Ja	-
75601 27	Ontwikkeling wandelpadennetwerk,2101	57.000	-	57.000			-	57.000	Nee	57.000
75601 29	Ontwikkeling MTB-netwerk, 2201	60.000	-	60.000			-	60.000	Nee	60.000
75601 28	Ren.recreatieve fietspaden,2201	30.000		30.000	34.058		34.058	-4.058	Ja	-
75800 17	Investeringen speelplan B2101	25.000	-	25.000			-	25.000	Nee	25.000
75800 18	Investeringen speelplan, 2201	25.000	-	25.000			-	25.000	Nee	25.000

1.2.3 GWW MN - MVA MN	**3.274.640**	**1.259.526**	**2.015.114**	**491.808**	**-34.740**	**457.068**	**1.558.046**		**1.369.118**
Totaal 1.2.3 MVA MN	**3.274.640**	**1.259.526**	**2.015.114**	**491.808**	**-34.740**	**457.068**	**1.558.046**		**1.369.118**
7330002 Warenhuisheerde acht.lening	100.000	-	100.000	-	-	-	100.000	Nee	100.000
1.3.1 Leningen aan woningbouwcorporaties - FVA	**100.000**	**-**	**100.000**	**-**	**-**	**-**	**100.000**		**100.000**
7915000 Stimuleringsfonds toekomstbestendig wonen	1.000.000	-380	1.000.380	-128		-128	1.000.508	n.v.t.	-
7822201 Startersleningen	-	8.879	-8.879		4.840	4.840	-13.719	n.v.t.	-
1.3.1 Overige langlopende leningen - FVA	**1.000.000**	**8.499**	991.501	**-128**	**4.840**	**4.712**	**986.789**		**-**
Totaal 1.3.1 FVA	**1.100.000**	**8.499**	**1.091.501**	**-128**	**4.840**	**4.712**	**1.086.789**		**100.000**
Eindtotaal	**37.165.055**	**4.446.961**	**32.718.094**	**2.382.210**	**-469.197**	**1.913.013**	**30.805.081**		**-30.064.383**

n.v.t. Dit houdt in dat het geen lopende investering is, maar wel als onderdeel van deze bijlage is opgenomen t.b.v. totaalaansluiting

*n.v.t. * Dit houdt in dat het geen lopende investering is, maar wel als onderdeel van deze bijlage is opgenomen t.b.v. totaalaansluiting. De begroting hiervan staat opgenomen onder M2A projecten onder de WBS elementen. In totaal 34% van het totaalbedrag begroot onder M2A projecten is voor de gemeente Heerde.*

Bijlage 3.1: investeringen mee naar volgend jaar

Object-nummer	Omschrijving	Begroting	Werkelijk	Restant	Opgegeven opmerking
7830001	Voorber.krediet Gemeentewerf	155.000	115.720	39.280	
7531533	Skeelerpiste	91.250	91.250	-	Wordt in 2023 afgehandeld.
Totaal 1. IVA		**155.000**	**54.791**	**100.209**	
7424200	MFA Wapenveld - Grond	12.046.000	888.946	11.157.054	Project loopt door.
7424300	IKC de Lichtbron	4.010.000	3.277	4.006.723	Project loopt door.
7433100	Sprengen voorbereidingskrediet	125.000	-	125.000	Situatie Sprengen College is gewijzigd, budget wordt vooralsnog niet aangesproken.
7443020	Noordgouw - Investeringskrediet	10.199.300	422.345	9.776.955	Project loopt door.
7530547	Faberhal - verv. Aanppas E-installatie	17.500	3.386	14.114	Project loopt door.
7530550	Faberhal - Vervdakbedek.isolatie, 2201	360.580	-	360.580	Uitvoering volgt in 2024
7530634	Veessen - Verduurzamen dak 2101	346.060	-	346.060	Start april 2023
7822901	Gemeentelijke gebouwen, 2299	242.473	-	242.473	Zijn allerhande investeringen, loopt door.
7960129	Raadhuis - Renovatie,B1799	1.756.508	1.134.864	621.644	Afrekening door provincie in 2023
7531531	Ver.sportvelden div objecten, 2101	7.500	-	7.500	Budget wordt in 2023 aangewend.
7531532	Renovatie sportvelden, 2201	60.000	21.834	38.166	Budget wordt in 2023 aangewend.
7960900	Tractie investeringen	1.186.006	-	1.186.006	Zijn doorlopende investering mbt tractie

7424008	Rhijnsberg - verv. Gymtoestel,1901	10.000	-	10.000	Touwvoorziening moet nog vervangen worden.
7530541	Faberhal - Ventilatie/luchtbehandeling ,	30.000	-	30.000	Project loopt door.
7960310	Eperweg - Vervangen TL-verlichting 2101	20.000	11.090	8.910	Project loopt door.
Totaal 1.2.1 MVA EN		**30.416.927**	**2.485.743**	**27.931.185**	
7722099	Verbetering vuilemmissie, 1701	36.272	21.129	15.144	Toelichting objectnummers 7722099 t/m 7724031: Niet alles is uitgevoerd in verband met personeelstekort en personeelswijzigingen.
7722118	Vervanging vrijval 2101	116.624	2.292	114.332	
7722119	Vervanging drukriolering 2101	50.000	22.636	27.364	
7722120	Gemalen bk Deelreparatie vrijverval 2101	72.360	-	72.360	
7722121	Vervanging gemalen em 2101	40.000	27.098	12.902	
7722122	Verbetering vuilemmissie 2101	-	-	-	
7722123	Export DG dialog, 2201	-	2.848	-2.848	
7722124	Vervanging vrijval, 2201	150.000	11.980	138.020	
7722125	Vervanging drukriolering, 2201	50.000	-	50.000	
7722126	DPRA: klimaatbest. (bovengr.) inricht 22	-	-	-	
7722127	Afkop./ meeleggen IT rioool weg rec, 2201	-	-	-	
7722128	Maatregelen asfaltbestek, 2201	-	30.770	-30.770	
7722129	Gemalen: verv.mech.,elektro.en pomp, 2201	121.000	-	121.000	
7722130	Verbeter.inprin drukriool kavelweg 2201	75.000	-	75.000	
7724031	Aanleg nieuwe paden groenstructuur 2101	50.000	17.703	32.297	
Totaal 1.2.2 MVA ENH		**761.256**	**136.456**	**624.801**	
7210248	Reconstructie Veldzijderkamp/Nacht 2101	610.000	44.109	565.891	Uitvoering in 2023
7210253	Wildroosters, 2114	30.000	-	30.000	Op dit moment geen overlast, bedragen behouden nog behouden voor één jaar.
7210255	Kleine onvoorziene investeringen,2201	25.000	-	25.000	Uitvoering in 2023
7210257	Reconstr.wegen Roboerskamp/Hoge pad,2201	500.000	43.568	456.432	Uitvoering staat gepland in 2023
7210258	Voorbereiding snelfietsroute F50,2201	75.000	-	75.000	Start verkenning F50 in 2023
7210506	Bruggen Appeldoorns kanaal, 2001	600.000	617.083	-17.083	Afrekening door provincie in 2023
7210620	Vernieuwing openbare verlichting, 2201	80.000	35.385	44.615	Oplevering media 2023
7211035	Actualisatie GVVP, 1701	25.000	12.537	12.463	Afronding actualisatie in 2023
7560018	Renovatie plantsoenen 2101	25.000	15.201	9.799	Loopt nog door in 2023
7560019	Renovatie plantsoenen 2201	-	-	-	
7560127	Ontwikkeling wandelpadennetwerk,2101	57.000	-	57.000	Het routebureau Veluwe ontwikkelt de routenetwerken. Daar is vertraging ontstaan met de ontwikkeling van die netwerken door personele ontwikkelingen en doordat ze afgelopen jaar een nieuwe entiteit zijn geworden (stichting). In 2023 en 2024
7560129	Ontwikkeling MTB-netwerk, 2201	60.000	-	60.000	

					wordt de ontwikkeling van de netwerken alsnog gerealiseerd.
7580017	Investeringen speelplan B2101	25.000	-	25.000	Loopt nog door in 2023
7580018	Investeringen speelplan, 2201	25.000	-	25.000	Loopt nog door in 2023
Totaal 1.2.3 MVA MN		**2.137.000**	**767.882**	**1.369.118**	
7330002	Warenhuisheerde acht.lening	100.000	-	100.000	
Totaal 1.3.1 FVA		**100.000**	**-**	**100.000**	
Eindtotaal		**33.615.808**	**3.520.961**	**30.094.847**	

Bijlage 3.2: Investeringen afgesloten

Object-nummer	Omschrijving	Begroting	Werkelijk	Restant	Opgegeven opmerking
7443017	Noordgouw - Vervanging dak, 2001	733.000	733.112	-112	
7822900	Gemeentelijke gebouwen, B1799	248.132	248.233	-101	
7531526	Renovatie sportvelden, b1901	40.000	42.910	-2.910	
7531527	Verv. Div. objecten, 2001	7.500	-	7.500	Budget is ingezet voor skeelerpiste
7531528	Renovatie sportvelden, B2001	40.000	27.186	12.814	Budget is ingezet voor skeelerpiste
7531529	Renovatie sportvelden B2101	40.000	-	40.000	Budget is ingezet voor skeelerpiste
7960780	Peugeot 1	45.000	29.144	15.856	
7960781	Peugeot 2	45.000	36.296	8.704	
7531520	Verv.bereg.instal, bron, ond.wpomp,1601	40.000	11.448	28.552	
7960779	Platte wagen,2114	10.600	-	10.600	
7530416	Wapenveld - verv. Gymtoestellen, 1901	18.000	6.756	11.244	
7960307	Eperweg - Verv.TL Verlichting Led, 1801	30.000	31.545	-1.545	
Totaal 1.2.1 MVA EN		**1.297.232**	**1.166.631**	**130.601**	
7722097	Vervanging drukriolering, 1701	41.422	45.473	-4.051	
7822755	Engelsmanskamp buitenschilderwerk etc210	27.328	33.908	-6.580	7722118 t/m 7722121: Werkzaamheden niet uitgevoerd.
Totaal 1.2.2 MVA ENH		**68.750**	**79.381**	**-10.631**	
7210236	Reconstructie wegen, 1701	35.000	26.354	8.646	
7210244	Klein onvoorzien wegen, 2001	25.000	23.898	1.102	
7210246	Plaatsing VRI brinklaan, 2001	125.000	125.554	-554	
7210247	Reconstructie wegen Bloemstraat,2021	212.640	27.889	184.751	
7210250	Kleine onvoorziene investeringen B2101	25.000	20.209	4.791	
7210252	Wildroosters, 2112	20.000	16.674	3.326	Werkzaamheden afgerond, facturatie o.b.v. werkelijke kosten
7210254	Reconst.aanleg trottoir Flessenberg,2201	100.000	100.310	-310	
7210256	Grasbetonstenen buitenwegen.2201	40.000	40.124	-124	
7210618	Vern, openbare verlichting, 2001	50.000	52.107	-2.107	
7210619	Vernieuwing openbare verlichting 2101	50.000	50.155	-155	

7211040	Aanpassing conflictsituaties (GVVP),2201	25.000	25.077	-77	
7560124	Verbetering fietsvoorziening, 1901	200.000	203.158	-3.158	Kleine overschrijding door prijsstijging grondstoffen en productie
7560126	Verbetering Fietsvoorziening, 2001	200.000	203.144	-3.144	Kleine overschrijding door prijsstijging grondstoffen en productie
7560128	Ren.recreatieve fietspaden,2201	30.000	34.058	-4.058	Kleine overschrijding door prijsstijging grondstoffen en productie
Totaal 1.2.3 MVA MN		**1.137.640**	**520.485**	**188.929**	
Eindtotaal		**2.503.622**	**1.980.610**	**308.899**	

Bijlage 4. Corona

Stand reserve 31-12-2021	€ -371.168
Toevoeging resultaat Jaarrekening 2021	€ -150.862
Bestuur	
Diverse corona gerelateerde kosten	€ 9.182
Toezicht naleving Corona toegangsbewijzen	€ 24.800
Bedrijfsvoering	
Ruimte, Wonen en Ondernemen	
Sociaal Maatschappelijk	
Incidentele subsidies sport en kunst	€ 76.919
Continuïteitsbijdrage Jeugd	€ 364
Verstrekking 'Jeugd aan Zet'	€ 8.418
Gemeentelijk schuldenbeleid	€ 18.316
Bijzondere bijstand	€ 9.158
Overhead	
Algemene dekkingsmiddelen	
Bijdrage Rijk (Corona 5)	€ -73.313
Vergoeding naleving Corona toegangsbewijzen	€ -24.800
Nieuwe stand reserve Corona	**€ -472.986**

Resultaat 2022 (onttrekking aan reserve Corona) **€ -49.044**